

Príjemné prežitie vianočných sviatkov, do nového roka veľa zdravia, šťastia a úspechov prajú čitateľom tvorcovia a redakčná rada ART3.

Thousand voices for peace

1000 hlasov za mier bol názov monumentálneho koncertu, ktorý sa uskutočnil 9. novembra t. r. v bruselskej Bazilike Koekelberg pri príležitosti 100. výročia vypuknutia 1. svetovej vojny. Zúčastnilo sa na ňom 37 zahraničných a domácich zborov z krajín, ktorých sa tento konflikt dotkol.

Za Slovenskú republiku bol na toto podujatie svetového významu pozvaný akademický spevácky zbor Canzona Neosolium z Fakulty múzických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici s dirigentom Štefanom Sedlickým. Mladí speváci ako prví umelci zo Slovenska predviedli svoje umenie pred prítomným belgickým kráľovským párom. Klúčové body zájazdu: Banská Bystrica, Bratislava, Brusel - Charleroi, Gent - Bazilika Sint Pieterskerk, Waregem - Bazilika Sint Amanduskerk, Veľvyslanectvo SR v Belgickom kráľovstve a Luxemburskom veľkovoľvodstve, Brusel - Bazilika Koekelberg, Brusel - Charleroi, Bratislava, B. Bystrica.

5.11. Banská Bystrica, Bratislava, Brusel - Charleroi, Gent

Posledná skúška po niekoľkodňových sústreďeniach, posledné doladovanie detailov, posledné rady dirigenta ohľadne zachovania hlasového pokoja až do koncertu. Ťažko niečo podobné dodržať, keď nadšenie a radosť zo zážitkov budúcich dní núti spevákov do spevu. Dopoludnie na Akadémii umení sa nieslo v znamení pracovného pobytu akreditačnej komisie. Niet lepšieho dôkazu kvality umeleckej práce so študentmi na našej škole, ako predviesť svoje umenie priamo pred jej člen-

Canzona Neosolium, koncert vo Waregеме

mi. Uznanelivo zatlieskali a popriali študentom veľa úspechov v zahraničí. Akademický spevácky zbor Canzona Neosolium pod vedením doc. Štefana Sedlického vo večerných hodinách opustil letisko M. R. Štefánika v Bratislave a odletel do Bruselu na podujatie svetového významu, ktoré sa v živote človeka vyskytne možno len raz. Bruselské letisko Charleroi nás vítal chladným veterným počasím, no organizátori podujatia sa postarali o rýchly odvoz zboru do Gentu, v ktorom sme mali stráviť najbližšie dva dni.

6.11. Gent - Bazilika Sint Pieterskerk, Waregem - Bazilika Sink Amanduskerk
Ubytovanie v centre mesta nám poskytlo možnosť spoznať jeho stredovekú historickú tvár. Autenticnosť hostela Uppelink okrem

inéno podčiarkuje aj skutočnosť, že ho navštívil svojho času Erasmus Rotterdamský, predstaviteľ zaalpskej renesancie a humanizmu. Napriek časovej zaneprázdnenosti sme cestou do Baziliky Sint Pieterskerk, kde prebiehali spoločné skúšky speváckych zborov, obdivovali Baziliku Sint Michelskerk, budovy Univerzity v Gente, Univerzitnú knižnicu či starobylé mosty cez kanál rieky Leie. Prekrásny interiér a akustika Baziliky Sint Pieterskerk u každého speváka vyvolávali pocit zvukovej veľkoleposti už pri hlasovej rozcvičke. Skoré precitnutie do reality prišlo hneď, ako sa všetky prítomné zbory pokúsili zaspievať spoločne pripravovanú skladbu Krzysystofa Pendereckého Dies Illa, ktorá

mala byť vyvrcholením pripravovaného koncertu v Bruseli. Každému bolo jasné, že nás čaká ešte veľa práce. Popoludnie patrilo ceste do mesta Waregem, kde nás večer čakal koncert v Bazilike Sint Amanduskerk spolu s belgickým partnerským zborom Con Cuoren. Pred vypredaným hľadiskom náš zbor pod vedením Štefana Sedlického uviedol skladby z obdobia renesancie až po súčasnosť: M. M. Littel: Con el vito, J. Bennet: Weep, o mine eyes, A. Bruckner: Christus factus est, D. Močnik: Christus chest natus, L. Bardos: Eli, Eli, Hao-won, Woo: Gloria, V. Didi: Soven Čhave soven (premiéra), F. Obispo: Soleram, P. Špilák: Anča čierna (premiéra). S mimoriadnym ohlasom sa stretli v zahraničí premiérovu uvedenú diela slovenských skladateľov Vojtecha Didiho a Petra Špiláka. Ako prídavok zaznela i Aká si mi krásna od Eugena Suchoňa. Prítomných v sále oslovila originalita kompozícií ako aj zaujímavý interpretačný vklad dirigenta zboru. Náš partnerský zbor Con Cuoren pod vedením Jana Vuye uviedol náročný program, ktorý nenechal nikoho na pochybách, že ide o kvalitné umelecké teleso. Nadviazali sme priateľský kontakt, budúcnosť ukáže možnosti našej ďalšej spolupráce. Koncertu sa zúčastnil aj mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec SR v Belgickom kráľovstve a Luxemburskom veľkovojvodstve Stanislav Vallo, ktorý bol nadšený z umeleckého výkonu, ktorý prezentovali naši študenti. Priznal sa nám, že pri skladbe Eugena Suchoňa neudržal slzy. Boli sme poctení prítomnosťou pána veľvyslancu, ktorý svoju gratuláciu po koncerte spojil s pozvaním speváckeho zboru na slovenskú ambasádu v Bruseli.

7.11. Brusel - Bazilika Koekelberg, Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Belgickom kráľovstve a Luxemburskom veľkovojvodstve

Odchod v ranných hodinách z Gentu do Bruselu. Celodenná skúška na hlavný koncert prebiehala v Bazilike Koekelberg spolu s Bruselskou filharmóniou, jej dirigentom Andresom Mustonenom za prítomnosti Krzysztofa Pendereckého. Akustika baziliky vyžadovala od spevákov absolútny pokoj, skúšky prebiehali takmer bez pohybu, s výnimkou návratu nástupov. Bazilika Koekelberg - Bazilika Najsvätejšieho srdca (Basilique du Sacré - Cœur de Bruxelles) je národnou bazilikou, ktorá dominuje jednej z 19 obcí Bruselského regiónu. Je to monumentálna stavba, postavená v štýle Art deco, ktorej základný kameň kládol v roku 1905 kráľ Leopold II. Bola postavená na pamiatku 75. výročia nezávislosti Belgicka. Dokončená bola až v roku 1971 ako šiesty najväčší kostol na svete. Jej 141 metrov dlhá hlavná loď a celková dĺžka 167 metrov poskytli dostatočný priestor na

realizáciu pripravovaného koncertu. Neskorý popoludňajší voľný program dňa poskytol menšie uvoľnenie po náročných pokusoch zosúladiť do jednotného zvukového tvaru takmer tisícristo spevákov, sólistov a orchestier. Každý z nás veril, že náročná príprava nás posúva ďalej. Večer sme navštívili naše veľvyslanectvo v Bruseli, ktoré sídli na Avenue Molière 195. Stretnutie s členmi veľvyslanectva na čele s mimoriadnym a splnomocneným veľvyslancom SR v Belgickom kráľovstve a Luxemburskom veľkovojvodstve Stanislavom Vallom a konzulkou pre oblasť kultúry, školstva a vedy Beatou Kostilníkovou bolo veľmi srdečné. Študenti zaspievali pracovníkom ambasády niekoľko skladieb zo svojho repertoáru a pánovi veľvyslancovi špeciálne skladbu Aká si mi krásna, ty rodná zem moja...

8.11. Brusel - Bazilika Koekelberg - Krzysztof Penderecki

Takmer celý deň bol vyplnený skúškami, práca sa zintenzívnila, cizelovali sa detaily. Usmernenia Krzysztofa Pendereckého posúvali interpretáciu diela stále na vyššiu úroveň. Postupne prichádzala radosť a nadšenie z očakávaného koncertu. Na skúške sme mali možnosť vypočuť si všetky diela večerného koncertu. Aj pre nás hudobníkov bolo atrakciou vidieť a počuť nie tak často používaný bicí nástroj tubafón. Spolu s ďalšími bicími nástrojmi, v spolupráci so svetelnými efektmi dokázal v poslucháčoch vyvolať dojem hrôzy vojnovnej atmosféry. Akustika baziliky umožnila, že echá, vracajúce sa z bočných lodí, niekoľkokrát znásobili cieľný zvukový efekt. Chvilkové uvoľnenie sme zažili popoludní v uliciach Bruselu v podobe prehliadky centra mesta. Spevácke nadšenie našich študentov neopustilo ani na spoločnej večeri so speváckym zborom z Poľska (Wroclaw). Zaspievali sme si veľa spoločných piesní, dokonca aj Na Kráľovej holi, o ktorej tvrdili, že je ich...

9.11. Brusel - Bazilika Koekelberg - belgický kráľ Philippe a kráľovná Mathilde

Deň koncertu. Generálka v duchu kompletizácie nielen hudobných diel, ale aj choreografických nástupov k jednotlivým skladbám. Skúšky kamier, mikroónov, svetiel, televízne štáby v pohotovosti. Všetko muselo byť pripravené na priame vysielanie Belgium TV. Tri hodiny pred koncertom polícia baziliku uzavrela, nik nesmel vyjsť ani vojsť. Očakával sa príchod vzácných hostí na čele s kráľom a kráľovnou Belgicka. Ako sme sa dozvedeli, pre Belgičanov bola spomienka na 1. svetovú vojnu veľmi bolestivá. Možno viac ako na 2. svetovú vojnu. Belgické mestá Liege, Antverpy, Brusel a Namur sú citlivou

spomienkou na obeť nezmyselnej vojny, ktorú si Brusel chcel pripomenúť práve koncertom pod názvom 1000 hlasov za mier. Na koncerte odznali diela renomovaných skladateľov: Ola Gjeilo – Sunrise Mass, Tan Dun – Hero concerto, katalánska ľudová pieseň El cant dels ocells´ (adaptácia Max Knige), André Devaere – Prelúdiu a fuga, Sofia Gubaidulina – The Rider on the White Horse, Krzysztof Penderecki – Dies Illa. Za prítomnosti kráľovského páru vystúpil s úvodným slovom predseda Európskej rady Herman van Rompuy, pod záštitou ktorého sa podujatie konalo. Prostredníctvom telemostu sa prítomným prihovorili generálny tajomník OSN Pan Ki-mun a traja kozmonauti A. Gerst, M. Surajev a R. Wiseman priamo z vesmírnej stanice. Koncertu sa zúčastnili predstavitelia belgickej federálnej vlády, regionálnych vlád, zástupcovia jednotlivých spoločenstiev, predstavitelia diplomatických zborov a veľvyslanci jednotlivých zúčastnených krajín, medzi ktorými nechýbali ani veľvyslanec Stanislav Vallo, konzulka Beata Kostilníková a prvý tajomník Peter Režo. Záver koncertu patrilo svetovej premiére diela Krzysztofa Pendereckého – Dies Illa. Toto niekoľkočasťové dielo (Mors stupebit, Liber scriptus, Quid sum miser, Rex tremendae, Recordare, Juste iudex, Qui Mariam, Lacrimosa), bolo dôstojným vyvrcholením koncertu a dôkazom nesporne originálnej a neutíchajúcej skladateľskej práce autora. Dramatickosť i lyrickosť kontrastných častí diela podporili svojím umeleckým vkladom aj renomovaní sólisti Johanna Rusanen (soprán), Agnieszka Rehlis (mezzosoprán) a Nikolai Didenko (bas). Nadšenie a spomienka na nezabudnuteľnú atmosféru neobyčajného koncertu v nás rezonovali ešte dlho. Fonický profil výsledného zvuku v podaní stoviek spevákov v spolupráci so symfonickým telesom špičkovej kvality dali podujatiu punc výnimočnosti. Koncert nadchol aj kráľovský pár. Spolu so svojou suitou prešli na pódium, kde pozdravili spevákov. Bol to pre nás skutočne nevšedný zážitok.

10.11. Brusel, Bratislava, Banská Bystrica

Posledný deň v Bruseli bol v znamení priprav na odchod. I keď času nebolo veľa, mnohí sa vybrali do mesta dokúpiť zásoby čokolády a darčeky. Niektorí si stihli prezrieť sídlo Európskej komisie, Atómium, či Mini - Európu, kde Slovensko reprezentuje bratislavský Modrý kostolík. Odchod domov bol pokojnejší ako príchod do Bruselu, hoci sa v autobuse oduševnene spievalo. Brusel v nás zanechal neopísateľné zážitky. Únava? Nie. Naopak, odvážne plány do budúcnosti.

doc. MgA. Jana Škvarková, ArtD.

foto: a. a.

Agentúrna vizitka fakúlt vysokých škôl

Akademická rankingová a ratingová agentúra (ARRA) predložila v novembri v poradí už desiate hodnotenie fakúlt slovenských vysokých škôl, ktoré sa opäť opiera o verejne dostupné a overiteľné údaje o vzdelávaní a výskum jednotlivých fakúlt za rok 2013. Hodnotených bolo spolu 112 fakúlt, resp. monofakultných škôl, z toho 104 fakúlt verejných a 8 fakúlt súkromných vysokých škôl v 11 skupinách odborov.

Základný princíp hodnotenia sa rokmi nemení – verejne dostupné kvantitatívne údaje sú rozdelené do piatich základných skupín: 1) vzdelávanie (počty študentov, pedagógov, štruktúra učiteľov); 2) atraktivita štúdia (záujem o štúdium, podiel zahraničných študentov, mobility, nezamestnanosť); 3) veda a výskum (počty publikácií a citácií, priemerná citovanosť, prípadne závažné umelecké diela); 4) doktorandské štúdium (podiel absolventov, podiel na študentskej populácii, pomer vedeckého výkonu k počtu doktorandov); a 5) grantová úspešnosť (domáce granty, zahraničné granty, celkový príjem z grantov na tvorivého pracovníka).

Skupina UMEL

Oproti minulému roku nastalo v skupine umeleckých fakúlt hneď niekoľko zmien, ale 1. miesto prvýkrát obhájila Vysoká škola výtvarných umení (VŠVU) v Bratislave. Medzi 2. a 6. miestom je stále veľmi malý bodový rozdiel a teda aj menšie zmeny v jednotlivých ukazovateľoch mohli mať výraznejší dopad na poradie v rebríčku. Najväčší vplyv na bodovanie ale mala výmena indikátorov pri vedeckom výkone a doktorandoch, kde bola citovanosť nahradená umeleckými výkonmi. Nakoľko bola citovanosť v tejto skupine dlhodobo nulová, zavedenie nového indikátora výrazne zvýšilo bodové hodnotenie každej fakulty, u niektorých to ale bolo výraznejšie ako u iných. Do hodnotenia boli započítané len ‚závažné umelecké diela‘ podľa definície CREUČ.

Na prvé miesto sa dostala VŠVU vďaka zlepšeniu v kritériách grantovej úspešnosti, najmä grantov KEGA a zahraničných grantov. VŠVU má aj naďalej vysoký podiel na publikačnej aktivite skupiny UMEL, kde medziročne rástla najrýchlejšie spomedzi všetkých fakúlt tejto skupiny. Taktiež si ďalej drží najväčší podiel počtu doktoran-

Zmena	Poradie	Fakulta	Skupina UMEL					Ukazovatele			Predchádzajúce umiestnenie		
			Vzdelávanie	Atraktivita štúdia	Veda a výskum	Doktorandi	Grantová úspešnosť	Priemer 2014	2013	2012	2011		
⊖	1	Vysoká škola výtvarných umení	49	70	51	65	100	67,2	1	2	5		
⊕	2	Fakulta muzických umení AU	91	59	51	62	10	54,7	3	4	1		
⊖	3	Divadelná fakulta VŠMU	67	70	28	52	47	52,6	2	1	3		
⊕	4	Fakulta výtvarných umení AU	62	55	45	62	39	52,3	5	3	4		
⊕	5	Filmová a televízna fakulta VŠMU	69	54	29	64	22	47,7	6	6	6		
⊖	6	Hudobná a tanečná fakulta VŠMU	73	65	33	62	4	47,3	4	5	2		
⊖	7	Fakulta umení TUKE	43	54	44	46	25	42,4	7	7	7		
⊖	8	Fakulta dramatických umení AU	75	41	20	35	9	35,9	8	8	8		

dov denného štúdia na počte denných študentov bakalárskeho a magisterského štúdia.

Pokles počtu doktorandov v tejto skupine patrí medziročne aj dlhodobjšie medzi najnižšie – od roku 2010 sa počet doktorandov znížil len o niekoľkých, čo predstavuje pokles o 4%. Takmer totožná je aj situácia pri počte študentov, kde sa ich počet od roku 2008 ako u jedinej skupiny fakúlt ešte nepatrne zvýšil (o 1%). Najvýraznejšie zvýšila počty študentov Divadelná fakulta VŠMU (DF VŠMU), ktorá ich zvýšila o viac ako 40%. Táto skupina fakúlt dlhodobo dosahuje vysoký záujem o štúdium a ako jediná zatiaľ nebola postihnutá zníženým počtom prihlásených. Niektoré fakulty síce zaznamenali pokles o desiatky percent, ale ostatné to naopak vykompenzovali zvýšeným záujmom. Najviac sa zvýšil záujem o Filmovú a televíznu fakultu VŠMU (FTF VŠMU), ktorý sa za posledných 10 rokov zdvojnásobil. Celkovo sa tiež

fakulty skupiny UMEL vyznačujú veľmi kompetitívnym prijímacím procesom, kde sa na väčšinu fakúlt dostane menej ako štvrtina uchádzačov a len jediná prijme viac ako polovicu záujemcov. Taktiež podiel študentov reálne zapísaných na štúdium je veľmi vysoký a u väčšiny fakúlt presahuje 90%.

V súčasnosti je najžiadanejšou DF VŠMU, kde sa na jedno plánované miesto hlási viac ako šesť uchádzačov. Naďalej tak ostáva väčšina fakúlt tejto skupiny na popredných miestach záujmu aj v konkurencii všetkých fakúlt na Slovensku. Taktiež, čo sa týka priemerných výsledkov za celú skupinu, s výnimkou medicínskych fakúlt, je tu viditeľný oveľa vyšší záujem zahraničných študentov ako je tomu u ostatných skupín fakúlt a v priemere dosahuje takmer 8%.

(zdroj: www.arra.sk)

V Srbsku i na Kysuciach tlieskali filmom našich študentov

V októbri sa rozdávali ceny na Medzinárodnom festivale dokumentárnych filmov, turizmu a ekológie SremFilmFest 2014 v čarovnom meste Ruma v Srbsku. Festivalový program bol plný kvalitných zahraničných i domácich filmov. Celkovo bolo prihlásených 62 filmov z 35 krajín.

Naši filmári medzi ocenenými

Medzi filmami, postupujúcimi do súťaže, boli aj dva filmy študentov Akadémie umení. Režisér Martin Jurza sa prebojoval do súťažnej sekcie so svojím absolventským filmom Mercuň z roku 2012. Film bol mnohokrát ocenený na medzinárodných filmových festivaloch a príbeh hlavného protagonistu Pavla Balla si získal aj divákov v Srbsku. Druhým filmom, ktorý sa dostal do súťažnej sekcie, bola snímka nádejného tvorca Stana Králik. Jeho film o skrachovaných komárňanských lodeniach poeticky rozpráva o osude 5 protagonistov, ktorých životy pád lodeníc poznačil. Film zaujal porotu festivalu natoľko, že si Stano domov prináša aj špeciálnu cenu poroty.

V októbri sa odohral aj 18. ročník Medzinárodného filmového festivalu Etnofilm v Čadci, jeden z najstarších filmových festivalov na Slovensku, kde majú diváci šancu vidieť veľkú škálu filmov zo Slovenska i zahraničia. Festival sa zameriava na filmy o etnológii, sociálnej a kultúrnej antropológii. V súťažnej sekcii sa ocitli až 4 naše študentské filmy. Jeden z nich si získal pozornosť študentskej poroty, ktorá bola zložená zo študentov stredných škôl z Čadce a študentky katedry etnológie a muzeológie FiF UK. Cenu získal film režiséra Pavla Višňovského Život je život. Film oslobodzuje mladú generáciu od strachu a staroby a zaujal aj porotu festivalu, ktorá bola zložená zo 6 členov – z toho 3 boli zo zahraničia. Za optimistický pohľad na jeseň života, ktorý režisér Pavel Višňovský ponúkol divákovi, si odniesol aj Cenu Kysuckej kultúrnej nadácie.

Študentov Akadémie umení má Ostrava rada!

Do tretice sa v mesiaci október rozdávali ocenenia na ostravskom Medzinárodnom filmovom festivale EkoFilm 2014, a to už po 40-krát. Na festival sa prihlásilo celkom 222 filmov z celého sveta, vrátane Číny. Porota sa skladala s významných osobností z Čiech, Slovenska, Nemecka i Portugalska. Filmy súťažili celkom v 4 kategóriách. V kategórii Tempora mutantur (Časy sa mení) zvíťazil film Zhrdzavené mesto študenta Akadémie umení v Banskej Bystrici, odboru Filmová dokumentárna tvorba Stanislava Králik. Film, ako sme vyššie spomenuli, je portrétom skrachovaných komárňanských lodeníc, ktorých príbeh je zobrazený cez piatich protagonistov. Režisér Stanislav Králik svojím námetom zaujal aj grantovú komisiu Audiovizuálneho fondu Slovenskej republiky, ktorá sa rozhodla tento snímok finančne podporiť. Aj vďaka tejto podpore bola realizácia projektu možná. Králik od začiatku štúdiu tvorí nerozlučnú dvojicu

Stanislav Králik so srbským ocenením
za film Zhrdzavené mesto

so svojou spolužiačkou Rúženou Rausovou a sú naozaj veľmi činná a úspešná režisérská dvojica, ktorú má Ostrava očividne veľmi rada! Veď ešte v septembri si tam boli prevziať na 8. ročníku Medzinárodného festivalu študentských filmov Ostrava Pictures cenu za Najlepší dokumentárny snímok festivalu za film Otisky (r. Rúžena Rausová) a prevažovali tak celkom 80 súťažných filmov z Čiech, Slovenska a Poľska. Rovnako ako film Zhrdzavené mesto, aj film Otisky získal finančnú podporu na svoju realizáciu z Audiovizuálneho fondu SR. Inak, o tomto festivale sme podrobne informáciu priniesli v predchádzajúcom vydaní. Ako vidno, študenti Akadémie umení dosahujú v posledných rokoch výrazné úspechy na medzinárodných i národných filmových festivaloch, čím prispievajú k šíreniu dobrého mena nielen školy, ale aj mesta Banská Bystrica.

Mgr. art. Mária Boďová

Veronika Pachová, študentka posledného ročníka divadelnej dramaturgie FDU AU Škola, ktorá dáva impulzy a s ľuďmi, ktorých sa môžete pýtať

Grécky dramatik Aristofanés je pre svoj ostrý vtíp a odvahu ťať do živého oprávnené nazývaný praotcom všetkých satirikov. Hoci jeho hry majú takmer 2400 rokov, sú vo svojej veľkolepej spoločenskej kritičnosti stále inšpirujúce. Takou je aj titul Lýsistrata, ktorý patrí medzi najhranejšie antické komédie. Pri jeho nedávnej premiére na pôde štúdia Divadla AU nás zaujímalo, či práve tento moment zlákal dramaturgičku predstavovnia Bc. Veroniku Pachovú (25):

Bc. Veronika Pachová

- Tento titul si vybral pán rektor Matúš Olha ako režisér v duchu tradície, lebo každoročne uvádza nejaký titul ako slovenské absolventské predstavenie 1. ročníka magisterského stupňa herectva. Po Lýsistrate siahol z viacerých dôvodov. Jedným z nich je ponuka viacerých ženských postáv a keďže v ročníku je veľa herečiek, bolo rozhodnuté. Ďalším dôvodom bolo, že chcel vyskúšať preklad Vojtecha Mihálik ako veľmi súčasný, vtipný a akoby vhodný do slovenského kontextu, aj napriek tomu, že ide o antickú hru.

Treba práve v tom vidieť určité poslanstvo pre súčasného diváka? Veď hádam netreba asi zvlášť vysvetľovať, o čom je táto hra.

- Nuž áno. My sme tam videli aj vážnejšie veci. Pod tým vtípom, smiechom a vôbec niečím „lahším“ je tu, pravdaže, aj vážna téma, ktorá sa venuje vojne a bojom a takisto sa to dá interpretovať aj na súčasné pomery, ktoré panujú na časti územia nášho východného suseda. Bez toho by to bol iba akýsi lacný smiech.

V inscenácii sa predstavujú študenti 2. ročníka bakalárskeho a 1. ročníka magisterského stupňa herectva. Ako hodnotíte spoluprácu s nimi ako začínajúcimi hercami a na druhej strane so skúseným režisérom?

- Ako dramaturgička som pomerne opatrná, istých vecí sa doslova bojím, povedzme ako ma herci prijímú. V tomto prípade ma nakoniec milo prekvapili, ako kolektív ma prijali medzi seba a boli prístupní mojim radám v prípade potreby. Rýchlo spoznali, že sa im snažím pomôcť. Prijemná bola aj spolupráca s pánom Olhom, položil na moje plecia veľa zodpovednosti, ale to k tomu patrí.

Pokiaľ vieme, Lýsistrata nebola vašou prvotinou.

- Ak beriem do úvahy celovečerné inscenácie, tak ide o môj tretí projekt.

Svojho času ste vyšli z rimavskosobotského divadla a už počas štúdia na AU ste rozbehli spoluprácu so SKD Martin a inými stálymi scénami.

- V Martine šlo len o jednu inscenáciu, ktorú som ja nevybrala, keď ma takisto prizvala režisérka hry Monika Tatarková. Pokiaľ ide o Rimavskú Sobotu, dá sa povedať, že som odchovankyňou tamojšieho divadelného súboru, dokonca práve tam ma na vysokú školu pripravoval scenograf Marián Lacko.

Študujete v poslednom ročníku divadelnej dramaturgie FDU AU, pričom v prvom

bakalárskom stupni vás viedol Mgr. art. Martin Timko, ArtD. Keďže čochvíľa štúdium završíte, máte už jasno v tom, kde sa chcete uchýtiť?

- Budúci semester idem ešte robiť dramaturgiu k rozprávke Jakub s veľkými ušami do Spišskej Novej Vsi. O jej dramaturgiu sa postarala režisérka Danka Turanská. A po štúdiu? Neviem, možno zamierim ešte na stáž do Čiech cez program Erasmus, no to je stále otvorené. Musím povedať, že Akadémia umení je škola, ktorá dáva impulzy a sú v nej ľudia, ktorých sa môžete pýtať. Na žiadnej škole vám skúsenosti do hlavy nenalejú, musíte byť iniciatívny a využívať to, čo vám ponúkajú. Nech človek robí čokoľvek, vždy tu vie nájsť profesora, pedagóga, ktorý sa tomu venuje alebo má k tomu blízko. A treba sa len pýtať. Toho sa držím. Vela mi dal pán Sládeček, ktorý bol konzultantom mojej bakalárskej práce a vďaka nemu som zvládla jej značné nástrahy, potom nepochybne pán Vedral, ale aj ďalší. Chvíľu som koketovala aj s réžiou, ale som spokojná s rozhodnutím pre študijný odbor, lebo keby som mala sama viesť hercov, asi by sa pozabýjali...

(ba)

foto: Vlado Bahýl

Svojho študenta vnímam ako kolegu, prezrádza PhDr. Fejko

Renomovaný odborník na divadelné umenie PhDr. Štefan Fejko (65), rodák z Davidova pri Vranove n/T., žijúci v Košiciach, patrí k dlhoročným oporám pedagogického zboru Akadémie umení. Pripomeňme, že po absolvovaní divadelnej vedy a dramaturgie na VŠMU v Bratislave pracoval ako lektor dramaturgie činohry SND, od roku 1974 bol dramaturgom v ŠD Košice, neskôr umeleckým šéfom jeho činohry, od roku 1991 riaditeľom DJZ v Prešove a časom po zlúčení ŠD Košice a DJZ generálnym riaditeľom novovytvoreného Východoslovenského štátneho divadla. V roku 2000 sa stal dramaturgom Spišského divadla a súčasne začal prednášať na Fakulte dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Potom pôsobil vo funkcii riaditeľa Spišského divadla, bol členom Rady STV (2002 – 2007), aby neskoršie túto pozíciu vymenil na istý čas za post riaditeľa košického štúdia STV. Životné jubileum dr. Fejka nám poskytlo vhodnú „zámienku“ na kus reči.

Asi niet sporu o tom, že divadelná prax vám je srdcu najbližšia. No máte za sebou viacročné pôsobenie v štruktúrach verejnoprávnej televízie, čo nie je v našich podmienkach žiadnou výnimkou. Dokonca aj terajší minister kultúry Marek Maďarič ako vyštudovaný dramaturg a scenárista si v televízii odkrútil svoje. Pritom ísť do tejto inštitúcie predstavovalo dlho takpovediac skok do jamy levovej. A tak sa ponúka otázka – o čo vás toto pôsobenie obohatilo?

- O skúsenosť, že centralizácia na Slovensku, žiaľ, po niekdajšom pragocentrizme vyčíňa aj naďalej, lebo svoju Prahu už máme v Bratislave. Orientoval som sa na kultúrny potenciál Slovenska, veď v oblasti dramatického umenia sa nesústredoval len v našej metropole. Pretože scenáristi, herci a režiséri žijú a tvoria aj v Banskej Bystrici, aj Košiciach a sú tam odborníci, ktorí dokážu pracovať s kamerou a so zvukom rovnako dobre ako tí v Bratislave. Preto som v Rade STV presadzoval posilnenie možností štúdií v Banskej Bystrici a Košiciach a z toho vlastne vyplynulo moje riaditeľovanie na východe republiky. Snažil som sa, aby sa tamjšie štúdio vrátilo k tomu, čím bolo kedysi – tzv. plnoformátovou televíziou, ktorá vie vyrobiť omšu, priamy prenos z hokeja či film. Veci

sa aj pohli, po desiatich rokoch, ako tam v roku 1999 Martin Holly robil televíznu inscenáciu, sa nám podarilo obnoviť tú najkomplikovanejšiu výrobu, a to televíznym filmom Smrť ministra o Vladimírovi Clementisovi. V Bratislave, ak nemáte aspoň 40 miliónov, tak sa režisér do ničoho nepustí, no my sme chceli dokázať, že to ide aj bez veľkých nákladov a ten film sme vyprodukovali za 3 milióny korún plus 1,8 milióna vo vecných nákladoch. Princíp tohto snaženia bol postavený na dobrých scenároch, hercoch a režiséroch. Napríklad Clementisa stvárnil Ján Króner. Mali to byť filmy z novodobej histórie, na ktoré nepotrebuje staré dekorácie, nábytok, čiže je to lacné. Chceli sme robiť aj dokumentárne filmy s hranými pasážami zo starej histórie, kde už potrebujete hrady, zámky, meče či brnenia. Východiskovým bodom tejto línie sa stal 7-dielny film o rode Turzovcov, za ktorých zlatej, lepšie povedané medenej éry vzniklo úslovie Zaživa v Bystrici, po smrti v nebi. Režisérom tohto seriálu bol Matúš Olha, hlavnú kameru mal pod palcom vtedajší dekan FDU AU Švehlík a aj herci boli absolventi AU, ďalší zasa z Prešova a Košíc. Prosto, išlo o iné tváre, než nám ustavične servírujú najmä komerčné televízie.

Televízia je už zrejme minulosťou, v ostatnom období sa vaše aktivity sústreďujú najmä na pedagogickú činnosť. K čomu zameriavate svoje prednášky na Akadémii umení? A, povedzte, aký je tunajší študent?

- Nuž, v poslednom čase sa orientujem na predmety, ktoré majú istú oporu v mojej dlhoročnej divadelnej a televíznej praxi. Na čisto teoretické predmety sú tu iní profesionálni pedagógovia. Ja sa snažím študentom sprostredkovať praktické poznatky, chcem im ukázať okrem iného aj to, že sa dá vyštudovať to, na čo sa dali, teda dramaturgia a teatrologia a dá sa prežiť bohatý život v divadle a jemu príbuzných inštitúciách. Aby to nevnímali len ako teoretickú prípravu, ale aby mali pred sebou takpovediac vzor človeka, ktorý si sprvoti tiež myslel, že bude teoretikom, ale osud ho zavial skôr do praxe. A tak to, čo sa snažím odovzdávať, je predovšetkým svetová dráma, aplikovaná v našich podmienkach, uvádzaná na Slovensku v minulosti, dnes, možnosti uvádzania iných interpretácií, povedzme klasických dramatických diel. Potom sú to témy slovenského divadla, to znamená aj prednášky o našich režiséroch, i tých, čo ma učili a ktorí patria k zakladateľom slovenského profesionálneho divadla, ako sú

Pišta, kukaj, takéto rekvizity, pamätný list a aby si si spríjemnil chvíľky po šesťdesiatpäťke, tak sme ti kúpili takýto nápoj. Dúfam, že ťa poteší, - pogrataloval rektor Matúš Olha svojmu dlhoročnému súputníkovi a priateľovi Štefanovi Fejkovi k jeho životnému jubileu.

profesor Budský či Zachar, ale popri nich tiež Jozef Bednárík, rodák zo Zelenča, ktorý v určitej oblasti prispel k zakladateľskému prínosu a s ktorým som svojho času nasával svojskú bratislavskú atmosféru. Spomínam si, ako mi na izbe zdôrazňoval, že my, mládenci z dediny, sa musíme vzdelávať, a tak sme chodili skoro každý druhý večer do opery. V čase, keď bývala poloprázdna! Takže, ide o veci, ktoré nie sú v knižkách a ktoré pri stretnutiach so študentmi môžem prakticky aplikovať, ukázať im, vysvetliť. Nazdávam sa, že to oceňujú, lebo doplnkovo som orientovaný aj na voliteľné predmety, čiže „závisím“ od záujmu a badám, že ten záujem tu je. Napokon, pre študenta nie je úplne bežné stretávať sa s človekom, reprezentujúcim svojím životom aj kus histórie nášho profesionálneho divadla.

Z toho vyplýva, že svojho študenta vnímate pozitívne a jeho duši i potrebám sa snažíte porozumieť, pravda? Dá sa to ale chápať aj v širšom slova zmysle, že vysoké školy by vo všeobecnosti mali študentov pripravovať viac na praktický život, ako sa krčovitito držať presne určených osnov?

- Áno, študentov vnímam pozitívne, veď ja si vážim aj na svojich bývalých profesoroch zo štúdií kedysi v Bratislave, že nás brali ako partnerov, kolegov. A myslím si, že v oblasti umeleckého školstva to inak ani nie je možné. Pretože tu sa nedá vychovávať takpovediac sériový

fachman ako v technických odboroch, tu načim v človeku najšť osobnostné zázemie a v podstate komunikovať s tým, čo je v tom talente, čo je dané a v „nažiti“ študenta. Vychovávať ho na váš či niekoho iného spôsob, to tu nefunguje. Ten svoj život, ak má byť úspešný, musí prežiť ako originál, prototyp, nie ako vyškolený špecialista na spôsob svojho majstra.

Vy sám ste sa uberali istou cestou originality, aj keď netajíte svoje vzory, veď už ako 12-ročný ste čítali Dostojevského, neskôr ste sa zvlhliadli v Aischylovi, gréckom antickom dramatikovi, ktorý ako prvý vôbec zaviedol v divadle druhú osobu, čím vytvoril dramatický dialóg, a medzi vaše obľúbené postavy patrí aj ruský prezident Putin.

- Vychádzam z toho, že za predchádzajúceho režimu som mal možnosť pomerne zblízka poznať ruské, resp. sovietske divadlo. Absolvoval som tam mesačnú stáž, komunikoval som s Tovstonogovom či niektorými dramatikmi. Vážim si veľkú ruskú kultúru. S Dostojevským to bolo tak, že v našej dedine som spravoval knižnicu a čítal som všetko, jednoducho knihomoľ. A Putin? Krátko po roku 1989 som mal možnosť opäť tam vycestovať, videl som, že tamojšia spoločnosť je vo veľkom rozpače a že hrozí aj poškodenie ruskej kultúry. Bolo potrebné vytvoriť základňu, aby sa znovu naštartovali hybné kultúrne sily tamojšej spoločnosti a v Putinovi som videl istú záruku. A áno, stalo sa, spoločnosť po

období depresie a rozkladu nadobudla patričné sebavedomie, čo je pre rozvoj umenia veľmi dôležité. Keď si pozriete dejiny divadla, vždy, keď sa spoločnosti darilo, tak sa darilo aj divadlu. Pretože divadlo je umenie, ktoré je sociálne najviazanejšie a tiež naviazané na svoju prítomnosť, lebo ho nemožno odložiť ako, povedzme, knižku či výtvarné dielo. O tom je aj Aischylos, obdobie, keď si štát objednal prvé divadelné slávnosti, ktorá boli zároveň aj náboženské, a možnože sú aj iné paralely. A to i v slovenskom kontexte, veď aj slovenské divadlo sa rozvíjalo a rozvíja len vtedy, keď sa darí spoločnosti.

(ba)
foto: Vlado Bahýl

Za Štefanom Hudákom (27.6.1942 – 17.11.2014)

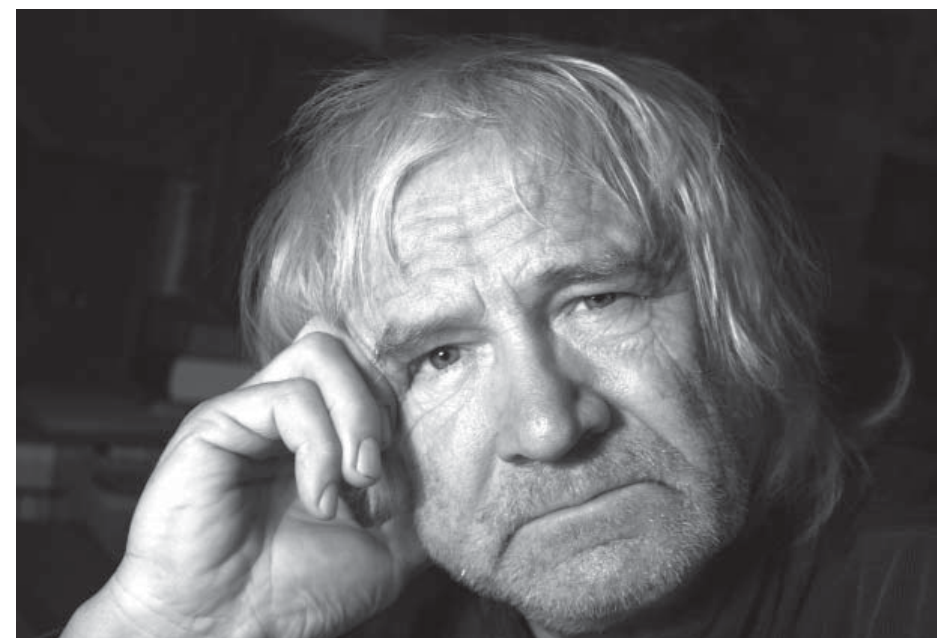
**Smútočná reč rektora AU Matúša Olíhu na pohrebe v košickom krematóriu
(21.11.2014)**

Štefan, poznali sme sa roky, pracovne aj osobne. Pomáhal si mi odkrývať tajomstvá divadla, ktorému som sa upísal podobne ako Ty. Najprv sme sa stretli v Malom divadelnom štúdiu na Marxovej ulici v Košiciach. Bol tam tím tvorcov: Hudák, Olíha, Pražmári, v skratke HOP, kde každý z Vás predstavoval jednu z tvorivých zložiek divadla. Tatko bol dramaturg, ten na P režisér a Ty scénograf.

Pre nezasvätených možno aj ťažko dešifrovateľné slovo, ktoré si často mýlia z frekventovanejším scenáristom. Scénograf je ten v tíme, čo vytvára priestor pre hru. Mal by mať silné výtvarné cítenie, schopnosť dovidieť za repliky dramatického textu a predpoklady komunikovať, lebo aj v divadle – podobne ako v kolektívnom športe – o výkone platí, že sám nie si nič. A Ty si bol okrem toho ešte neuveriteľne zručný a remeselné podkutý človek. Tvoj tatko bol čalúnnik a jeho dielňa Ti poskytovala materiál pre Tvoje detské hry. Kúsky látok, ihla a niť, drievka, klince, kladivo. A ešte Ťa očarilo svetlo. Najprv na Vianoce darovaná baterka, ktorou si prisvecoval svoje bábkové divadlo, čo si si vyrobil a neskôr si mi prezradil, že uprednostňuješ deň pred nocou. Práca v noci Ťa nenapĺňala tak ako za bieleho dňa a jeho jasom si prežiaril aj životy množstva ľudí, s ktorými si sa na svojej životnej púti stretal. Aj na Cháronov člň si nám nasadol za bieleho dňa a my sme do noci pozorovali, ako sa nám pomaly strácaš z dohľadu, ale nie z mysle. A ja opäť neviem, či krátko pred smrťou sa človeku za pár okamihov premietnu najdôležitejšie okamihy jeho života. Určite by tam nemal chýbať Veľký šariš, kde si uzrel svetlo sveta a započul šumnú šarištinu, aj clivú pieseň, a kde Ti

stará matka – potajme – naliala kvapku viničového vína, aby si ho okoštoval. Stihol si tam vidieť zabitého nemeckého vojaka, aj pochopiť, že na svete existuje dobro a zlo. Takto vybavení vybrali ste sa do Košíc, krátko po vojne, ako inak vlakom, ktorý spomaloval na drevených improvizovaných mostoch nad Torysou. Vlaky Ti boli súdené a prežil si v nich určite kus svojho života, ktorý Ťa síce na chvíľku odniesol kde – kade, ale vždy si sa navracal domov do Košíc, najprv k mame a súrodencom, neskôr k svojej Zuzane, Ivanovi, Igorovi aj Zuzke... a vlastne aj k sebe, lebo Ty si bol a ostal Košičanom, aj keď Ťa po vysokej škole lámal a ponúkali pozície, po ktorých by iní bez váhania chňapli... Ty nie. Bol si scénickým výtvarníkom tak slávnej inscenácie Milana Sládka, akou je Kyrmezerova Komedia o Bohatci a Lazarovi, s ktorou ste ešte na Vysokej škole múzických umení precestovali kus Európy a vystúpili ste s ňou aj v Paríži na Divadle národov. Na hornej plošine scény hrala smrť Jana Ravingerová a vrela, že diváci šli zbúrať divadlo, keď sa otvorila opona a za ňou Tvoja scéna. Určite by si si spomenul aj dnes na Smrť, ktorá v jednom svetelnom "štychu" s kosou v ruke odriekala v biblickej češtine: "Ja jsem pani Smrt, konec všeho zlého, k tomu počátek mnoho dobrého, nebo kdo zde na světě jest v úzkosti, trpí bídu, psotu, nouzi, těžkosti, takovému já hned konec učiním... Já jsem Smrt: za hříchy odplata hrozná, jsem silná náramně, ukrutná, mocná. Mně jest poddáno stvoření všeliké, ptactvo, ryby, k tomu zvířata také, ano, k tomu napořád lidí všickni... ha,ha,ha: aj co mi se čistě daří Kdybych já měla pořad jmenovati, bylo by jistě líto poslouchati. Kamž jsou

se pak všickni poděli? Hned jakoby nebyli, tak zmizeli!" Aplauz po predstavení bol frenetický a o niekoľko minút prešiel do nadšeného dupotu, až sa podľa slov predstaviteľky Smrti uvoľnili klapky na cisterne s vodou, ktorá bola nainštalovaná nad javiskom pre prípad požiaru a kubíky vody zaliali scénu... Odvtedy si klasikom našej scénografie... Študoval si u profesora Ladislava Vychodila, ku ktorému si šiel vždy, keď si bol v Bratislave 29. februára, kedy pán profesor oslavoval narodeniny. Na škole bohato využíval tvoju zručnosť, a tak si sa stal tvorcom mnohých makiet scénických návrhov, ktoré si mu sľaby jeho tovaríš vyrobil. Jeho slávny návrh scény pre pražskú Radokovu inscenáciu Rollandovej Hry o láske a smrti nápadne pripomínal Tvoj nerealizovaný návrh scény Barčových Dvoch, ktorý si pripravoval so svojim spolužiakom a generačným druhom Karolom Spišákom. Ten sa už tiež pobral do toho definitívneho depozitu, ako si nazval raz vtipne to, o čom my máme iba svoje chabé predstavy, ale Ty už vieš... S Karolom si robil aj jeho prvú inscenáciu v škole, aj jeho poslednú v Košiciach. Do košického televízneho štúdia si nastupoval ako scénický architekt na jeseň roku 1968, kedy na dvore ešte stál sovietsky tank, pozostatok bratskej pomoci spriatelenej armád Varšavskej zmluvy, a prežil si tam takmer tridsať rokov veľmi intenzívnej práce, prakticky až do konca minulého storočia. Nevieť o tom, že by bol na Slovensku ešte jeden scénograf, ktorý vytvoril v televízii také množstvo dekorácií pre všetky typy programov od dramatických cez zábavné, detské, až po chvíľky poézie, či publicistiku. A vzhľadom na takmer utlmenú výrobu v Slovenskej

televízii sa ani v horizonte najbližších rokov nemá šancu objaviť človek, ktorý by Ti v množstve vytvorených scénických návrhov mohol konkurovať. Napriek tejto rozsiahlej činnosti, ktorú predstavovala Tvoja televízna robota, našiel si si čas aj na divadlá, prakticky všetky činoherné na Slovensku, z ktorých najviac inscenácii si urobil v divadlách v Košiciach – Štátne divadlo, Romathan, Bábkové divadlo, v Prešove v Divadle Jonáša Záborského a Ukrajinskom národnom divadle, dnes Divadle Alexandra Duchnoviča, v Spišskom divadle v Spišskej Novej Vsi, ale aj v Nitre, Slovenskom národnom divadle, bratislavskej Novej scéne, Martine, či v posledných rokoch často v Divadle J. G. Tajovského vo Zvolene aj na Zvolenskom zámku v rámci Zámocných hier zvolenských. Ale aj v Akadémii umení v Banskej Bystrici si nám pomáhal svojim scénografickým fortieľom pri inscenovaní našich absolventských predstavení... Podhradský, Tajovský, Stodola, Aristofanes. Na jeho takmer 2 500 rokov starú Lýsistratu si už dohliadal z nemocničného lôžka slabnúc na tele, ale so vzpínajúcim sa duchovným úsilím, ktorým si vždy prekypoval a udržoval si si ho až do posledných chvíľ... Raz si realizoval scénický návrh pre operu v Košiciach, kritika na ňu nešetrlila superlatívami a zdôrazňovala na nej schopnosť vytvoriť priestor, ktorý aj po akustickej stránke pomáhal hudobnej rovine diela. Napriek tomu do opery Ťa už viac nezavolali. Tvoj návrh scény na košického Simona Boccanegra v olejomalbe zdobí už roky steny vášho bytu... a ešte čo je zvláštne, nikdy si nemal možnosť pracovať na inscenovaní textov Williama Shakespeara. Tvojim nezanedbateľným vkladom do dejín nášho divadla sú

inscenácie slovenskej dramatickej spisby. Novšej aj klasiky. Chalupka, Palárik, Tajovský, len jeho Ženský zákon sme spolu inscenovali štyrikrát... Barč – Ivan, Hollý, či dramatizácie slovenských prozaikov, Timrava, Kukučín, Jesenský a mnohí ďalší... Napokon v poslednom roku života si robil sumár svojho perfektne vedeného archívu, ktorý si postupne minimalizoval z dôvodu prehľadnosti a úspory miesta, ktorý za tie roky Tvojej umeleckej práce nadobudol... Prípadní záujemcovia z radov teatrológov a bádateľov v oblasti histórie slovenského divadla či televízie majú k dispozícii nevšedný, Tebou pripravený materiál, ktorý je oslavou tak Tvojej tvorby ako aj celého radu spolupracovníkov, režisérov, hercov, kameramanov a iných, ktorí sa vďaka Tvojej usilovnosti a času, ktorý si venoval archivovaniu návrhov divadelných a televíznych prác aj fotografií ich realizácií, nemusia prepadnúť do zabudnutia, do úplnej ničoty... Pišta, lebo kamaráti Ťa tak volali, dnes už si na druhej strane mýtologickej rieky Styx, kam my hľadáme z opačného brehu, vybaviac Ťa na cestu dvoma pomyselnými zlatými mincami, ktoré Ti kladieme na oči ako naši predkovia, zaťaženi nevedeckým pohľadom na svet, za tri najväčšie hodnoty, ktoré si nám tu zanechal ako Tvoj dar všetkým, ktorí mali to šťastie, že Ťa poznali – fantáziu, pracovitosť a láskavosť. Často si s vtipom poznamenával, že Tvojou najlepšou scénografiou je Vaša záhrada. Nejedem z nás, čo sme Ťa tu prišli vyprevadiť, mal to šťastie, že bol hosťom na záhrade, ktorú ste roky zveľaďovali spolu s manželkou, a kde si Ty vlastnoručne prineseným materiálom z rumovísk pobúraných košických domov vybudoval niečo

ako svoj svet, vyjadrenie seba samého, kde dokonca nechýba veža nie zo slonovej kosti, ale z dreva a materiálu, ktorý iní vyhodili ako nepotrebný, no Ty si ho využil a vytvoril objekty, ktoré by v Račom potoku nikto nehľadal. Múry pripomínajúce antické vykopávky, šachtu – nazval si ju Štefan – do ktorej zvrchu cez svetlík prenikalo svetlo a nad ním dokonca altánok – divadlo pre Tvojho vnuka Maxa. Raz si mi v tieni tej šachty povedal, že by si vedel vybudovať aj katedrálu, len na to by si potreboval veľa času... Mám neutíchajúci pocit, že katedrálou sa stal Tvoj život a dielo. Vedel si byť, Pišta, pokorný, ale bol si aj prírodným úkazom a v tom najlepšom slova zmysle renesančným človekom a bolo pre mňa nevšľovným šťastím, že si prefaľ aj moju životnú dráhu. Vďaka Tebe som mohol aj ja občas vzlietnuť do výšav, skoro tak ako keď si lietal balónom nad Račím potokom, nad záhradkou... Predstav, že sa tam na druhej strane vo večnosti stretneš s našimi blízkymi, je pre mňa v túto chvíľu neodbytná. Tam na druhej strane Ťa určite čaká Ivan, Tvoj syn, ktorý nás predčasne a tiež vo veľkom trápení tela opustil, a len Ty vieš, a Tvoja dobrá manželka Zuzana, ako ťažký je takýto údel...

Chce sa mi s Tebou rozlúčiť tak, ako je napísane na bráne spišskonovoveského cintorína – ten nápis v súvislosti so smrťou pôsobí vtipne, ale aj povznášajúco – dovidenia... Zbohom Pišta a svetlo večné nech Ti svieti...

(mo)
foto: a. a.

Spiš patril našim študentom aj absolventom

V novembri sa niekoľko študentov banskobystrickej Akadémie umení zúčastnilo internej divadelnej prehliadky v Spišskom divadle v Spišskej Novej Vsi. V rámci predstavení mali možnosť zhladať aj herecké výkony mladších či starších absolventov herectva práve z našej akadémie.

Divadelná sála FDU AU na Hornej 95 bola v novembri dejiskom premiéry inscenácie Sluby od J. G. Tajovského. Jednoaktovku, inscenovanú na tri spôsoby, režijné pripravili Matúš Olha, Dana Turanská a Jana Ovšonková, dramaturgia Veronika Pachová a Miroslav Lukačovič, účinkujú študenti druhého ročníka herectva.

V priebehu necelých štyroch dní sa na spišských javiskových doskách odohralo celkovo deväť predstavení. Jednotlivé inscenácie a ich realizácia sa v priebehu prehliadky rozoberali vo večerných diskusiách. Napriek pokročilým večerným hodinám, kedy sa odohrávali, boli diskusie živé a v mnohom určite prínosné – ako pre tvorivý kolektív tak aj pre študentov, ktorí sa ich zúčastnili a prispeli do nich vlastnými postrehmi, či otázkami.

Plnohodnotný zážitok i skúsenosť

Téma diskusií bola neraz nasmerovaná aj na herecké výkony. Vďaka priaznivým vzťahom, ktoré naša škola už po niekoľko rokov udržiava so Spišským divadlom, veľkú časť hereckého kolektívu v tomto divadle dnes tvoria práve absolventi Akadémie umení. Ich tváre alebo aspoň tváre niektorých z nich, si ešte mnohí z nás určite pamätajú zo školských predstavení či z priestorov našej fakulty. Zaujímavé bolo predovšetkým pozorovanie tých najmladších, resp. tých, ktorí sa k súboru pridali ešte len nedávno, no napriek tomu sa poväčšine dokázali rýchlo aklimatizovať v prostredí profesionálneho divadla. V tomto, ale aj v ďalšom rozvíjaní ich hereckých kvalít im napomáhajú aj komorné inscenácie, ktoré vznikajú v štúdiu Spišského divadla. Ako nás oboznámil umelecký šéf tohto divadla, ktorý súčasne pôsobí aj ako režisér a dramaturg, dekan Fakulty dramatických umení AU doc. PhDr. Ján Sládeček, PhD., toto

štúdio slúži predovšetkým k rastu hereckých osobností a ich skúseností s odlišným typom herectva, než s akým prichádzajú do kontaktu v hlavnom repertoári divadla. Trio Pavol Sedlačko, Peter Olejár a Antónia Olšavská sa nám herecky poodkrylo už v úvodnom večernom predstavení Mastný hrniec (rež. J. Sládeček). V prvých dvoch tituloch druhého prehliadkového dňa to už Pavol rozbalil naplno. Najprv v Spišských rozprávkach (rež. K. Žiška), kde spolu s Matejom Erbyom vytvoril dobre zohranú dvojicu protagonistov, ktorí detskému i dospelému divákovi ukázali, ako to vyzerá, keď spolupráca hercov funguje tak, ako má, a tak bez zbytočnej napätosti vrcholí v ukážke bezprostredného, prirodzeného vzťahu medzi dvomi postavami. Len o pár hodín neskôr sa obaja menovaní predviedli v postavách celkom iného typu a v predstavení Takmer bohyňa (rež. J. Sládeček) dokázali, že sa dokážu na javisku obstojne pohybovať aj vo výrazne štylizovaných postavách. Vo večernej inscenácii Ženský zákon (po špisky - rež. M. Olha), na ktorom sa dramaturgicky podieľala ďalšia absolventka akadémie Dana Turanská, zahviezil okrem iných aj Peter Olejár, ktorý si drobnú rolu Štefka pekne vyšperkoval a náležite aj užíval – s takou chuťou by mal hrať každý herec! V rovnako pozitívnom svetle sa v tomto predstavení predviedla aj Antónia Olšavská, a to nielen samotným hereckým výkonom, ale aj svojimi speváckymi kvalitami. V rámci Ženského zákona

je nutné vyzdvihnúť výkon hercov, ktorí svoje korene nemajú na východe našej krajiny a spišské nárečie, v ktorom inscenácia odoznieva, sa museli naučiť. Predovšetkým Petra Kriváčková, ktorá do inscenácie naskočila ako do idúceho vlaku, podala nielen v rámci nárečia, ale i samotného hereckého prejavu vynikajúci výkon. Naši absolventi sa ukázali aj v inscenáciách ďalších dní – či už to bol Tieň Majstra Pavla (rež. P. Palik), Čechovove Žarty (rež. S. Sekicki), Tímravina Krása krás (rež. J. Sládeček), či kvalitami azda vrcholná inscenácia prehliadky Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch (rež. J. Sládeček), kde v rôznej miere naplňali očakávania a nároky na nich, ako mladých umelcov kladené. Nemožno samozrejme opomenúť ani starších absolventov Akadémie umení, z ktorých sa nám už vyzretými výkonmi predviedli napríklad M. Dzurík, M. Macala, Pavol Pivko, Daniela Švolíková či Denisa Macalová Ďuratná. Títo sa samozrejme aj zvyšok hereckého a tvorivého kolektívu Spišského divadla prispeli k tomu, že spolu s vedením divadla (riaditeľ Mgr. Emil Spišák, ArtD.), zastúpením divadelnej kritiky a vzácnymi hosťami (PhDr. Anton Kret, CSc., PhDr. Elena Knopová, PhD. a i.) si naši študenti z prehliadky mohli odnieť plnohodnotný zážitok a zároveň aj obohacujúcu skúsenosť a obraz o tom, ako funguje profesionálne slovenské divadlo, ktorého herecký súbor tvoria z veľkej časti absolventi našej školy.

(tk)

Divadlo ako dokument doby

Už po jedenásty raz Akadémia umení v Banskej Bystrici zorganizovala koncom novembra medzinárodnú teatrologickú konferenciu v cykle Dnes a tu, ktorá je venovaná pamiatke banskobystrického rodáka, významného dramatika, teoretika a pedagóga, prof. Petra Karvaša.

Pohľad na účastníkov konferencie, v popredí doc. PhDr. Ján Sládeček, PhD. a doc. Mgr. art. František Výrostko

Maťašík: „Pokračovať v provokatívnych témach“

Jedenásty ročník konferencie sa uskutočnil v priestoroch FDU AU na tému Divadlo ako dokument doby a pritiahol takmer 30 slovenských a zahraničných odborníkov. Táto téma umožnila uplatniť historický pohľad a porovnávať meniace sa postavenie divadla, divadelnej tvorby a divadelného umelca v rozličných časopriestorových súradniciach a rozličných typoch organizácie spoločnosti, ale rovnako umožnila aj analýzu konkrétnych divadelných diel a ich spoločenskej reflexie, a generovala i možnosť teoreticky skúmať problematiku kontaktu talentovaného a vysokoškolsky pripraveného uchádzača s profesionálnou umeleckou praxou.

Vedecký tajomník konferencie PhDr. Andrej Maťašík, PhD., ktorý má v AU základné pedagogické pôsobisko v oblasti dejín slovenského divadla, okrem toho robí kritický seminár a v rámci školení doktorandov vedie doktorandské semináre a tiež semináre venované českého a poľskému divadlu: „Chceli by sme mať perspektívne, aj vzhľadom na to, že sme sa dostali medzi projekty, ktoré podporuje Agentúra KEGA, výraznejšie zastúpenie mladej teatrologickej populácie, doktorandov a začínajúcich divadelných bádateľov. Pre tento ročník sa nám podarilo získať dvoch jej zástupcov zo Srbska, mladú začínajúcu teatrologičku z Bratislavy, Nitry, vystúpil i náš interný teatroológ z AU Dušan Bajin. Azda sa nám tento zámer v budúcnosti podarí rozvinúť aj do samostatnej sekcie doktorandov, ktorá by nám starším slúžila za istú protiváhu. Predsa len, to myslenie o divadle sa generálne obmieňa a je jasné, že to, čo sa páčilo nám, sa mladším kolegom už nemusí

pozdávať. To treba brať ako fakt a vyrovnávať sa s tým. Chceme tiež rozvíjať alebo pokračovať v línii hľadania trochu provokatívnych tém. Pretože si myslím, že ak je v niečom problém slovenskej teatrologie, tak je v tom, že sa priveľmi sústreďuje na neškodné témy, že sa veľmi individualizuje a nevíš si veci, ktoré majú všeobecnejšiu platnosť, teda dostávajú sa za hranicu individuálnej poetiky režiséra i tvorivého vývoja herca. Čiže ide nám o vyhľadávanie tém, ktoré do istej miery fungujú vo viacerých profesionálnych súboroch alebo sú až príznačné pre typ divadla, ktorý je v dnešnej dobe preferovaný či – ako sa vraví – sa nosí. Vidíme cez vystúpenia zahraničných účastníkov konferencie – chvalobohu, je ich každoročne pomerne dost – že tieto veci nie sú len náš problém. Našťastie sa nám darí formulovať tematické okruhy tak, že to zaujíma a vzrušuje aj kolegov zo Slovinska, Srbska, aj Poliakov, Ukrajincov, českých a moravských kolegov, čiže dúfam, že sa nám podarí tento zvyk zachovať aj perspektívne a že nájdeme témy, v ktorých si budeme vedieť vymieňať skúsenosti s rozvojom divadla v týchto susediacich a tým aj do istej miery na seba odkázaných kultúrach.“

Ojedinelé a kontinuálne

Tento zámer je sympatický o to väčšmi, že Banskobystrická teatrologická konferencia je na Slovensku ojedinelým cyklickým podujatím tohto typu. Sú isteže, aj iné konferencie, ale ako samostatné akcie. Nedávno takúto konferenciu o súčasných slovenských divadelných režiséroch organizovala Slovenská akadémia vied, na ktorej sa zišla skupina odborníkov, ktorí pripravili pohľad na tvorbu jednotlivých osobností diva-

delnej réžie. Unikátnosť banskobystrického podujatia je však v udržiavaní kontinuity jedenástich ročníkov a organizátori veria, že sa len tak nepreruší.

Slovenskí, českí, srbskí, slovinskí a poľskí divadelní teoretici i praktici si vymenili názory nielen na postavenie divadla v spoločnosti v minulosti, ale zaoberali sa aj aktuálnymi otázkami vzťahu divadla k spoločenským problémom. „Aké bolo divadlo včera, vieme charakterizovať pomerne presne. Aké je divadlo dnes, o tom všeličo vieme a tušíme. Aké bude divadlo zajtra, to môžeme iba odhadovať a môžeme sa pritom aj fatálne pomýliť. Bude totiž celkom iste presne také, aké si budúcnosť, teda tí, čo prídu po nás, vyžiada. Aj ono bude divadlom svojej doby...“ pripomína Andrej Maťašík. V programe konferencie sa okrem iného ocitli prednášky – doc. PhDr. Ján Sládeček, PhD.: Divadlo ako dokument doby, PhDr. Andrej Maťašík, PhD.: Divadlo a doba – dejiny a prítomnosť, prof. Mgr. art. Jan Vedral, PhD.: Divadlo jako dokument doby, PhDr. Anton Kret, CSc.: Rembrandt alebo Komenský?, Mgr. Martin Timko, PhD.: Chirurg Platon Krečet – agitka alebo priestor na viac ako decentnú kritiku spoločenských nešvarov, Mgr. Dušan Bajin: Ochotnícke divadlo v Báčskom Petrovci od konca druhej svetovej vojny po začiatok sedemdesiatych rokov a doc. Mgr. art. Matúš Olha, PhD.: Herec Andrej Mojžiš takmer deväťdesiatročný. Účastníkov podujatia potešilo predstavenie Tajovského Slubov v podaní poslucháčov FDU AU. Výstup z konferencie je k dispozícii v zborníku Divadlo ako dokument doby.

(ba)

foto: Vlado Bahýl

Štuky priestoru a meisterstück v Pisztoryho paláci

„Tu a teraz“ Katedry sochárstva Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici predstavila výstava, usporiadaná v októbri – novembri t. r. v Pisztoryho paláci v Bratislave pod patronátom MVO Via cultura, mestskej časti Staré mesto a s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR. Okrem aktuálnych diel pedagógov a študentov dala do pozornosti aj finálne, diplomové práce nedávnej histórie katedry.

Inštalčný tím v plnej paráde

Čo katedra ponúkla

Výstava, ktorá sídlila v celom pravom krídle paláca, ponúkla vizuálne prítlačné solitéry, inštalácie, intímne objektové formy, videodiela aj sólo a participatívne projekty v 2d forme. Dominantné boli figuratívne objekty ateliérov figurálneho prejavu prof. J. Fobera a doc. P. Gáspára: diplomová práca Na vrchole Mareka Michlíka – rozpixelovaná drevená figúra horolezca, bronzová Pomona? ako súčasť diplomovky terajšieho doktoranda Šimona Hološku. Jeden z najvýraznejších zjavov katedry Juraj Gramantík predstavil schúlenú figurálnu štylizáciu v sadre (Interpretácia aktu) a súsošie Traja v polyesteri vo vstupnom palácovom priestore. Pôsobivá inštalácia Čas Róberta Chromého len z 2. ročníka rozbúchala srdce niekoľkých návštevníkov presvedčivo stvárnenou ležiacou postavou starého muža, uväzneného na posteli v nevládnom tele. Intímne, feminínne formy sochárskeho objektu zastupujú diela Márie Pinčákovej – splietaná koreňová krajina Mŕtva krajina a topánky do hôr so šnúrkami, štylizovanými do formy vtáčika, v symbole slobody (Vlastné ja), Lucie Šemelákovéj – Banalita a noblesa s použitím odličovacích tampónov v tvare tváre a zrkadlom a Lindy Holodovej s objektom textilnej miniatúry (nad zlato I. a II.) a poľom krvných obrazov, mapujú-

cich osobnú históriu jednotlivých dátumov jej odberov krvi (Máj 2014). Obdobne tematicky subtilná je séria kovových textových tabuliek Untitled I., II., III. Ivany Slávikovej a dva polyetylénové objekty – „bruchá“ Big Mamma, Honour to Daddy Evy Masarykovej. Vo vzájomnej komunikácii na výstave fungovalo figurálne dielo prof. Jerzyho Fobera Kto ma oczy niech sluča a bakalárska diplomovka Metamorfóza jeho súčasného študenta Andreja Trnku, pojednávajúca o procese smrti. Jozef Suchoza prispel na výstavu dokumentáciou viacerých site - specific mediálnych inštalácií, realizovaných v Košiciach (Personal Moses) a v nemeckom Lipsku (Bez názvu, Spurensicherung, Disturbia). Projektová poloha, 2d formy boli zastúpené Poctou Františkovi Bystranovi a projektom Ticho pre banskobystrický amfiteáter Richarda Boháča, ale aj printom z inštalácie Verejný žobráci Mareka Galbavého a spoločným, participatívnym projektom pod vedením prof. Brooša, ktorý riešil priestor obchodného centra Európa. Prof. Miroslav Brooš postavil svoju intervenciu do výstavy na fakte, že je jediný banskobystrický pedagóg – rezident, ostatní pedagógovia cestujú, tvoriac gros „tranzitnej“ akadémie. Jeho koncept Byť v obraze je vytlačným rozvrhom hodín pre všetky ročníky, ktoré v ateliéri vedie. Jeho doktorandka

Marianna Mlynárčiková v spolupráci s Nórou Ružičkovou vystavila konceptuálny objekt „lenošky“ so zvukovou inštaláciou s dobovými textami a upokojujúcim soundtrackom Relaxačná umenoveďa. Autorky pracovali s knihou F. Oktavca Umenie zblízka z 50-tych rokov 20. storočia. Marek Ceglédý vystavil svoju diplomovú prácu Fontána, antropomorfný tvar na hranici medzi voľnou plastikou a funkčným objektom, dynamicky podaný v čiernom plaste. Docent Juraj Sapara invenčne pracoval s ready - madom kancelárskeho koša, v ktorom bola okrem odpadu aj jeho bronzová portrétna busta. Presah k profánnemu spôsobil, že sa dielo na pár dní z expozície stratilo v omyle, že ide o reálnu odpadovú nádobu. Doc. Peter Gáspár sa v konfrontácii s Pomníkom nenarodeným detom Martina Hudáčka – komerčne veľmi úspešnou diplomovou prácou jeho absolventa, predstavuje komornou plastikou Spirit vo vysoko leštenom bronze a mramore. Prízemným priestorom Banskobystrického štuku dominovala interaktívna diplomová práca Lubky Bavalovej Kolobeh, rozmerná kvázi - industriálna drevená konštrukcia, ktorá otáčaním kľuky vydáva znepokojivý hluk a zároveň píše na odvíjajúcu sa rolku papiera hluku protistočné slová ako „harmónia, ticho, tvorba.“ Vysoké steny paláca boli výzvou

pre prácu Stena identít Katky Martančíkovej. Inštalovala vyše 40 bielych chytov na steny prechodu dvoch miestností. Lucia Huňadyová a Nikola Ferenczová reprezentujú kontaktný, prípravný ateliér figurálnymi, materiálno aj výrazovo krehkými kompozíciami Vnímaný zmysel a Človek v prírode. Korešpondujú s portrétnou bustou Starý otec doktoranda Jána Frančáka. Absolvent Marek Halász sprítomnil miesto – dom – jeho exteriérový a interiérový odtlačok vo svietiacom objekte z plastickej fólie, nazvanom Hranica v interiéri. Boris Drobný kritizuje mechanizmy politickej moci jednotlivých štátov prácou Bez názvu, ktorá manipuluje s ready-madeom polyesterových jeleních trofejí, využívajúc pri tom svetelný aj zvukový vstup do inštalácie. Doktorand Marek Galbavý

predstavuje ironický objekt Slovenská vlčica – fúrik, ktorý „krmi“ legové figúrky pod sebou. Ján Šicko ako bývalý pedagóg katedry participoval dielom Jakobov rebrík I. a II. v mramore, využívajúc svoje nespočetné sympozialne a kamenárske zručnosti a skúsenosti. Videopráce katedry z posledných rokov boli premietané v slučke. Jakub Cmarko predznamenáva svoju bakalársku diplomovú prácu filmom z produkcie štúdia Jakub & Jakub o národnom dejateľovi Jan-kovi Kráľovi, ktorý, zmätený zo súčasnej doby, ožije zo sochy a prechádza Bratislavou. Video Večera vzniklo ako spolupráca celého 3. ročníka katedry v šk. roku 2012/13 na tému Nová skromnosť. Študenti usporiadajú vianočnú večeru v krojoch, s obradmi a tradičnými jedlami v jednom

z najsnobskejších banskobystrických podnikov. Nasledujúce dva videofilmy – Rovnováha Márie Pinčákovej a Raidho Dominiky Šímovej – sú osobnými hrami a úvahami o vlastných limitoch a výpovedi a balanse materiálu v krajine. Výstava naplnila zámer predstaviť banskobystrickú sochársku katedru bratislavskej verejnosti, konfrontovať profesijnú výučbu a jej výsledky v Banskej Bystrici a v Bratislave a nechať vyznieť štuky priestorovo čarovného aj „omšlého“ priestoru Pisztoryho paláca v asociácii na výraz, ktorým pomenúvame aj sochárske majstrovské dielo – meisterstück.

Mgr. art. Eva Masaryková, ArtD.

foto: a. a.

Aristofanes: Lýsistrata

Absolventskou inscenáciou študentov herectva magisterského stupňa štúdia sa tento rok stala Aristofanova Lýsistrata. Túto antickú hru si vybral režisér a rektor AU Matúš Olha, pretože ho lákala práca s antickým zborom a videl možnosť interpretácie, z ktorej bude antika Slovákom zrozumiteľnejšia – Atény sú slovenskou dedinou a postavy oblečené do krojov.

Výraznou črtou Aristofanových komédií je ich politickosť, kritika spoločnosti, literatúry a najmä peloponézskej vojny. Námety vychádzajú zo skutočných udalostí, sú fantasticky hyperbolizované. Komické situácie sú fraškovité – dôraz na slasti (jedlo, pitie, sex). Z toho vyplýva i najväčší paradox Aristofanových hier – najobscenejšie scény v gréckej antickej literatúre vôbec sa miešajú s krásnymi lyrickými pasážami.

Slovo ako zbraň

Dôležitou postavou sú zbor starcov a zbor starien a tieto dva zbory ostávajú na scéne ako udržiavatelia nepriateľskej línie nepretržite od začiatku až do konca. Sú prítomní ako zástupcovia dvoch rodov – ženského a mužského, dvoch spôsobov myslenia, dvoch opozitných živlov, ktoré sa navzájom negujú – voda a oheň. Charakter konfliktu medzi týmito zbormi je

Fragment z inscenácie

podmieneny ich fyzickou vitalitou. Ak by to boli zbory mladých žien a mužov, určite by bol konflikt medzi nimi vášnivejší, ostrejší. Zbory sú paradoxne, čo je zdrojom komiky, zostavené zo starých ľudí, teda najrýchlejšou zbraňou je tu slovo. Lýsistrata je riešiteľkou politických problémov, ktoré ako jediné sú nositeľom historickej ukotvenosti v istom historickom období (obdobie peloponézskej vojny) a zbory riešia problémy rodové, ktoré nevytvádzajú o žiadnom konkrétnom his-

torikom období, sú neobmedzene časovo a priestorovo platné. Aj napriek tomu, že problematika politická hra zaraďuje do rokov pred naším letopočtom, nie je ťažké hru aktualizovať na akúkoľvek inú dobu. Pretože, aj keď vonkajšou formou je hra komédiou a v mnohých momentoch dosť vulgárnou, na pozadí smiechu sa ukrýva páľčivý politický problém.

Bc. Veronika Pachová

foto: Vlado Bahýl

Informácie o štúdiu

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMENÍ AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

Adresa:
Fakulta výtvarných umení,
Akadémia umení, Ulica Jána Kollára 28,
974 01 Banská Bystrica

Dekan FVU AU:
doc. Juraj Sapara, akad. soch.

Informácie o štúdiu

Fakulta výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici je verejná vysoká škola univerzitného typu. Fakulta výtvarných umení uskutočňuje akreditované študijné programy v odbore Výtvarné umenie vo všetkých troch stupňoch štúdia:

- **v 1. stupni vysokoškolského štúdia** – v bakalárskom štúdiu (bakalár - Bc.) so štandardnou dĺžkou 4 roky
Bakalárske študijné programy: Grafika, Malba a Sochárstvo, Audiovizuálne médiá / Intermédia a digitálne médiá,
- **v 2. stupni vysokoškolského štúdia** – v magisterskom štúdiu (magister umenia - Mgr. art.) so štandardnou dĺžkou štúdia 2 roky. Predpokladom je, že absolvent ukončil prvostupňové štúdium v študijnom odbore Výtvarné umenie, alebo v niektorom príbuznom študijnom odbore. Magisterský študijný program: Voľné výtvarné umenie
- **v 3. stupni vysokoškolského štúdia** – doktorandskom štúdiu (artis doctor - ArtD.) so štandardnou dĺžkou štúdia v dennej forme 3 roky a v externej forme najviac 5 rokov.
Doktorandský študijný program: Voľné výtvarné umenie, v dennej a externej forme štúdia.

Štúdium je ťažiskovo založené na praktickej výtvarnej tvorbe študenta v rozpätí od tvorby koncepcie, návrhu, až po finálne výtvarné dielo; základné ateliérové štúdium dopĺňajú technologické a ďalšie odborné kurzy a teoretické predmety. Absolventi študijného odboru výtvarné umenie sú spôsobilí vykonávať podľa dosiahnutého stupňa profesiu:

- **1. stupeň / výtvarník bakalár (Bc.)** – je pripravený po stránke kreatívnej aj technologickej pre samostatné pôsobenie v oblasti voľnej alebo úžitkovej výtvarnej tvorby, alebo pre spoluprácu s priemyslom v oblasti úžitkového umenia.
- **2. stupeň / výtvarník magister umenia (Mgr. art.)** – je všestranne, prakticky aj teoreticky, pripravený na samostatnú výtvarnú tvorbu vo svojom odbore aj na interdisciplinárnej úrovni, alebo pre spoluprácu s priemyslom v oblasti úžitkového umenia.
- **3. stupeň / výtvarník doktor umenia (ArtD.)** – je pripravený po praktickej aj teoretickej stránke na špecializovanú tvorbu vo svojom odbore, na zvládnutie tvorivých riešení na intermedialnej a interdisciplinárnej úrovni a na podieľanie sa na formovaní vývoja vo svojej oblasti, resp. je pripravený na samostatnú návrhársku a výskumnú činnosť a riadenie tímov v tejto oblasti.

Uplatnenie absolventov

Absolvent bakalárskeho štúdia študijného programu Grafika, má teoretické a praktické poznatky z oblasti klasickej a alternatívnej grafiky. Je schopný ich tvorivo používať najmä v oblasti voľného umenia. Má prehľad v dejinách výtvarného umenia od najstarších čias po súčasnosť. Je oboznámený s nosnými témami teórie a estetiky výtvarného umenia. Je schopný komunikovať v jednom z cudzích jazykov na pokročilom stupni. Je pripravený pracovať ako výtvarník v oblasti voľného aj úžitkového umenia. Ovláda technologické postupy tlače z hĺbky, z výšky a z plochy. Môže viesť malé grafické dielne, špecializované na tradičné „klasické“ tlače alebo sieťotlač.

Absolvent bakalárskeho štúdia študijného programu Malba je pripravený na profesionálnu činnosť po stránke kreatívnej aj technologickej, môže pracovať ako výtvar-

ník v oblasti voľnej a úžitkovej výtvarnej tvorby, ovláda technologické postupy maľby v komornom i monumentálnom rozmere. Absolvovanie bakalárskeho štúdia predpokladá vysoký stupeň znalostí absolventa z Dejín výtvarného umenia, Estetiky a Teórie umenia. Je schopný sebareflexie svojej tvorby na horizonte súčasných aktuálnych médií a kultúrnych trendov.

Absolvent sa môže uplatniť ako samostatne tvoriaci výtvarník, člen tvorivého tímu, ako pracovník v kultúrnych inštitúciách, reklamných štúdiách. Po absolvovaní dopĺňajúceho pedagogického štúdia ako učiteľ na výtvarnom odbore ZUŠ.

Absolvent bakalárskeho štúdia v študijnom programe Sochárstvo v odbore výtvarné umenie je komplexnou osobnosťou tohto odboru s potrebnými teoretickými a praktickými vedomosťami a zručnosťami. V potrebnom rozsahu ovláda dejiny umenia má prehľad v estetike a filozofii. Vie sa samostatne orientovať vo výtvarnom prostredí a pracovať ako výtvarník v oblasti voľného a úžitkového umenia.

Absolvent magisterského štúdia študijného programu Voľné výtvarné umenie je samostatne tvoriaci výtvarník v študijnom odbore výtvarné umenie. Dokáže reflektovať potreby súčasného umeleckého diania a je schopný tvoriť výtvarné diela a návrhy pre priemysel a architektúru. Absolvent sa dokáže orientovať vo sfére postmoderného výtvarného myslenia a zároveň si zachovať v procese hľadania vlastnej ľudskej a umeleckej identity vnútornú koherentnosť a rovnovážnosť. Je pripravený na profesionálnu a koncepčnú činnosť a medzinárodnú konfrontáciu v oblasti vizuálneho umenia. Absolvent magisterského štúdia, odboru výtvarné umenie môže pokračovať v 3. stupni vysokoškolského štúdia. Po absolvovaní dopĺňajúceho pedagogického štúdia sa môže uplatniť aj ako učiteľ vo svojom odbore.

Absolvent doktorandského štúdia v študijnom programe Voľné výtvarné umenie disponuje schopnosťami samostatnej umeleckej tvorby. Uskutočňuje výskum a bádateľskú činnosť na úrovni súčasného stavu umeleckého a vedeckého poznania a prináša ku nemu vlastný príspevok. Je spôsobilý spolupracovať v tímovej rea-

lizácii umeleckých projektov, teoreticky reflektovať výtvarnú tvorbu a je schopný viesť odbornú komunikáciu o nej vo svetovom jazyku. Podieľa sa na tvorbe koncepcií a vývoji v odbore Výtvarné umenie. Je schopný uplatniť sa ako samostatne tvoriaci autor a ako vysokoškolský pedagóg.

Požiadavky na uchádzača AUDIOVIZUÁLNE MÉDIÁ / INTERMÉDIÁ A DIGITÁLNE MÉDIÁ

Prihlášky na štúdium sa podávajú najneskôr do 30. 11. príslušného kalendárneho roka. Domáce práce prinesie každý uchádzač so sebou na prijímacie pohovory v stanovenom termíne.

Základnou podmienkou prijatia na štúdium je získanie úplného stredného vzdelania alebo úplného stredného odborného vzdelania. Ďalšími podmienkami na prijatie na štúdium je absolvovanie prijímacej skúšky, ktorá pozostáva: z testu, ktorý preukáže u uchádzača vedomosti z dejín umenia a jeho všeobecný, kultúrno-spoločenský rozhľad. V talentovej skúške musí uchádzač preukázať schopnosti a osobné dispozície pre zvolený odbor, t.j. obrazové videnie a vyjadrovanie sa, záujem o výtvarné umenie, fotografiu, o multimediálnu tvorbu, alebo digitálne technológie. Predpokladá sa orientácia a základné znalosti v uvedenej oblasti, ako aj všeobecné vedomosti z dejín umenia, záujem o kultúrne a spoločenské dianie a eventuálna doterajšia umelecká činnosť, ďalej znalosť jedného svetového cudzieho jazyka na úrovni maturity a základné zručnosti práce s osobným počítačom na užívateľskej úrovni. Prijímacia skúška je dvojdielna (test, praktické zadania, písomná analýza praktických riešení, ústny pohovor).

Prijímacia skúška pozostáva z:

- 1. Hodnotenie domácich prác (určených a voľných) / max. 50 b.**
 - a) Určené domáce práce:
 - Vecná a študijná kresba/ max. 10 b.
 - Fotostory (max. 10 ks fotografií) banálny príbeh / max. 10 b.
 - Voľné video (3 min.) voľne spracovaná téma realizovaná prostredníctvom videokamery v dĺžke /max. 10 b.
 - Počítačová animácia (max. 2 min.) voľná práca vytvorená prostredníctvom nových technológií / max. 10. b.
 - b) Voľné domáce práce:
 - Tvoria voľný a ucelený súbor autorských prác vytvorených ľubovoľnou výtvarnou technikou, alebo spracované digitálnymi technológiami v počte maximálny 20 ks / max. 10 b.

- 2. Všeobecno-kultúrny test s dôrazom na dejiny umenia / max. 20 b.**
- 3. Praktické zadanie** - video realizácia krátkeho video zadania na danú tému / max. 30 b.
- 4. Písomná analýza / max. 10 b.**
- 5. Praktické kreatívno-výtvarné zadanie,** realizácia dvoch kreatívnych zadaní so zameraním na racionálne a koncepčné uvažovanie/max. 40 b.
- 6. Ústny pohovor** - orientácia, rozhladenosť, názorovú vyspelosť a vzťah k oblasti vybratej na štúdium / max. 20 b. Pre úspešné absolvovanie teoretického testu musí mať uchádzač prehľad v dejinách výtvarného umenia, všeobecný kultúrno-spoločenský prehľad.

Celkový počet získaných bodov za talentovú skúšku je 170 bodov, t. j. v praktickej časti 130 bodov a v teoretickej časti 40 bodov. K úspešnému absolvovaniu prijímacej pohovorov musí poslucháč získať minimálne 100 bodov. K úspešnému absolvovaniu prijímacej pohovorov musí poslucháč získať minimálne 60 % z celkového hodnotenia praktickej skúšky, t.j. 78 bodov a 55 % z teoretickej časti, t.j. 22 bodov.

GRAFIKA

Základnou podmienkou prijatia na štúdium je získanie úplného stredného vzdelania alebo úplného stredného odborného vzdelania. Podmienkou prijatia na študijný program je prijímacie konanie, ktoré sa skladá: z praktickej časti (talentovej skúšky) a z teoretickej časti (test z dejín umenia a všeobecného kultúrno-spoločenského rozhľadu). Ďalšími podmienkami na prijatie na štúdium je úspešné zvládnutie prijímacej skúšky. Prijímacia skúška je dvojdielna.

A. Praktická časť prijímacej skúšky:

- 1. Hodnotenie domácich prác**
Uchádzač predkladá štruktúrovaný výber domácich prác. Komisia hodnotí tvorivý potenciál, kresebné zručnosti, jeho obsahovú a tematickú skladbu. Posudzuje kvalitu výberu a kvantitatívny rozsah predkladaných prác. Maximálny počet získaných bodov je 20.
- 2. Praktické zadania:**
 - 1. úloha: Štúdia hlavy podľa živého modelu (kresba). Kresba lineárna alebo tónovaná s dôrazom na zachytenie správnej stavby, proporcie a anatómie hlavy. Mierka kresby k modelu 1:1. Hodnotí sa: Anatomická stavba hlavy, výtvarnú kultúru kresby a schopnosť odpozorovania daného objektu a jeho transkripcia a adjustovanie do grafickej formy. Maximálny počet získaných bodov je 20.

- 2. úloha: Vecná štúdia reálií. Vo vymedzenom čase vytvoriť študijnú farebnú kompozíciu predmetov a materiálov. Dôraz je kladený na zvládnutie kompozičnej schémy, s diferenciaciou jednotlivých kompozičných prvkov (proporcía, štruktúra materiálu zakomponovaných predmetov). Hodnotí sa: Celkové výtvarné riešenie zahrňujúce tvarovú a farebnú skladbu, reálny záznam objektu v jeho celku a detailoch. Maximálny počet získaných bodov je 20.

• 3. úloha: Výtvarná reflexia na zadanú tému v limitovanom čase. V stanovenom čase vytvoriť voľnú kompozíciu na zadanú pojmovú oblasť. Hodnotí sa: Vystihnutie podstaty témy a schopnosť adekvátnymi výtvarnými prostriedkami reagovať na zadanie. Ďalej sa hodnotí originalnosť výtvarného nápadu a formulácia výtvarného jazyka. Maximálny počet získaných bodov je 20.

B. Teoretická časť prijímacej skúšky:

- **1. test: zo všeobecno-kultúrneho rozhľadu a dejín umenia.** Hodnotí sa orientácia a prehľad vedomosti v problematike dejín umenia, kultúrnej histórie a súčasného umenia. Maximálny počet získaných bodov je 20.
- **2. test: vizuálno-analytický minitest a osobný pohovor.** Percepčný a intelektuálny minitest založený na desiatich otázkach. Posudzuje sa názorová vyspelosť, rozhladenosť a vzťah k oblasti, ktorú si vybral študent ako svoj študijný program. Maximálny počet získaných bodov je 20.

Celkový počet získaných bodov za talentovú skúšku je 120 bodov, t.j. v praktickej časti 80 bodov a v teoretickej časti 40 bodov. K úspešnému absolvovaniu prijímacej pohovorov musí poslucháč získať minimálne 70 bodov. K úspešnému absolvovaniu prijímacej pohovorov musí poslucháč získať minimálne 60 % z celkového hodnotenia praktickej skúšky, t.j. 48 bodov a 55 % z teoretickej časti, t.j. 22 bodov.

MALBA

Podmienkou prijatia uchádzačov o bakalárske štúdium je úspešné absolvovanie strednej školy s maturitou a preukázanie schopností a osobných dispozícií pre zvolený študijný program. Predpokladom je základná orientácia a znalosti v problematike výtvarného umenia u uvedenej oblasti štúdia, všeobecný prehľad z dejín z domáceho i svetového výtvarného diania, doterajšia individuálna umelecká činnosť a znalosť jedného svetového jazyka na úrovni maturity. Podmienkou prijatia na študijný program

je prijímacie konanie, ktoré sa skladá: z praktickej časti (talentovej skúšky) a z teoretickej časti (test z dejín umenia a všeobecného kultúrno-spoločenského rozhľadu). Prijímacie skúšky sú dvojdielne. Uchádzači preukazujú svoje praktické schopnosti a teoretické vedomosti. Praktická talentová skúška je zameraná na zistenie kresliarskej zručnosti (úroveň zvládnutia anatómie, proporcií, perspektívy), na overenie výtvarnej pamäte, maliarskej citlivosti, zároveň na preukázanie kreativity a maliarskeho talentu. Teoretické vedomosti sú preverované formou testu. Súčasťou prijímacích skúšok je osobný pohovor a predloženie domácich prác v rozpätí vlastných výtvarných aktivít.

Zoznam úloh prijímacích skúšok:

Praktická talentová skúška :

1. Hodnotenie domácich prác (20 b.)
 2. Test percepcie: Kresba hlavy podľa živého modelu (20 b.)
 3. Test percepcie: Maľba inscenovaného prostredia podľa skutočnosti (20 b.)
 4. Test kreativity: Voľná maliarska kompozícia na zadanú tému (20 b.)
- ##### Teoretická vedomostná skúška:
5. Test zo všeobecného kultúrneho prehľadu a dejín umenia (20 b.)
 6. Osobný pohovor spojený s prehliadkou domácich prác uchádzača (20 b.)

Celkový počet získaných bodov za talentovú skúšku je 120 bodov, t.j. v praktickej časti 80 bodov a v teoretickej časti 40 bodov.

K úspešnému absolvovaniu prijímacích pohovorov musí poslucháč získať minimálne 70 bodov. K úspešnému absolvovaniu prijímacích pohovorov musí poslucháč získať minimálne 60 % z celkového hodnotenia praktickej skúšky, t.j. 48 bodov a 55 % z teoretickej časti, t.j. 22 bodov.

SOCHÁRSTVO

Základnou podmienkou prijatia na štúdium je získanie úplného stredného vzdelania alebo úplného stredného odborného vzdelania. Podmienkou prijatia na študijný program je prijímacie konanie, ktoré sa skladá: z praktickej časti (talentovej skúšky) a z teoretickej časti (test z dejín umenia a všeobecného kultúrno-spoločenského rozhľadu).

1. Praktická časť prijímaciej skúšky

a) 1. úloha: Portrét - modelovanie podľa živého modelu. Požiadavky: uchádzač musí v danom časovom limite, výrazovými prostriedkami sochárskej tvorby, preukázať schopnosť

reprodukovat' videnú skutočnosť. Kritéria hodnotenia: mierka 1:1; anatomická a proporcionálna stavba hlavy, posadenie hlavy a trupu; odpozorovanie psychologického výrazu modelu; kvalita modelácie. Maximálny počet získaných bodov je 20.

b) 2. úloha: Figurálna kompozícia - modelovanie na danú tému. Požiadavky: vytvorenie originálnej figurálnej kompozície, ktorá bude výstižne vyjadrovať zadanú tému. Uchádzač má preukázať tvorivé myslenie, pohotovosť a schopnosť vyjadrovať sa sochárskym artefaktom a jeho začlenením do limitovaného priestoru. Kritéria hodnotenia: kvalita koncepčného riešenia, adekvátnosť výberu výtvarných prostriedkov. Kompozície, proporcie, anatomická stavba a výraz. Maximálny počet získaných bodov je 20.

c) 3. úloha:

Intervencia do materiálu, voľná téma. Požiadavky: Výtvarné stvárnenie voľnej témy. Uchádzač má možnosť prezentovať svoj výtvarný názor, tvorivú samostatnosť, špecifický prístup k téme a k jej realizácii, slobodne rozhodne o výbere témy a jej formálnom stvárnení. Kritéria hodnotenia: originalita myšlienky, tvarové a priestorové zvládnutie témy, modelácia a celkový výraz. Maximálny počet získaných bodov je 20.

d) 4. úloha: Domáce práce: hodnotí sa dosiahnutá úroveň predložených prác uchádzačov. Maximálny počet získaných bodov je 20.

2. Teoretická časť prijímaciej skúšky

a) 1. úloha: Osobný pohovor: Posudzuje sa názorová vyspelosť, rozhľadenosť a vzťah k oblasti ktorú si vybral študent ako svoj študijný program. Maximálny počet získaných bodov je 20.

b) 2. úloha: test zo všeobecného kultúrneho rozhľadu a dejín umenia. Hodnotí sa orientácia a prehľad vedomosti v problematike dejín umenia, kultúrnej histórie a súčasného umenia. Maximálny počet získaných bodov je 20. Celkový počet získaných bodov za talentovú skúšku je 120 bodov, t.j. v praktickej časti 80 bodov a v teoretickej časti 40 bodov.

K úspešnému absolvovaniu prijímacích pohovorov musí poslucháč získať minimálne 70 bodov. K úspešnému absolvovaniu prijímacích pohovorov musí poslucháč získať minimálne 60 % z celkového hodnotenia praktickej skúšky, t.j. 48 bodov a 55 % z teoretickej časti, t.j. 22 bodov.

MAGISTERSKÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM VOĽNÉ VÝTVARNÉ UMENIE

Podmienkou prijatia na štúdium je úspešné absolvovanie prvého stupňa bakalárskeho štúdia zodpovedajúceho zamerania a úspešné absolvovanie prijímacieho pohovoru.

Prijímací pohovor obsahuje:

1. Predloženie umeleckého portfólia uchádzača - portfólio obsahuje:
 - a) identifikačné údaje uchádzača,
 - b) prehľad doterajšej umeleckej činnosti (výstavy, workshopy, ocenenia),
 - c) povinná fotodokumentácia doterajšej umeleckej tvorby, CD - nosič, a pod.
 2. Umelecký projekt -projekt obsahuje:
 - a) ideový zámer, filozoficko-výtvarné východiská,
 - b) technologické spracovanie, spôsob realizácie a prezentácie,
 - c) rozsah projektu minimálne 1 normovaná strana
 3. Ústny pohovor
 - a) predstavenie sa
 - b) prezentácia projektu
 - c) prezentácia portfólia
 - d) diskusia
- Komisia hodnotí z pohľadu obsahovej štruktúry, koncepčnosti myslenia, aktuálnosti témy a vizuálnej úrovne portfólio, projekt a úroveň osobného pohovoru uchádzača

DOKTORANDSKÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM VOĽNÉ VÝTVARNÉ UMENIE

Dekan fakulty vypíše najmenej dva mesiace pred termínom podávania prihlášok na doktorandské štúdium témy dizertačných prác, o ktoré sa možno v rámci prijímacieho konania uchádzača.

Nevyhnutnou podmienkou na prihlásenie sa na doktorandské štúdium je úspešné absolvovanie vysokoškolského štúdia II. stupňa v odbore 2.2.1 Výtvarné umenie alebo v iných príbuzných odboroch.

Uchádzač musí uvedenú skutočnosť dokumentovať pred prijímacím pohovorom overenými kópiami dokladov o dosiahnutom vzdelaní.

Uchádzač musí preukázať schopnosti a predpoklady k samostatnej výskumnoumeleckej činnosti a doterajšiu výskumnoumeleckú činnosť musí dokumentovať svojim portfóliom, súpisom individuálnych a kolektívnych výstav, realizovaných projektov a súpisom svojej inej odbornej činnosti (sympóziá, workshopy, pedagogická, publikačná činnosť a pod.). Prijímaciej komisii predloží písomne

sformovanú predstavu o projekte svojej dizertačnej práce na vypísanú tému vypracovanú v slovenskom a cudzom jazyku (anglický, nemecký, španielsky). Predstava - zámer projektu - musí byť v súlade s vybranou témou, ktorú vypísal školiteľ, ku ktorému sa uchádzač hlási.

Počas prijímacieho konania uchádzač predloží:

- a) písomne sformovanú predstavu o projekte svojej dizertačnej práce na vypísanú tému vypracovanú v slovenskom (českom) a cudzom jazyku; Projekt sa člení na teoretickú časť (idea) a praktickú časť (realizácia, popis samotnej realizácie v médiách).
- Predstava - zámer projektu - musí byť v súlade s vybranou témou, ktorú vypísal školiteľ, ku ktorému sa uchádzač hlási.
- b) umelecké portfólio, ktoré bude v dostatočnej miere prezentovať doterajšiu výtvarnú tvorbu uchádzača; Portfólio obsahuje súpis individuálnych a kolektívnych výstav, realizovaných projektov a súpis svojej inej odbornej činnosti (sympóziá, workshopy, pedagogická, publikačná činnosť a pod.) v digitálnej alebo tlačenej podobe.
- Počas prijímacieho pohovoru musí uchádzač preukázať svoje širšie vedomosti k vypísanej téme z hľadiska dejín umenia a estetiky a svojou prezentáciou a odbornou komunikáciou v rozprave musí presvedčiť komisiu o svojom prehľade v oblasti súčasného výtvarného umenia. Súčasťou prijímacieho konania je aj písomný test z cudzieho jazyka, ktorý pozostáva z troch častí:
- a) overenie pochopenia cudzojazyčného odborného textu,
 - b) odborného prekladu,
 - c) a stručnej prezentácie projektu dizertačnej práce.

Administratívne poplatky za prijímacie skúšky

Výška administratívneho poplatku za prijímacie konanie pre denné a externé formy štúdia:

- Poplatok za prijímacie konanie Bc. študijných programov: 50 €
 - Poplatok za prijímacie konanie Mgr. študijných programov: 50 €
 - Poplatok za prijímacie konanie ArtD. študijných programov: 50 €
- Administratívny poplatok sa uchádzačom nevracia. Potvrdenie o zaplatení poplatku za prijímacie pohovory je potrebné zaslať spolu s prihláškou na štúdium. (stačí kópia dokladu o zaplatení.)
- Pre zahraničných študentov je možnosť uhradiť administratívny poplatok v prvý deň konania prijímacích skúšok pri pre-

zentácii. Uchádzač, ktorý uhradí poplatok poštovou poukážkou alebo bezhotovostnou platbou, je povinný preukázať sa originálom ústrižku o zaplatení alebo originálom potvrdenia, ktoré vydá príslušná banková inštitúcia, ktorá platbu vykonala pri prezentácii v prvý deň konania prijímacích skúšok.

Administratívny poplatok 50 € uhradí uchádzač poštovou poukážkou typu U alebo bezhotovostným prevodom z účtu.

Názov účtu adresáta: Akadémia umení FVU, ul. J. Kollára 22, 974 01 Banská Bystrica
Peňažný ústav: Štátna pokladnica
Číslo účtu: 7000067813/8180
Variabilný symbol: 301
Na zadnej strane Informácie pre prijímateľa vyznačte: PP FVU

Ústrižok o zaplatení administratívneho poplatku a preukaz totožnosti je uchádzač povinný predložiť pri prezentácii, inak nebude pripustený k prijímaciemu pohovoru. Žiadame Vás o dodržanie termínu prezentácie, oneskorené príchody na prijímacie talentové skúšky nebudeme akceptovať. Zahraniční uchádzači uhradia administratívny poplatok pri prezentácii.

Kontakty

Adresa: Fakulta výtvarných umení, Akadémia umení, Ulica Jána Kollára 28, 974 01 Banská Bystrica

Dekan fakulty:

doc. Juraj Sapara, akad. soch., e-mail: saporaj@orangemail.sk, tel: +421 48 43 20 525

Tajomníčka fakulty:

Mgr. Eliška Urbanová, e-mail: urbanova@aku.sk, tel: +421 48 43 20 523

Sekretárka dekana a tajomníčky fakulty:

Anna Filipiaková, e-mail: dekanatFVU@aku.sk, tel: +421 48 4320 522, fax: +421 48 4320 520

Prodekan pre umelecko-vedeckú činnosť a medzinárodné vzťahy:

doc. Igor Benca, akad. mal., e-mail: benca@aku.sk, tel: +421 48 4320 508

Prodekan pre štúdium:

Milan Hnat, ArtD. akad. mal., e-mail: hnatster@gmail.com, tel: +421 48 4320 509

Študijná referentka:

Martina Šaurová, e-mail: studodfvu@aku.sk, e-mail: saurova@aku.sk, tel: +421 48 4320 501

Erasmus fakultný koordinátor:

Mgr. Roman Schwartz, e-mail: r.schwartz@aku.sk, tel: 0903 271 076

FAKULTA MÚZICKÝCH UMENÍ AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

ul. J. Kollára 22, 974 01 Banská Bystrica,
tel.: 048/4320210, 048/4320214
e-mail: dekfm@aku.sk
http://www.fmu.aku.sk

Dekan FMU AU:
prof. PaedDr. Mga. et Mgr. Vojtech Didi

Informácie o štúdiu

Štúdium na FMU AU prebieha v študijnom odbore Hudobné umenie.

Bakalárske štúdium na FMU AU je možné študovať v akreditovaných študijných programoch: Kompozícia a dirigovanie zboru Interpretáčne umenie - inštrumentálne Vokálna interpretácia

Vymedzenie odborného profilu absolventa

Absolvent prvého stupňa študijného programu počas štúdia získa teoretické a praktické poznatky v oblasti hudobného umenia. Získa prehľad o historických a súčasných podobách hudobného umenia. Osvojí si praktický základ tvorivých postupov a metód pre interpretáciu a tvorbu hudobného diela. Integruje vedomosti a schopnosti do spôsobilostí, vyplývajúcich z absolvovaného študijného programu: interpersonálne, súvisiace s tímovou prácou, tvorivé a praktické. Náplň študijného programu predurčuje absolventa aktívne komunikovať najmenej v jednom cudzom jazyku.

Absolvent počas štúdia získa

- schopnosť umelecky interpretovať alebo vytvoriť hudobné umelecké dielo
- široké rozpätie kreatívnych a praktických zručností v oblasti hudobného umenia
- interpersonálne skúsenosti súvisiace s tímovou prácou
- vedomosti a schopnosť pochopenia podstatných faktov, pojmov, princípov

a teórie, ktoré sa vzťahujú k hudobnému umeniu, tieto vedomosti a schopnosti nie použiť pri analýze, interpretácii a tvorbe hudobných diel spôsobom, ktorý preukazuje pochopenie súvislostí

- vedomosti v oblasti dejín hudobného umenia
- praktické vedomosti, schopnosti a zručnosti v oblasti interpretácie a tvorby hudobného diela
- Doplnujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti
- absolvent udržiava kontakt s posledným vývojom v disciplíne kompozícia a interpretácia hudobného diela a pokračuje vo vlastnom profesionálnom vývoji
- dokáže vymedziť súvis medzi umeleckým výkonom a poslucháčom
- vie analyzovať hudobné diela a interpretovať výkon a hodnotiť ich podľa kvality
- získa schopnosti aktívne pracovať v rôznych kultúrnych inštitúciách a organizáciách

Prijímacie skúšky na bakalárske štúdium

Na bakalárske štúdium môže študent nastúpiť po úspešnom ukončení stredoškolského vzdelania, ktoré končí maturitnou skúškou a po úspešne vykonaných prijímacích skúškach. Cieľom prijímacích skúšky je preveriť úroveň vedomostí, talentu, schopností a zručností uchádzača z hľadiska osobitných nárokov, ktoré pre uchádzača vyplývajú zo študijného programu.

Prijímacia skúška pozostáva z talentovej skúšky a písomnej skúšky. Talentová skúška sa vykonáva spôsobom, ktorý zodpovedá charakteru študijného programu. Pozostáva z umelecko-tvorivej činnosti podľa špecializácie. Uchádzači, ktorí vyhovel na talentovej skúške postupujú na písomnú časť, ktorá pozostáva z testu v rozsahu učebnej látky konzervatória. Požiadavky pre prijímacie skúšky – teoretické predmety (písomný test)

Požaduje sa preukázanie teoretických vedomostí a všeobecných hudobných znalostí v rámci maturity na konzervatóriách. Tieto požiadavky pre prijímacie pohovory prebiehajú formou písomného testu z nasledujúcich okruhov: Teória hudby, Hudobné formy, Intonácia a rytmus, Dejiny hudby

Bližšie informácie o náplni prijímacích skúšok jednotlivých špecializácií: www.fmu.aku.sk

Podmienky prijatia

Na bakalárske štúdium FMU AU vyžaduje lekárske potvrdenie o zdravotnej spôsobi-

losti k vysokoškolskému štúdiu a k vykonávaniu povolania vo zvolenom študijnom programe, ktoré bude uvedené v prihláške. Fotokópiu ústrižku o zaplacení administratívneho poplatku alebo potvrdenie, ktoré vydá príslušná banková inštitúcia, ktorá platbu vykonala, je potrebné priložiť k prihláške (ústrižok nalepiť na 3 stranu, potvrdenie priložiť). Prihláška musí obsahovať overenú fotokópiu maturitného vysvedčenia, štruktúrovaný životopis napísaný na stroji, alebo počítači. Nepožadujeme overené výročné vysvedčenia. Uchádzači pred maturitou vyplnia iba prospech podľa koncoročných vysvedčení na str. 2. V prihláške musia byť vyplnené všetky náležitosti podľa pretače. Prehľad o predchádzajúcom (i neskončenom) štúdiu na vysokej škole, ktoré je v prihláške na str. 3 je povinný uchádzač vyplniť alebo vyškrtnúť. V prípade neúplných alebo chýbajúcich údajov prihláška nebude zaevidovaná.

Podmienky na vykonanie štátnej záverečnej skúšky bakalárskeho štúdia.

K riadnemu ukončeniu bakalárskeho štúdia je potrebné:

- získať minimálne 180 kreditov za povinné, povinne voliteľné, výberové, štátnicové predmety a obhajobu záverečných prác (umeleckého výkonu a teoretickej práce)
- koncertne prezentovať hudobné umelecké diela v rozsahu polorecitálu alebo verejne uviesť hudobné umelecké dielo (diela) v predpísanom rozsahu a náročnosti
- vypracovanie bakalárskej práce v danom rozsahu a náročnosti
- úspešné vykonanie ústnej záverečnej kolokviálnej skúšky zo štátnicového predmetu Historicko-teoretické aspekty hudobného vývoja v odbore Hudobné umenie

Záverečná práca na FMU AU je rozdelená na dve časti: umelecký výkon a teoretickú prácu.

Umelecký výkon:

Záverečný bakalársky umelecký výkon je samostatnou, originálnou umeleckou prácou študenta, ktorú pripravuje pod odborným vedením vedúceho práce. Bakalársky umelecký výkon je umelecká práca v rozsahu minimálne polorecitálu. Konkretizácia obsahu umeleckého výkonu je určená študijným programom a jeho špecializáciami.

Realizáciou bakalárskeho umeleckého výkonu študent preukáže schopnosť tvorivo uplatňovať získané praktické poznatky z oblasti umeleckej interpretácie a tvorby. **Teoretická práca:**

V teoretickej záverečnej práci by mal študent preukázať nadobudnuté poznatky v základných rovinách študijného odboru. Bakalárskou prácou sa overuje zvládnutie základov teórie a odbornej terminológie, základných štandardných vedeckých a umeleckých metód a úroveň vedomostí, znalostí a zručností, ktoré študent získal počas štúdia. Preukazuje sa ňou schopnosť samostatnej odbornej práce z obsahového a formálneho hľadiska. Záverečná písomná práca je odrazom nadobudnutej zručnosti, prostredníctvom ktorej dokáže študent vytvárať a sprostredkovať texty odbornej problematiky.

Uplatnenie absolventov

Absolventi prvého stupňa vysokoškolského štúdia sú osobnosťami, ktoré sa na základe získaných schopností a vedomostí uplatnia v praxi ako interpreti (sóloví hráči/speváci, dirigenti zboru, komorní hráči), skladatelia, hudobní aranžéri, aktívni pracovníci kultúrnych inštitúcií alebo organizácií, hudobní dramaturgovia v orchestroch, divadlách, pedagogickí pracovníci na základných umeleckých školách. Absolventi bakalárskeho štúdia sa môžu uplatniť aj v celom rade satelitných hudobných profesií, ktoré sa rodia v dôsledku rozvoja technológie, využitia tvorby a informatiky: ako redaktori v rozhlase, televízii, v odborných hudobných časopisoch, zorientovaní v základoch modernej technológie v oblasti notografie a počítačových programov. Všestranný teoretický vedomostný základ umožňuje absolventom bakalárskeho štúdia uplatnenie v pedagogickej praxi predovšetkým na základných umeleckých školách, pôsobenie v rámci širšej spolupráce s hudobnými inštitúciami, profesionálnymi hudobnými telesami a audiovizuálnymi médiami, s organizačnými výbormi festivalov, v inštitúciách v oblasti kultúry, v orgánoch verejnej správy, v kontexte spoločenského a kultúrneho života na najvyššej úrovni i v širokom kontexte ponuky a potreby hudobného života. Môžu sa tiež uplatniť v manažérskej a organizačnej praxi, vo sfére publicistiky i pôsobenia v rozhlase a televízii (hudobný redaktor, hudobný režisér a podobne).

Na bakalársky stupeň štúdia nadväzuje magisterské štúdium.

Magisterské štúdium na FMU AU je možné študovať v akreditovaných študijných programoch:

Kompozícia a dirigovanie zboru
Interpretačné umenie – inštrumentálne
Vokálna interpretácia

Na magisterský stupeň štúdia nadväzuje doktorandské štúdium.

Doktorandské štúdium na FMU AU je možné študovať v akreditovaných študijných programoch:

Umelecká interpretácia hudobného diela
Umelecká tvorba hudobného diela

Kontakty:

Študijné oddelenie FMU AU:

Alena Strmeňová (strmenova@aku.sk)

Prodekanka pre štúdium:

doc. MgA. Jana Škvarková, ArtD.

(skvarkova@aku.sk)

Študijný program Kompozícia a dirigovanie zboru:

Mgr. art. et Mgr. Peter Špilák, PhD. – vedúci Katedry kompozície a dirigovania zboru - (spilak.peter@gmail.com)

Študijný program Interpretačné umenie – inštrumentálne:

doc. Mgr. art. Eva Cáhová, ArtD. – vedúca Katedry klávesových nástrojov (eva.caha@gmail.com),

Mgr. art. Peter Strenáčik, PhD. – vedúci Katedry orchestrálnych nástrojov (strenacik@aku.sk)

Študijný program Vokálna interpretácia:

prof. Mgr. art. Mária Tomanová – vedúca Katedry vokálnej interpretácie (tomanova@aku.sk)

Poplatok za prijímacie konanie: 50,00 €
Administratívny poplatok uhradí uchádzač poštovou poukázkou typu U alebo bezhotovostným prevodom z účtu.

Názov účtu adresáta:

Akadémia umení FMU, ul. J. Kollára 22,
974 01 Banská Bystrica

Peňažný ústav:

Štátna pokladnica

Účet: 7000067813/8180

Swiftová adresa: SPSRSKBA

IBAN:SK508180000007000067813

Variabilný symbol: 201 (povinný údaj)

FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ AU V BANSKEJ BYSTRICI

Ul. Horná 95, 974 01 Banská Bystrica,
tel.: tel.: 484320305, 484320320
e-mail: studfdu@aku.sk
<http://www.fdu.aku.sk>

Dekan FDU AU:

doc. PhDr. Ján Sládeček, Ph.D.

Informácie o štúdiu

Bakalárske štúdium HERECTVO

Prijímacie skúšky sú trojkolové. 1. kolo prijímacích talentových skúšok sa koná formou konkurzu. Uchádzač sa prezentuje kreáciou podľa vlastného výberu, slovom, pohybom, tancom, spevom. Odporúčame vybrať si texty, ktorými sa uchádzač ešte neprezentoval na žiadnych prijímacích skúškach, respektíve nepatria do zoznamu povinných textov na prijímacie skúšky inej umeleckej vysokej školy.

- prednesom monológu
- prednesom poézie (od slovenských autorov)
- spevom (povinná ľudová pieseň)
- pohybovou etudou

2. a 3. kolo Podľa zadaných úloh sa overuje psycho-fyzická dispozícia, na ktorej je založená kultivácia hereckej profesie:

- bezchybná výslovnosť
- vnímanie partnera v dialógu
- improvizovanie na podnet partnera a režiséra
- 100% - né ovládanie textu naspamäť (povinné texty zasielame uchádzačom, prípadne si ich môžu stiahnuť na www.fdu.aku.sk v „Pre uchádzača“ -> „Podmienky prijímania“ -> „Bakalárske štúdium“)
- postupne ich aktualizujeme!

Harmonogram prijímacieho konania:

a) Praktická časť:

- Herecké predpoklady,
- Rečové dispozície,

- Hlasové dispozície - intonácia a hlasový rozsah,
- Pohybové dispozície,

b) Teoretická časť:

Písomný vedomostný test - zameraný na všeobecný kultúrny rozhľad

Profil absolventa

Absolvent bakalárskeho štúdia (Bc.) získa teoretické a praktické poznatky divadelného umenia a zvláda ich použitie pri výkone povolania alebo pri pokračovaní v nadväzujúcom vysokoškolskom štúdiu. Získa prehľad o historických a súčasných podobách divadelného umenia. Osvojí si praktický základ tvorivých postupov a metód na vznik javiskového diela. Absolvent štúdia sa uplatňuje ako členovia umeleckých súborov profesionálnych divadiel, v médiách, ako pracovníci kultúrnych zariadení vo vedúcich funkciách amatérskych súborov a dramatických odborov umeleckých škôl a konzervatórií a v širokom spektre umeleckej, výchovno – vzdelávacej a organizačnej činnosti.

Teoretické vedomosti

Absolvent – bakalár divadelného umenia :

- získa a pochopí podstatné fakty, pojmy, princípy a teórie tvorby v divadelnom umení z pohľadu historického a súčasného,
- vie sa orientovať v systéme tvorivých postupov a metód umeleckej tvorby a aplikovať ich v tvorivom procese,
- má schopnosť interpretovať dramatický text, realizovať javiskovú predstavu,
- formulovať teoretické názory vo svojej odbornosti,
- schopnosť skúmať a reflektovať tvar a metódy umeleckého diela a umeleckého výkonu

Praktické zručnosti a schopnosti absolventa

Absolvent – bakalár divadelného umenia získa :

- tvorivé schopnosti,
- umelecké videnie a schopnosť osobnostnej výpovede,
- interpretované a realizačné techniky jednotlivých zložiek divadelného umenia,
- javiskovú predstavivosť,
- orientáciu vo vzťahoch k dramatickému textu, priestoru a času,
- poznanie významu pojmu aj funkcie tvorivosti a osobitosti a chápanie nevyhnutnosti ich prítomnosti vo svojej práci.

Doplnujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti

Absolvent – bakalár divadelného umenia dokáže :

- pracovať efektívne a samostatne ale aj ako člen umeleckého tímu,
- udržiavať kontakt s posledným vývojom vo svojej disciplíne a pokračovať vo vlastnom profesionálnom vývoji,
- adaptovať sa do tímovej práce a schopnosť viesť kolektív.

Podmienky pre vykonanie bakalárskej štátnej skúšky študijného programu HERECTVO

- a) absolvovanie umeleckého študijného programu Herectvo,
 b) absolvovanie predpísaných cvičení,
 c) povinne získať 180 kreditov.
 Bakalárska štátna skúška má tieto časti:
 1. obhajoba umeleckého výkonu (v divadle, filme, televízii alebo rozhlase),
 2. obhajoba záverečnej písomnej práce (do 30 str.),
 3. ústna skúška z predmetov:
 • Dejiny slovenského divadla
 • Dejiny svetového divadla
 • Teória drámy a divadla
 4. kolokviálna skúška z oblasti poznania študijného odboru divadelné umenie.

DIVADELNÁ DRAMATURGIA A RÉŽIA

- Prijímacia skúška sa skladá z týchto častí:**
 1. kolo:
 • posúdenie predložených videozáznamov uchádzača z režijné naštudovaných, autorsky pripravených, alebo dramaturgicky koncipovaných divadelných inscenácií,
 - alebo posúdenie uchádzačových autorských textov, esejí,
 - alebo posúdenia predložených, tlačou, alebo na internete publikovaných divadelných recenzií podľa vlastného výberu,
 • test vedomostí (všeobecný rozhľad, humanitná oblasť, dráma a divadlo),
 • písomný rozbor dramatického textu alebo divadelnej inscenácie,
 • test znalosti cudzieho jazyka.

2. kolo:
 • ústny pohovor, koncentruje sa na výsledky 1. kola a osobnostné predpoklady uchádzača,
 • kreatívne testy – odhalujú dispozície uchádzačov a slúžia pre vzájomné porovnanie.

- Pre domáce práce predložené na posúdenie v 1. časti platia tieto pokyny:
 • písomnú prácu predložiť v strojopise alebo na počítači (normovaný rozsah 1800 znakov na 1 stranu), titulná strana musí obsahovať meno uchádzača, zoznam predložených prác a čestné vyhlásenie o tom, že uchádzač práce vypracoval sám, prípadne s pomocou ľudí a prameňov, ktoré uvádza v texte,

- minimálny celkový rozsah súboru písomných prác, respektíve autorských textov požadovaných v 1. kole je 20 autorských strán (1 strana = 1800 znakov),
- videozáznam naštudovaného divadelného diela by mal byť predložený vo formáte VHS, SVHS alebo DVD (videokazetu, alebo nosič je potrebné označiť menom autora, titulom filmu, označiť tvorivú aktivitu, ktorú uchádzač prezentuje prijímacej skúšobnej komisii (dramaturgický vklad, réžia) a nastaviť na začiatok záznamu,
- prípadné výtvarné návrhy prosíme predložiť v kópii (nie originál).

Kritéria pre prijímanie uchádzačov o štúdium, spôsob výberu

- Prijímacia komisia hodnotí:**
 • mieru záujmu a talentových dispozícií pre štúdium zvoleného odboru,
 • kvalitu predložených umeleckých výstupov,
 • schopnosť originálne uvažovať o umeleckej praxi,
 • mieru znalostí z oblasti slovenskej a svetovej literatúry, kultúry a umenia a záujem o divadelnú tvorbu,
 • všeobecná osobnostné a komunikačné predpoklady pre pôsobenie vo funkcii dramaturga a lebo režiséra

Profil absolventa

Absolvent bakalárskeho stupňa vysokoškolského umeleckého štúdia získa teoretické vedomosti a znalosti procesu tvorby: Znalosti: dejín slovenského a svetového divadla, poznanie vývinového kontextu estetiky a jednotlivých umeleckých druhov, znalosť teoretickej terminológie a poznanie základných smerov teoretického divadelného bádania, osvojenie si základných znalostí, potrebných pre dramaturgickú prácu, postupov pri úprave textu pre konkrétne podmienky inscenácie, respektíve pre režijnú prácu s konkrétnym súborom. Kreatívne schopnosti: základy divadelnej réžie, schopnosť samostatne pod pedagogickým vedením pripraviť inscenáciu, základy autorskej práce s textom, schopnosť tvoriť vlastné autorské dialógy, ale i písať odborné a popularizačné texty, kultivovanie schopnosti verbálne artikulovať komplexnú inscenačnú predstavu a jej myšlienkové akcenty. Schopnosť tvorivo pôsobiť v tíme s dramaturgom/režisérom, scénografom a hercami. Praktické poznatky: ovládnutie základov práce vo zvolenej profesii (dramaturg/režisér), schopnosť viesť tím spolutorcov, poznanie základných mechanizmov profesionálnej divadelnej inštitúcie, spôsobilosť zúčastňovať sa na informovaní verejnosti o činnosti umeleckého súboru.

Všetky teoretické i tvorivé zásady sú študentom sprostredkované so zreteľom na ich možné uplatnenie v podmienkach trhovej ekonomiky na pozíciách dramaturg scenárista, redaktor, intendant, artmanažér, producent v masmédiách, tlačových médiách a v kultúrno -spoločenských inštitúciách.

Podmienky pre vykonanie bakalárskej štátnej skúšky v študijnom programe DIVADELNÁ DRAMATURGIA A RÉŽIA

- a) absolvovanie umeleckého študijného programu Divadelná dramaturgia a réžia,
 b) absolvovanie predpísaných prednášok a cvičení,
 a) povinne získať 180 kreditov.

Štátna skúška v bakalárskom stupni štúdia sa skladá:

1. z predloženia a obhajoby autorského diela – dramaturgickej úpravy konkrétneho dramatického textu, alebo režijné naštudovanej inscenácie minimálne v rozsahu jednoaktovky, alebo autorského dramatického textu, prípadne dramtizácie, alebo prekladu dramatického textu do slovenského jazyka,
2. z písomnej práce v rozsahu minimálne 30 strán a jej obhajoby,
3. z ústnej skúšky z teoretických predmetov:
 • dejín slovenského divadla,
 • dejín svetového divadla,
 • teórie dramatických umení

DIVADELNÝ MANAŽMENT

Požiadavky na uchádzačov a spôsob ich výberu
 Podmienkou prijatia na bakalárske štúdium divadelného manažmentu je stredoškolské vzdelanie ukončené maturitou a preukázanie záujmu o oblasť kultúry a umenia.

Prijímacia skúška pozostáva z:
 - vyhodnotenia vopred zaslaných vlastných autorských textov (Ak uchádzač o štúdium napísal umelecké, vedecké alebo publicistické žánre pripojí ich k prihláške, prípadne vlastnú dokumentáciu k umeleckým výkonom (videozáznam inscenácie, ohlasy na usporiadanú kultúrnu aktivitu a pod.) alebo správy o organizácii festivalov, rôznych umeleckých podujatí, vystúpení vo funkcii manažéra, producenta, organizátora v rôznorodých umeleckých spolkoch.
 - testu všeobecného rozhľadu a vedomostí - osobného pohovoru komisie s uchádzačom - preukázania spôsobilosti komunikovať na stredoškolskej úrovni v cudzom jazyku

Podmienky prijatia uchádzača na štúdium Bakalárske štúdium trvá tri roky. Prijatí

budú uchádzači, ktorí získajú najlepšie hodnotenie prijímacej komisie.
Forma prijímacieho konania
 Skúšobná komisia ohodnotí práce alebo dokumentovaný umelecký výkon uchádzača, vyhodnotí výsledok jeho prijímacej skúšky a odporučí dekanovi prijatie, resp. neprijatie na bakalárske štúdium. Stanovenie okruhu a rozsahu požadovaných znalostí
 • Znalosti z oblasti humanitných predmetov (slovenský jazyk, literatúra, dejiny a pod.) minimálne na maturitnej úrovni.
 • Schopnosť komunikovať minimálne v jednom svetovom na maturitnej úrovni.
 • Kultivované ústne a písomné vyjadrovanie, schopnosť jasne formulovať názor na odbornú problematiku a vyargumentovať svoje stanoviská.
 • Vzťah ku kultúre a najmä divadelnému umeniu, záujem o kultúrne aktivity a divadelné dianie (podľa reálnych možností).

Profil absolventa

Absolvent má prehľad o vývoji a súčasnosti divadelného umenia v širšom kultúrnom kontexte, ovláda štruktúru rôznych typov organizácií, má jazykové znalosti a je pripravený komunikačne zvládať náročnú prácu spojenú so zabezpečovaním distribúcie divadelného diela alebo kultúrnej aktivity. Absolvent bakalárskeho študijného programu je flexibilným kultúrnym manažérom, ktorý citlivo vníma zložitost umeleckého procesu a vytvára preň optimálne podmienky. Spoločenské uplatnenie: manažér subjektov vo sfére divadelnej činnosti, manažér kultúrnych projektov, pracovník marketingu kultúrnych inštitúcií, pracovník prevádzky divadla a iných kultúrnych inštitúcií, producent, fundraiser, výkonný manažér medzinárodných kultúrnych projektov.

Teoretické vedomosti

Absolvent – bakalár divadelného umenia získa vedomosti:
 • o tvorivých procesoch, funkcii tvorivosti, o osobitosti a chápaní špecifik ich vo svojej práci, o tvorivých postupoch a metódach umeleckej tvorby a ich aplikovaní v tvorivom procese,
 • v oblasti podstatných faktov, pojmov, princípov a teórie tvorby v divadelnom umení z pohľadu historického a súčasného,
 • o kultúrno-politických kontextoch divadelného umenia/diela a ich podpory.
Praktické schopnosti a zručnosti
 Absolvent – bakalár divadelného umenia rozvinie schopnosti a získa zručnosti:
 • v oblasti špecifického umeleckého videa a osobnostnej výpovede,

- v oblasti interpretačných a realizačných techník jednotlivých zložiek divadelného umenia,
 - v oblasti javiskovej predstavivosti,
 - schopnosť orientovať sa vo vzťahoch k dramatickému textu, priestoru a času,
 - schopnosť reflektovať dielo a jeho súvislosti,
 - schopnosť interpretovať dramatický text, realizovať javiskovú predstavu,
 - schopnosť skúmať a reflektovať tvar a metódy umeleckého diela a umeleckého výkonu,
 - schopnosť formulovať teoretické názory vo svojej odbornosti.
- Spôsob hodnotenia štátnej skúšky, záverečnej práce.
 Po absolvovaní povinného študijného programu a získaní potrebného množstva kreditov sa poslucháč prihlási na bakalársku skúšku.

Bakalárska skúška:

Po absolvovaní povinného študijného programu a získaní potrebného množstva kreditov sa poslucháč prihlási na bakalársku skúšku.
 Bakalárska skúška:
 Praktické umelecké práce a teoretická práca:
 1. Manažérsky výkon - podľa zadania.
 2. Teoretická záverečná bakalárska práca (rozsah najmenej 25 strán, vrátane prameňov a literatúry).
 Ústna skúška
 Obhajoba praktickej práce.
 Obhajoba teoretickej práce.
 Štátna skúška z Teórie a dejín divadla (otázky z oponentských posudkov).

FILMOVÁ DOKUMENTÁRNA TVORBA

Základným cieľom študijného programu je ovládnutie základov tvorivej a odbornej práce a technického minima potrebného pre nakrútenie filmu, alebo iného audiovizuálneho diela. Na tvorbe filmu sa tradične zúčastňujú niekoľko špecifických profesií, ktoré prechádzali svojim vývojom, získavali rôzny stupeň kvalifikácie a špecializácie. Súčasne realizačné zariadenie podstatne zjednodušilo technickú realizáciu filmu a sprístupnilo nakrúcanie väčšiemu množstvu ľudí, čo sa prejavuje v širokej škále filmového a televízneho podnikania. Uľahčenie technickej obsluhy však nezrušilo filmový jazyk, ani potrebu umeleckej výpovede. Film, ako syntetické umenie spája do výsledného tvaru zložky, ktoré majú rôzne špecifiká a vyjadrovacie prostriedky. Vychovať filmára v súčasnosti znamená vypestovať v ňom citlivosť na všetky druhy

umenia, ktoré sa spájajú vo výslednom filmovom diele. To je cieľom študijného programu. Okrem toho poslucháč má možnosť a aj povinnosť posilniť niektorú stránku filmového remesla podľa svojho talentu a záujmu. To rozširuje jeho profesijné vybavenie a umožňuje väčšiu variabilitu pri uplatnení v praxi.

Kritéria pre prijímanie uchádzačov o štúdium, spôsob výberu

Prijímacie konanie na bakalárske štúdium Filmovej dokumentárnej tvorby prebieha v dvoch kolách:
Uchádzač vypracuje doma nasledovné písomné práce:
 1. Interview (max. 3 strany + 2-3 fotografie protagonistu).
 Rozhovor s autentickou postavou obsahuje otázky, odpovede a krátku charakteristiku protagonistu a fotografie s podtitulom.
 2. Reportáž s fotografiami (max. 3 strany textu + 3-5 fotografií).
 Autentické prostredie, respektíve autentická udalosť s výraznými vizuálnymi charakteristikami.
 3. Autoportrét (fotografia + podtext).
 Výtvorne poňatý tvorivý pohľad na seba, s titulkom a doplnený textom (3–10 riadkov).
 Fotografia aj text v grafickom riešení na formáte A4 je určený na verejné predvedenie.
 4. Voľné fotografie (10–15 ks) Všetci povinne: fotografie na šírku, nie na výšku!
 5. Krátky film – reportáž, publicistický film, koncipovaná hraná etuda (do 8 minút).

Uchádzač v určenom termíne odovzdá, alebo pošle písomné práce a reportáž s fotografiami v 2 kópiách.
 Cieľom prijímacej skúšky je skúmať, či uchádzač má talentové predpoklady na štúdium. Ťažisko je v hodnotení domácich prác a v ústnom pohovore.

Na základe hodnotenia písomných prác pozve komisia uchádzača na prijímacie konanie, ktoré prebieha nasledovne:
 1. Písomný test zo všeobecných vedomostí. (Kultúrny a historický prehľad na úrovni stredoškolského vzdelania a orientácia v odbore, kde sa predpokladá hlbší záujem, presahujúci stredoškolské učivo.)
 2. Rozbor filmu (Po premietnutí vybraného filmu si študent pripraví rozbor, ktorý prednesie skúšobnej komisii ústne - do 5 minút.)
 3. Obhajoba predložených prác a osobný pohovor

Profil absolventa

Absolvent bakalárskeho študijného programu Filmová dokumentárna tvorba je profesionál, ktorý je schopný pracovať

na všetkých možných postoch televíznej a filmovej výroby.

Odborné a teoretické zázemie mu umožňuje aktívne reagovať na prudko sa vyvíjajúce prostredie v audiovizuálnych médiách.

Podľa absolvovanej špecializácie a individuálnych daností a záujmu je pripravený:

- samostatne pripraviť a realizovať dokumentárny film,
- pracovať v realizačných štáboch, v organizačných, alebo tvorivých funkciách (pomocný režisér, asistent režiséra, asistent kamery, asistent produkcie),
- zúčastňovať sa tvorivej a organizačnej práce v dokončovacích prácach (pri strihu, ozvučení a pod.),

- podieľať sa na autorskej práci pri tvorbe dokumentárneho filmu v náročných fyzických aj ekonomicko-organizačných podmienkach, ktoré neumožňujú zostavenie kompletného výrobného štábu,
- samostatne pracovať v regionálnych a miestnych televíznych štúdiách,
- tvoriť audiovizuálne diela inšpirované podnetmi z iných umeleckých oblastí a ľudských činností (artfilm, hudobný klip, populárno-vedecký film a pod.).

Teoretické vedomosti

- Absolvent – bakalár filmového umenia a multimédií získa :
- orientáciu v umeleckých procesoch a teoretických východiskách tvorby filmu a audiovizuálneho diela a jej reflexie,
 - základné vedomosti a orientáciu v dejinách filmu, multimediálnych a iných umení, filozofie, estetiky a kultúry,
 - základné vedomosti a orientáciu v histórii teoretických názorov na film, audiovizuálnu tvorbu a masmediálnu komunikáciu,
 - základné vedomosti z teórie zmyslového vnímania a techník, prostriedkov a postupov využívania umelých zmyslových podnetov na ovplyvňovanie ľudského vedomia ,
 - základné znalosti právnych súvislostí.

Praktické schopnosti a zručnosti

- Absolvent – bakalár filmového umenia a multimédií získa schopnosť :
- uvedomelo vnímať skutočnosť ako nevyčerpateľný zdroj zmyslových podnetov,
 - vedome a zámerne vytvárať mentálne obrazy a reprezentácie, projektovať myšlienkové modely a koncepty budúcich filmových a multimediálnych diel,
 - na zodpovedajúcej úrovni rozpoznávať pôsobivosť a účinnosť prostriedkov a postupov multimediálnych umení,
 - hľadať a nachádzať riešenia pri realizácii filmového a multimediálneho diela.

Doplňujúce schopnosti, vedomosti a zručnosti

- Absolvent bakalár filmového umenia a multimédií dokáže
- prezentovať vlastné riešenia zadaných úloh, autorských konceptov a projektov multimediálnych diel,
 - pracovať efektívne ako člen tvorivo-realizačného tímu,
 - organizačne zabezpečiť prieskum prostredia a zber materiálu,
 - udržiavať kontakt s najnovšími trendmi vo filmovom umení a multimédiách,
 - využívať a uplatňovať základné manažérske zručnosti,
 - využívať PC.

Umelecké znalosti

- operácie s vyjadrovacími prostriedkami filmu a multimédií,
- postupy uplatňované pri tvorbe filmového a multimediálneho diela,
- mikrokompozícia, makrokompozícia, architektonika,
- tvorba mentálnych konceptov a ich verbálna alebo iná fixácia,
- materializácia autorských predstáv do zmyslovo vnímateľnej podoby formou inšcenácie v prirodzených alebo umelo vytvorených prostrediach,
- zaznamenávanie materializovaných autorských predstáv prostredníctvom audiovizuálnych technických zariadení,
- opracovanie a spracovanie audiovizuálnych záznamov do podoby artefaktu.

Technické a technologické znalosti

- možnosti uplatnenia počítačovej techniky v predprípravných a prípravných štádiách realizácie projektu umeleckého diela,
- zariadenia na záznam obrazu a zvuku,
- klasické a moderné spôsoby postprodukčného spracovania audiovizuálnych záznamov,
- základy tvorby virtuálnej reality za pomoci počítačovej techniky.

Ďalšie témy jadra znalostí

- dejiny svetového a slovenského filmu a televíznej tvorby,
- dejiny teórii filmu a masmediálnej komunikácie,
- cudzí jazyk,
- dejiny filozofie a estetiky,
- etika tvorby,
- psychológia tvorby a vnímania,
- manažment a marketing umenia a umeleckého diela,
- autorské právo.

Podmienky pre vykonanie bakalárskej štátnej skúšky v študijnom programe FILMOVÁ DOKUMENTÁRNA TVORBA:

Na bakalársku skúšku sa môže prihlásiť poslucháč po absolvovaní povinných a povinne voliteľných predmetov predpísaných v študijnom programe a získaní predpísaného počtu kreditov (180).

Bakalárska skúška

1. Teoretické predmety:

- Estetika a dejiny umenia.
- Dejiny filmu a vývoj dokumentárneho filmu a teórie.

2. Praktické umelecké práce:

- Scenár a réžia dokumentárneho filmu.
- Písomná práca: Režijná kniha realizovaného bakalárskeho umeleckého diela.
- Umelecký výkon z povinne voliteľného predmetu (kameramanská, alebo strihová práca na filme, alebo práca z voľnej tvorby).

3. Obhajoba predložených prác.

FILMOVÁ DRAMATURGIA A SCENÁRISTIKA

Absolvent bakalárskeho štúdia získa teoretické a praktické poznatky z filmového umenia a multimédií a zvláda ich použitie pri výkone povolania, alebo pri pokračovaní v nadväzujúcom vysokoškolskom štúdiu. Získa prehľad o historických a súčasných podobách filmového umenia a multimédií. Osvojí si praktický základ tvorivých postupov a metód pre tvorbu a realizáciu literárnej prípravy filmového a multimediálneho diela a jeho dramaturgie. Literárna práca pre film vychádza z tradície dramatickej tvorby a z vlastnej histórie filmu. Je to dôsledná autorská činnosť, v ktorej sa spája špecifikum filmovej tvorby s fantáziou a literárnym talentom. Vychovať filmového autora a dramaturga znamená vypestovať v ňom citlivosť na filmové vyjadrovacie prostriedky a tvorivé postupy, schopnosť reagovať na originálne individuálne riešenia a komunikatívnosť s rôznymi typmi tímovej práce a spolupráce.

Ťažisko štúdia je v individuálnej umeleckej autorskej práci študenta vedenej príslušným pedagógom (individuálne hodiny). Kritéria pre prijímanie uchádzačov o štúdium, spôsob výberu

Prijímacia komisia bude hodnotiť najmä schopnosť pointovať dej, zmysel pre dramatickosť, originálny nápad, zaujímavú fabulu, schopnosť vykresliť charakter, atmosféru aj prostredie.

Prijímacie konanie sa uskutoční v dvoch častiach.

1. časť

1. Povinné domáce práce

- a) Tri poviedky príp. dramatické útvary - všetky literárne práce musia byť dokončené, rozsah najviac 5 normovaných strán textu (30 riadkov, 60 úderov), napísané na počítači vo formáte Word v štyroch exemplároch. Každá práca musí mať očíslované stránky a musí byť označená menom a bydliskom autora!
- b) Recenzia, alebo kritická reflexia filmu, televízneho diela (alebo aj seriálu), v ktorej vyjadrí uchádzač vlastný názor na zvolené dielo, prípadne ho porovná s inými dielami rovnakého žánru, alebo toho istého tvorcu.

2. Ďalšie domáce práce nepovinné

Prozaické a dramatické útvary v celkovom rozsahu do 15 strán textu. Neprijíma sa poézia, ani žurnalistické žánre. Všetky práce musia byť dokončené. Kritéria pre ich posudzovanie sú rovnaké ako pri povinných domácich prácach. Všetky práce musia byť označené menom a bydliskom autora a zopnuté oddelene od povinných prác. Práce musia byť jasne označené ako NEPOVINNÉ.

Z povinných aj nepovinných prác v printovej podobe uchádzač zostaví štyri rovnaké súbory obsahujúce všetky požadované práce, každý súbor bude zopnutý, alebo vložený do samostatného obalu. Uchádzač tiež odovzdá 1 ks CD so všetkými domácimi prácami, kde budú opäť jasne označené povinné a nepovinné práce. Okrem toho uchádzač vloží do každého súboru jeden exemplár zoznamu predložených prác doplnený o čestné vyhlásenie, že uchádzač práce vypracoval sám, (prípadne s pomocou ľudí a prameňov, uvádzaných v texte). Ak uchádzač nedodá požadovaný počet domácich prác, alebo nesplní ďalšie požiadavky, nebude pozvaný na druhú časť talentových skúšok.

2. časť

- Zúčastnia sa jej uchádzači, ktorí splnili povinnosti uvedené v prvej časti (dodali domáce práce v stanovenom termíne a v predpísanej podobe). Všetci títo uchádzači absolvujú tieto časti:
- c) Písomný test - znalosti z oblasti kultúry všeobecne a najmä filmu
- d) Projekcia vyžrebovaného diela slovenskej, alebo svetovej kinematografie
- e) Rozbor premietnutého filmu

Po absolvovaní prvej časti ústnych pohovorov bude zverejnený zoznam uchádzačov, ktorí postupujú do druhého kola. To

pozostáva z nasledujúcich častí:

- f) Literárna práca na zadanú tému
- g) Ústny pohovor – obhajoba odovzdaných prác a diskusia k nim, orientácia v literatúre a kinematografii, najmä slovenskej, každý uchádzač musí prezentovať záujem o súčasnú slovenskú aj svetovú literatúru a znalosť kľúčových diel slovenskej aj svetovej kinematografie.

Výsledok pohovoru bude pozostávať zo súčtu bodov za domáce práce, test, rozbor filmu, literárnu prácu a ústny pohovor)

Profil absolventa

- Absolvent bakalárskeho štúdia (Bc.)
- má teoretické a praktické skúsenosti so scenáristickou prípravou hraného celovečerného filmu, rovnako ako filmov v iných dĺžkach,
 - je pripravený autorsky sa podieľať na tvorbe dokumentárnych, publicistických a populárno-vedeckých filmov,
 - je pripravený pokračovať v magisterskom štúdiu,
 - má teoretické a praktické poznatky filmového umenia a multimédií a zvláda ich použitie pri riadiacej, alebo podnikateľskej činnosti,
 - má prehľad o historických a súčasných podobách filmového umenia a multimédií,
 - osvojí si praktický základ tvorivých postupov a metód pre vznik a realizáciu filmového a multimediálneho diela a uplatní sa v povolaniach dramaturg, redaktor, scenárista,
 - môže pôsobiť ako učiteľ v základnom umeleckom školstve a v záujmovej umeleckej činnosti.

Teoretické vedomosti

- Absolvent - bakalár filmového umenia a multimédií získa :
- orientáciu v umeleckých procesoch a teoretických východiskách tvorby filmu a audiovizuálneho diela a jej reflexie,
 - základné vedomosti a orientáciu v dejinách filmu, multimediálnych a iných umení, filozofie, estetiky a kultúry,
 - základné vedomosti a orientáciu v histórii teoretických názorov n film, audiovizuálnu tvorbu a masmediálnu komunikáciu,
 - základné vedomosti z teórie zmyslového vnímania a techník, prostriedkov a postupov využívania umelých zmyslových podnetov na ovplyvňovanie ľudského vedomia,
 - základné znalosti právnych súvislostí.

Praktické zručnosti a schopnosti absolventa

Absolvent – bakalár filmového umenia a multimédií získa schopnosť:

- uvedomele vnímať skutočnosť ako nevyčerpateľný zdroj zmyslových podnetov,
- vedome a zámerne vytvárať mentálne obrazy a reprezentácie, projektovať myšlienkové modely a koncepty budúcich filmových a multimediálnych diel,
- na zodpovedajúcej úrovni rozpoznávať pôsobivosť a účinnosť prostriedkov a postupov multimediálnych umení,
- hľadať a nachádzať riešenia pri realizácii filmového a multimediálneho diela.

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti absolventa

- Absolvent bakalár filmového umenia a multimédií dokáže
- prezentovať vlastné riešenia zadaných úloh, autorských konceptov a projektov multimediálnych diel,
 - pracovať efektívne ako člen tvorivo-realizačného tímu,
 - organizačne zabezpečiť prieskum prostredia a zber materiálu,
 - udržiavať kontakt s najnovšími trendmi vo filmovom umení a multimédiách,
 - využívať a uplatňovať základné manažérske zručnosti.

Podmienky pre vykonanie bakalárskej štátnej skúšky v študijnom programe Filmová dramaturgia a scenáristika: Štúdium končí bakalárskou skúškou. Na bakalársku skúšku sa môže prihlásiť študent po absolvovaní povinných a povinne voliteľných a výberových predmetov predpísaných v študijnom programe a získaní predpísaného počtu kreditov (180). Tieto podmienky študent splní po absolvovaní 6 semestrov.

Bakalárska skúška:

1. Teoretické predmety:
- Estetika a dejiny umenia (zamerané na dejiny literatúry a dejiny výtvarného umenia)
 - Dejiny filmu (svetový film, slovenský film)

2. Umelecký výkon - literárny scenár celovečerného filmu (cca 70–90 strán), ktorého súčasťou je cca 15 stránková explikácia a rozbor 3–4 filmov tematicky i žánrovo podobných pôvodnému scenáru

3. Obhajoba umeleckého výkonu a jeho explikácie

Uplatnenie absolventa**HERECTVO**

Absolvent štúdia bude schopný flexibilne pôsobiť ako herec, moderátor, speaker, konferenciér; tiež bude pripravený pre prácu v rozhlase, televízii, filme a v dabingu. Zároveň bude disponovať relatívne širokou škálou teoretických poznatkov, ktoré umožňujú jeho rozhľad a kreatívne schopnosti.

DIVADELNÁ DRAMATURGIA A RÉŽIA

Absolvent bakalárskeho stupňa vysokoškolského štúdia nadobudne sumu vedomostí, nevyhnutnú pre výkon činností súvisiacich s dramaturgiou a réžiou divadelnej inscenácie – je schopný upravovať dramatické texty pre potrebu konkrétnej inscenácie, pôsobiť ako asistent réžie, poznať princípy dramaturgicko-režijnej interpretácie textu pri koncipovaní projektu inscenácie.

DIVADELNÝ MANAŽMENT

Absolvent má prehľad o vývoji a súčasnosti divadelného umenia v širšom kultúrnom kontexte, ovláda štruktúru rôznych typov organizácií, má jazykové znalosti a je pripravený komunikačne zvládať náročnú prácu spojenú so zabezpečovaním distribúcie divadelného diela alebo kultúrnej aktivity. Absolvent bakalárskeho študijného programu je flexibilným kultúrnym manažérom, ktorý citlivo vníma zložitú umelecký proces a vytvára preň optimálne podmienky. Spoločenské uplatnenie: manažér subjektov vo sfére divadelnej činnosti, manažér kultúrnych projektov, pracovník marketingu kultúrnych inštitúcií, pracovník prevádzky divadla a iných kultúrnych inštitúcií, producent, fundraiser, výkonný manažér medzinárodných kultúrnych projektov.

FILMOVÁ DOKUMENTÁRNA TVORBA

Absolvent nachádza uplatnenie ako samostatný autor dokumentárnych filmov, ale aj v štáboch pri nakrúcaní v náročných podmienkach, extrémnych, nielen fyzicky, ale aj ekonomicky a organizačne. Môže sa zamestnať v malých a stredných výrobných spoločnostiach, alebo aj v regionálnych televíznych štúdiách.

FILMOVÁ DRAMATURGIA A SCENÁRISTIKA

Absolvent štúdia má teoretické a praktické skúsenosti so scenáristickou prípravou hraného celovečerného filmu, rovnako ako filmov v iných dĺžkach, je pripravený autorsky sa podieľať na tvorbe dokumentárnych, publicistických a populárne vedeckých filmov.

O magisterské štúdium sa môže uchádzať:

– absolvent bakalárskeho študijného programu, ktorý vykonal štátnu skúšku s výsledkom „veľmi dobre“ bude prijatý na základe poradia navrhnutého prijímacou komisiou a rozhodnutím dekana, podľa kapacitných a ekonomických možností fakulty v prijímacom konaní
– absolvent bakalárskeho študijného programu na inej fakulte k svojej žiadosti priloží podľa vlastného výberu svoje autor-ské práce, v ktorých uplatnil svoj talent, zoznam realizovaných cvičení, seminárnych prác a skúšok v odborných profilových predmetoch. Skúšobná komisia ohodnotí práce uchádzača a spolu s

Všeobecné údaje o prijímacom konaní

– Každý uchádzač sa musí podrobiť talentovej prijímacej skúške.
– Prihlášku je potrebné zaslať na každý študijný program zvlášť.
– Uchádzači, ktorí majú ukončené stredoškolské štúdium zasielajú s prihláškou overenú kópiu maturitného vysvedčenia. Do prihlášky je potrebné vpísať prospech jednotlivých ročníkov strednej školy a priemer známok. Nemusia poslať overené vysvedčenia ani maturitné. Jedine maturitné doručia po prijatí na štúdium, k čomu ich vyzve študijná referentka
– Fakulta pre záujemcov usporiada konzultácie.
– Poplatok za 1 hod. konzultácií: 10,00 € v hotovosti – všetky študijné programy.
– Prijímacie skúšky sú neanonymné, verejnosti neprístupné.
– Výsledky prijímacieho konania budú zverejnené na webovej stránke FDU AU.

Koordinátor pre prácu so zdravotne postihnutými študentmi

Mgr. art. Katarína Hitzingerová, ArtD.
048/432 03 04

Kontakty:

Študijné oddelenie FDU AU:

Ingrid Dobišová (studfdu@aku.sk)

Prodekan pre vzdelávaciu činnosť:

Mgr. art. Katarína Hitzingerová, ArtD.

(k.hitzingerova@aku.sk)

Študijný program herectvo:

Mgr. art. Tomáš Tomkuljak

(ttomku@gmail.com)

Študijný program divadelná dramaturgia a réžia a Divadelný manažment:

PhDr. Andrej Maťašík, PhD.

(matasik@gmail.com)

Študijný program filmová dokumentárna tvorba:

Mgr. art. Ľubomír Viluda (viluda@aku.sk)

Študijný program filmová dramaturgia a scenáristika:

PhDr. Kateřina Javorská

(katerina.javorska@gmail.com)

Poplatok za prijímacie konanie: 50,00 €

Banka: Štátna pokladnica

Účet: 7000067813/8180

Variabilný symbol: 501

Školné na akademický rok pre študentov, ktorí prekročili štandardnú dĺžku štúdia:

2013/2014 : 1 500 €

Školné pre študentov, ktorí študujú súbežne v jednom akademickom roku dva alebo

viac študijných programov v tom istom

stupni: 1 500 €

Školné na akademický rok 2013/2014 pre

študentov mimo členských krajín EU:

3 000 €

Školné na akademický rok 2013/2014 pre

študentov v externej forme doktorandského štúdia: 500 €

Základ pre výpočet školného na rok

2014/2015 podľa Ministerstva školstva SR:

Maximálna výška na určenie školného:

1500,00 €

Akreditačná pracovná skupina: činnosť školy od A po Z

V rámci komplexnej akreditácie zavítala začiatkom novembra do našej školy na povinný prieskum na tvári miesta pracovná skupina akreditačnej komisie, ktorú viedol prof. Ladislav Čarný ako jej člen za oblasť umenia. V pracovnej skupine o. i. figurovali I. Černecká, J. Škvarenina, M. Bartlová, M. Koleček, R. Fajnor, M. Holická, V. Cejpek, I. Vajdička, M. Kaňuch, J. Bernard, K. Soláriková.

Zľava PaedDr. Mgr. Peter Vítko, doc. Mgr. art. Matúš Olha, PhD., prof. Ladislav Čarný, doc. MgA. Jana Škvarková, ArtD, doc. Juraj Sapara, akad. soch., doc. Mgr. art. Eva Cáhová, ArtD., doc. PhDr. Ján Sládeček, PhD.

Po stretnutí zástupcov pracovnej skupiny s vedením AU na čele s rektorom doc. Mgr. art. Matúšom Olhom, PhD. bola na programe dňa návšteva knižnice VŠ i prehliadka priestorov a vybavenia fakúlt. V rámci návštevy jednotlivých fakúlt sa uskutočnilo stretnutie s ich predstaviteľmi a garantmi, tiež rozhovory so študentmi včítane doktorandov bez prítomnosti pedagógov v učebniach počas vyučovacieho procesu ako aj overovanie predložených výsledkov hodnotenia výskumu podľa oblasti.

Živá diskusia s vedením školy

V diskusii s vedením školy sa členovia komisie živo zaujímali v prvom rade o hodnotenie kvality výučby a spätnú väzbu od študentov. Prorektor pre vzdelávaciu činnosť, informatizáciu, vzdelávanie a medzinárodné vzťahy v oblasti vzdelávania PaedDr. Mgr. Peter Vítko v tejto súvislosti informoval hostí o činnosti Rady pre kvalitu vzdelávania na Akadémii umení (ktorej je predsedom) a správe o hodnotení úrovne vzdelávacej činnosti za rok 2013. Na pretras sa dostali aj také okruhy, ako je interný systém podpory pedagógov a výskumná činnosť na škole. „Výstupy z výskumu sa dostávajú napríklad do programu každoročnej teatrologickej

konferencie, ktorá sa koná na našej fakulte,“ uviedol dekan FDU AU doc. PhDr. Ján Sládeček, PhD. Manažment školy členov pracovnej skupiny zasvätil tiež do publikačnej činnosti ako jedného z dôležitých výstupov výskumnej, vývojovej a ďalšej tvorivej činnosti pedagógov a doktorandov AU, ktorá sa teší podpore aj z rozpočtu školy. Pri téme uplatnenia absolventov mohol PaedDr. Mgr. Peter Vítko s uspokojením konštatovať, že je takmer stopercentné a že z ostatného prieskumu Najvyššieho kontrolného úradu SR na túto tému vyšla AU dokonca lepšie ako bratislavská VŠMU. Pri otázke, týkajúcej sa spolupráce s mestskou samosprávou, sa rektor doc. Mgr. art. Matúš Olha, PhD. netajil, že sú v nej značné rezervy, na rozdiel, povedzme, od prepojenia AU na verejný sektor.

Novinkou účasť študentov v pracovnej skupine

Novinkou pri komplexnej akreditácii je začlenenie zástupcu študentskej rady VŠ do pracovnej skupiny. Na pôde AU ju reprezentovala predsedníčka Mgr. Katarína Stoláriková, ktorá pre náš časopis uviedla, že ako zástupcovia študentov niekoľko rokov vyvíjali tlak smerom k tomu, aby sa stali súčasťou hodnotiaceho procesu. „Navyše, akreditačná komisia cítila potrebu zapojiť

študentov do zabezpečovania kvality, pretože si to vyžaduje členstvo tejto komisie v medzinárodnej sieti agentúr na zabezpečovanie kvality,“ rozviedla myšlienku Mgr. Stoláriková. „Takže aj z medzinárodných štruktúr bola komisia donútená akceptovať našu požiadavku. Podpísali sme memorandum o spolupráci, kde sa nastavili jej podmienky. Bolo to veľmi dobre načasované, keďže komplexná akreditácia ide teraz podľa nových kritérií a pravidiel. Takže sme do tohto procesu vstúpili všetci naraz a podľa doterajšej spätnej väzby za mesačné pôsobenie v teréne aj akreditačná komisia veľmi pozitívne hodnotí túto spoluprácu. Inak, poznatky sa do študentskej rady nedostanú, príslušným, študentom sa dostalo školenia, že nejde o verejnú informáciu. Každý hodnotiaci študent odovzdáva predsedovi pracovnej skupiny svoj riport, ktorý on zapracuje do svojej správy.“ Prof. Čarný pripomenul, že prvé čítanie správy pracovnej skupiny bude na programe v januári budúceho roku. My ostatní sa približne v čase pred prázdninami 2015 dozvieme, ako komplexná akreditácia dopadla...

(ba)

foto: Vlado Bahýl

Na margo piateho ročníka medzinárodného festivalu Art (orat) orium 2014

Umenie spája alebo A čo ti šije?

Tohtoročný október v duchu tradície patril v priestoroch Fakulty dramatických umení AU v Banskej Bystrici piatemu ročníku medzinárodného festivalu vysokých umeleckých škôl – Artorium 2014.

Projekt Artorium je zameraný na prezentáciu divadelných inscenácií európskych vysokých umeleckých škôl, výtvarného a hudobného umenia, a tiež je venovaný autorskej tvorbe uskutočňovanej prostredníctvom kreatívnych dielní. Projekt Artorium ponúka tvorivý priestor pre študentov, pedagógov a všetkých tých „divadlactívých“ na konfrontáciu a percepciu umeleckej tvorby. Tohtoročného festivalu sa zúčastnili reprezentanti Akadémie múzických umení v Prahe DAMU (Česká republika), Univerzity u Novom Sadu – Akadémie umetnosti (Srbsko), Akadémie Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie (Poľsko), Escuela Superior de Arte Dramático de Murcia – (Španielsko), Vysokej školy múzických umení v Bratislave a samozrejme hosťujúcej Akadémie umení.

Realizačný tím sa vytiahol

Počas prípravnej fázy festivalu sa vytvoril tvorivý tím, ktorý sa rozložil na menšie zložky s rôznymi funkciami. Grafiky sa chopil šikovný Samuel Borsík, ktorý vytvoril atraktívny dizajn plagátu a programu Artoria 2014. Do propagácie vložil svoje úsilie aj Roman Malatinec, ktorý sprostredkoval plagáty v MHD v Banskej Bystrici. Inovatívny vklad – vytvoriť zostrih prihlásených inscenácií, ktorý by počas festivalu bol premietaný na plazmách FDU, sa ponúkla zrealizovať Monika Vaškorová a z pozitívnych reakcií na videozáznam sa mohla tešiť hneď v prvý festivalový deň po príchode hostí. Študenti nelenili a pod inštruktážnym vedením Tomáša Krištofa aktualizovali minuloročnú hymnu festivalu, ktorá mala priaznivé alergické účinky aj na zahraničných participantov. Videozáznam k tejto nákazlivej pesničke v podobe upútavky vytvoril spolu s tvorivým tímom Dominik Janovský.

Motto tohtoročného festivalu „Umenie spája“ s tradičným gombíkovým symbolom sa transformovalo nielen do spájania vysokých umeleckých škôl z rôznych krajín, ale rovnako všetky zložky projektu boli pod dramaturgickou nadvládou uvedeného sloganu. Dovedna sa nám podarilo spojiť a publiku odprezentovať sedem kvalitných inscenácií, k čomu nám dopomohol najmä nový divadelný priestor vo FDU AU, prostredníctvom ktorého mohli simultánne prebiehať stavby scén k jednotlivým inscenáciám. Program Artoria tradične pozostáva z hlavného programu, ktorý je tvorený prezentáciou prihlásených inscenácií, ďalej zo sprievodného programu, ktorý je v kooperácii so študentmi akýmiś zábavným programom pre účastníkov festivalu a z tvorivého programu, ktorý dopĺňajú rôzne workshopy dostupné ako pre účastníkov tak pre verejnosť.

Takto spája umenie...

Pre verejnosť – a tento ročník ukázal, že nielen pre verejnosť – sa v prvý deň festivalu organizuje sprievod divadelných súborov po historickom centre Banskej Bystrice. Zväčša sú účastníkmi tohto podujatia naši študenti odetí v najnovšej kolekcii značky Fundus od pani Spiššakovej, avšak tohtoročného sprievodu sa zúčastnil i herecký súbor zo Srbska, ktorý sa neváhal naučiť náročný text festivalovej hymny „Ra pa papa pa ra pá...“ a vyrazil do ulíc spolu s našimi študentmi. Sprievod mali v rukách (v ktorých mali aj mikrofó-

Artorium zavítalo aj na Námestie SNP

ny) Filip Hajduk a Tomáš Tužinský, ktorí hneď v prvý festivalový deň vytvorili výnimočnú, umením spájajúcu atmosféru. Hlavný program sme odštartovali hneď večer, a to pohybovým predstavením zo Španielska pod názvom „Hay Algo...“ . Španielsko si „priplo gombík“ a potvrdilo týmto gestom účasť na našom festivale po prvýkrát a inscenáciou, ktorej ústredným bodom pri procese stvárňovania sa stalo fyzické divadlo, nenechalo diváka emocionálne ľahostajného k predvádzanej téme. Repertoár tohtoročného Artoria obohatili aj dve inscenované autorské hry „Oblovka“ a „Mé Království“, s ktorými na festivale participovala pražská DAMU. Obe inscenácie svojou štruktúrou a fragmentáciou deja aktivovali divákov vnímanie. Divákov vnem aktivovalo aj predstavenie zo Srbska „Muzeji Šekspira“. Táto hra vznikla ako projekt študentov herectva a réžie, ktorých úlohou bolo vybrať niekoľko scén zo Shakespeareových hier, zrežirovať ich a zároveň v nich aj účinkovať. VŠMU prezentovala študentka bábkoherectva s citlivou monodramou „Prečo sa dieťa varí v kaši“ a AU predstavila zahraničnému publiku jednoaktovku „Hriech“ ovenčenú pozitívnymi ohlasmi z festivalu Zlomvaz. Záverečné predstavenie z Poľska „Warsztat II“ akoby v rámci motto „Umenie spája“ istým spôsobom prepojilo dramaturgiu festivalu a nadviazalo na úvodné predstavenie zo Španielska, rovnako s veľmi pozitívnym ohlasom. Tvorivý program, tradične, pozostával

z tvorivých dielní. Workshopy „Autorské písanie“ pod vedením Kataríny Hitzingerovej, „Aktivity intermediality“ pod vedením Pavla Soukala a „Tanec a herecký pohyb“ pod vedením Martina Urbana vzhľadom na atraktivitu a záujem zo strany študentov i verejnosti nadviazali na tvorbu z predošlých ročníkov a sprostredkovali nové skúsenosti, z ktorých možno čerpať. V zmysle motto Artoria 2014 sa v posledný festivalový deň „Autorské písanie“ spojilo s workshopom srbskej scénografky Tijany Sicević do „Abecedy emócií“ a v divadelnom štúdiu sme mali možnosť vzhľadnúť výsledok ich prepojenia v podobe prezentácie inscenovaných textov. Ďalej sa realizoval „Workshop žonglovania“ sprostredkovaný Filipom Hajdukom a divadelný seminár „Súčasná poľská dráma“, ktorý zastrešovala lektorka Alicja Korczyk – Chovanec.

Sprievodného programu sa tradične chopili tvorivé ruky študentov pod spoluorganizačným vedením študentky tretieho ročníka herectva Kataríny Čudejkovej, ktorá sa s touto úlohou popasovala naozaj bravúrne. V kooperácii so študentmi si na každý večer pripravili pre zahraničných hostí zábavný program pozostávajúci z improvizácie, karaoke, tanečného maratónu a kolektívnej tvorby sloganu

budúcoročného Artoria. Významnú úlohu sprievodného programu – spájať ľudí, ktorých spája umenie, nepodcenili a prepojili multikultúrne zoskupenie účastníkov do jedného spoločne zdieľajúceho organizmu.

Ja som v pohode, všetci sú tu v pohode...

Atmosféru celého festivalu zaznamenával časopis „Nite“, ktorý plátal významné akcie jednotlivých dní a zaštrikoval ich do formátu A4 v podobe fejtónov, recenzií a kritik. Redaktorkami sa stali Radka Komžíková a Katarína Vozárová a spolu s redakčným tímom „denno-nočne“ pracovali na príspevkoch opisujúcich atmosférický pretlak rôznorodých emócií:

J: Čo sa ti páči na festivale Artorium a páči sa ti vôbec Artorium?

S: Brutálne sa nám páči organizácia a veľmi nás teší, že sme boli pozvaní na sprievod a okrem toho sme naozaj šťastní, že sme dostali pozvánku na tento festival. S: Mne najviac imponuje skvelá atmosféra a som rád, že som bol v porote na karaoke súťaži. Spoznal som tu úžasných ľudí. Všetci sú tu v pohode, ja som v pohode a všetci a všetko budeme v pohode. A milujem Slovensko. (Jakub a študenti z Nového Sadu, Srbsko).

A čo možno vylepšiť? „Všetko bolo skvelé.

Na Artorii sa mi najviac pozdáva spojenie ľudí rôznych národností. A čo by som zmenil? Chcelo by to dopĺňať rôzne detaily, aby to fičalo na sto percent. Lebo po ľudskej stránke to funguje veľmi dobre, rovnako aj po organizačnej. Sú to len detaily. Titulky! (Filip).

No a pod titulom budúcoročného Artoria 2015 „Way of connection is by sharing“, ktorý vznikol v posledný večer kolektívnu tvorbu študentov i zahraničných hostí, (zámerne bez titulok) sme oficiálne – oficiálne ukončili tohtoročný festival. Na záver môžeme konštatovať, že úplný program Artoria 2014 sprostredkoval verejnosti spektrum štýlotvorne a tematicky odlišných inscenácií, zaujímavé workshopy, spájaj ľudí prostredníctvom sprievodného programu, pomáhal rukami technikov zabezpečovať bezproblémové stavby scén a vytvoril neopakovateľné podnebie pre prehánky emócií. Zaslúžili sa o to všetci sprievodcovia, technici, technikom pomáhajúci, infostánkujúci, moderátorujúci, šaškujúci, všetci tí, ktorým to točilo, hralo, spievalo, písalo, tlmočilo, aranžovalo, grafikovalo, propagovalo, jednoducho – zašívalo.

Mgr. art. Petra Kovalčíková

foto: a. a.

To sladké slovo imatrikulácia...

Imatrikulácia je síce formálny obrad, ale má v sebe čosi neopakovateľného, šteklivého, nezabudnuteľného. A pre vysokoškolského novica priam príchuť medu.

Táto akademická slávnosť, zloženie akademického sľubu za účasti rektora a dekana príslušnej fakulty alebo aj nimi určených zástupcov, pri ktorom študent prvýkrát zapísaný do fakultnej matriky (imatrikuloval) sľubuje, že bude plniť študijné povinnosti a rešpektovať morálne záväzky voči univerzite a fakulte, jednoducho od dávna nesie v sebe náboj jedinečnosti. Presvedčila nás o tom aj novembrová imatrikulácia prvákov na Fakulte dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Nefalšovanú radosť z prevzatia imatrikulačného dekrétu v divadelnej sále štúdia na Hornej ulici mali všetci prváci, medzi nimi zvolenská

rodáčka Anna Mária Valovičová, žijúca v Zlatých Moravciach. Jedna z tých, ktorí sa upísali študijnému programu filmová dramaturgia a scenáristika. „Veľmi rada píšem a toto je odbor, v ktorom sa môžem posúvať a rozvíjať,“ zdôverila sa. „Navyše, od mala ma to ťahalo k umeniu, akurát som sa dlho nevedela začleniť, a tak som si povedala, že skúsím tento odbor. Takže som tu a zatiaľ sa mi tu páči.“ Nuž, Anna Mária a spol., bárs by tak bolo v priebehu celého štúdia...

(ba)

foto Vlado Bahýl

Anna Mária Valovičová

Closed reality, otvorená novým začiatkom

Miroslav Nicz (1963) patrí medzi výrazných predstaviteľov strednej generácie súčasného výtvarného umenia na Slovensku. Čoskoro po absolvovaní štúdia malby začal sledovať presahy malby a grafiky smerom k stratégiám neokonceptuálneho umenia a profilovať sa ako autor v oblasti inštalácie, akcie, videa, intermédií a umenia nových médií.

Kráčať a padnúť. Zažiť pád a mlčať

Od konca 80-tych rokov 20. storočia realizoval celý rad autorských a kolektívnych výstav doma a v zahraničí. Počiatky umeleckej činnosti autora sa viažu na mesto a región Nitra, kde bol organizátorom a tvorcom mnohých výtvarných projektov najmä v spolupráci so Združením N'89. Miro Nicz pôsobil na výtvarných odboroch vysokých škôl - PF UKF Nitra, Trnavská univerzita a Akadémia umení v Banskej Bystrici, kde je od roku 2002 vedúcim katedry intermédií a digitálnych médií FVU. Osobitosťou monografických výstavných prezentácií Mira Nicza je, že ich koncipuje ako pôvodný, nezameniteľný výstup v konkrétnom priestore výstavnej inštitúcie.

Výstavu Closed reality (23. októbra - 29. novembra t. r.) pripravil pre Galériu umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch pri príležitosti svojich 50-tych narodenín.

V doterajšej videotvorbe a intermediálnych projektoch využíval Miro Nicz viac svoje osobné performačné kreácie. V aktuálnom projekte Closed reality však v širšom meradle angažuje anonymných protagonistov performujúcich nenáročnú akciu:

Človek kráča, prirodzene padá na zem, po chvíli vstane a odchádza z „javiska malých dejín“. Odhodlať sa a ísť. Kráčať a padnúť. Zažiť pád a mlčať. Jednoduchá línia mikropríbehu rámkuje úvahy, navodzované živými obrazmi Mira Nicza. Nie je to prvýkrát, kedy na otázku, kto je človek, odkiaľ prichádza a kam kráča dáva tento autor svojrázne vizuálne odpovede. K paradoxom pobytu na zemi patrí, že jeho zmysel vymedzuje niečo celkom opačné a síce - vedomie jeho konca.

Closed reality - uzatvorená skutočnosť, keď na jednej strane stojí zrod a na druhej (definitívny) koniec, nie je napokon bezútešnou skúsenosťou, ale hlavným motívom života, zmyslom foriem ne/určeného, darovaného naplnenia času. Príbeh cesty však paradoxne nie je vyskladaný z pádov, ale z nepoddajnosti vstávania, z obnovovania cesty, z večného kolobehu života. Existenciálna naliehavosť, ktorú by sme mohli čítať z autorskej šifry videí Mira Nicza je umiernená civilným nepatetickým gestom protagonistov jednotlivých mikropríbehov. Autor ich zasadzuje do rámca mnohočlánkovej site specific videoinštalácie ktorou obsadzuje všetky priestory galérie v Nových Zámkoch.

Nepoddajnosť ako konštanta ľudského

V jednotlivých miestnostiach, na osobitých projekčných plochách sa odvíjajú individuálne akcie, ktoré sú radené za sebou a znovupripomínané v časovej slučke. Charakter site specific prezentácie určujú fázové posuny v kontinuálnom radení jednotlivých performancií, odznievajúcich na vzájomne oddelených obrazových poliach. Z kontinua príbehov vyvstane na každej projekčnej ploche aktuálny obraz tak, že v jednom priestore sa v určitom momente stretnú odlišné príbehy. Násobenie príbehov môžeme vnímať aj ako obraz návratu v čase, či metaforu paralelných svetov. Sociálne - typologickú rôznosť protagonistov zase ako symbol neopakovanosti podobného. Na prvý pohľad jasná, tautologická a významovo zrejma vizuálna formulka o páde a vstávaní definuje nepoddajnosť ako antropologickú konstantu ľudského. Zároveň ponúka celý roj významov - o closed reality, otvorenej novým začiatkom.

prof. PhDr. Eva Kapsová, CSc.

foto: (in)

Billboardové obydlia - mediálny úspech magisterskej práce

V rámci Fakulty výtvarných umení AU dlhšiu dobu pod vedením doc. Michala Murina, ArtD. pôsobí ateliér Digitálne médiá, v ktorom sa študenti venujú prevažne počítačovému umeniu, videoartu, videoinštaláciám, softvérovému umeniu, interaktívnemu umeniu a podobne. V ateliéri pôsobilo viacero dnes už úspešných umelcov. Arnold Kojnok je autorom filmu Muzikológ tvorca o muzikológovi Milanovi Adamčiakovi, Tomáš Benedikovič je dvorný fotograf denníka SME alebo Tomáš Rafa, ktorý bol víťazom Ceny Oskara Čepana 2011 - umelec roka do 35 rokov, je dnes úspešným umelcom na medzinárodnej scéne.

O čom je Project Gregory?

Tento rok je najmedializovanejším projektom ateliéru magisterská práca Mgr. art. Michala Poláčka s názvom Project Gregory. Autor vytvoril koncept - architektonickú štúdiu na vybudovanie obydli pre sociálne slabších spoluobčanov a bezdomovcov v útrobách veľkých billboardov. Vďaka reklamám na nich sa náklady na výstavbu prístrešku vrátia už do dvoch rokov a potom už obydlia vytvárajú zisk pre výstavbu ďalšieho prístrešku v inom billboardu. Požiadali sme o pár viet absolventa ateliéru Digitálne médiá Michala Poláčka, ktorý k projektu uvádza: „Fenomén bezdomovcov je v posledných desaťročiach veľmi rozšírený. Nájst jeho optimálne riešenie si vyžaduje koordináciu sociologických, sociálnych, psychologických, ale aj administratívnych skúseností. Prioritou projektu Gregory je nájst optimálnu alternatívu pri riešení existenčných otázok ľudí bez domova práve v spojení s využitím billboardových objektov s reklamnými plochami. Naše skúsenosti z minulosti nás prinútili spájať rôzne koncepty do jed-

ného a hľadať riešenie, ktoré nebude iba vizuálne príťažlivé, ale bude v sebe niesť hlbší význam. Spojili sme štúdium architektúry, umenia, dizajnu, konceptuálneho myslenia a reklamy s problémom ľudí bez domova. Podarilo sa nám synchronizovať všetky odbory a vytvoriť objekt vhodný na bývanie. Konštrukcia billboardového domu je riešená dreveným skeletom, ktorý je osadený na betónových základoch. Schodisko je riešené taktiež z dreva. Steny z OBS dosiek sú so zvukovou a tepelnou izoláciou, vnútorný obklad je z drevenej dyhy. Na objekte sa nachádzajú dve okná, ktoré sú orientované smerom od cesty.“

Realizácia na obzore

V priebehu troch mesiacov, počas leta 2014, tento projekt zaznamenal častý výskyt na sociálnych sieťach a neskôr aj na webových stránkach odborných časopisov aj v denníkoch (Guardian, Huffington post). Objavil sa v tridsiatich krajinách takmer v každom štáte Európy, v Južnej Kórei, Juhoafrickej republike, Austrálii, na Novom Zélande, v Čile, Mexiku, USA, Kanade

a mnohých ďalších krajinách (pozri <http://www.projectgregory.com/sk/press>, pozri mapu zverejnení projektu vo svetovej tlači: <http://www.projectgregory.com/en/press>). Autorom sa dokonca ozvali zástupcovia vlády v Gruzínsku a rokuje sa o prípadnej realizácii projektu billboardových obydli v tejto zaujímavej destinácii. Projekt Gregory momentálne odštartoval svoju prvú kampaň na Kickstarteri. Realizáciu prvého prototypu pôvodne autor plánoval pripraviť v Banskej Bystrici. Gruzínsko je lákavá ponuka. Akákoľvek realizácia a následne reálne bývanie sociálne slabšej rodiny bude rozhodne veľkým úspechom magisterskej práce. V súčasnosti vo výtvarnom umení prebiehajú stratégie, ktoré reflektujú umelecké aktivity smerujúce k reálnej zmene života. Prezentujú sa a teoreticky sa reflektujú umelecké činy a akty, ktoré reálne intervenujú do života na verejnosti.

(dmm)

foto: a. a.

S novým prorektorom pre vonkajšie vzťahy AU doc. Mgr. art. Dušanom Jarjabkom o zlepšovaní podmienok, ale aj o „moderovaní“ dialógu medzi ľuďmi

Žiť spolu je krajšie a hodnotnejšie, ako žiť každý sám pre seba...

Preslávil ho najmä jeho sýty barytón speváka operetných, operných i populárnych piesní a diel, jednak ako dlhoročného sólistu Spevoherného súboru Novej scény v Bratislave, jednak ako sólistu Opery SND, pričom v období rokov 1996–1998 bol aj riaditeľom Novej scény. Poznáme ho však tiež ako poslanca Národnej rady SR, v ktorej figuruje od roku 2002 a je členom výboru NR SR pre vzdelanie, vedu, šport a mládež, kultúru a médiá. Doc. Mgr. art. Dušan Jarjabek (61) je však činný aj pedagogicky. Najprv vyučoval spev na Divadelnej fakulte VŠMU v Bratislave, neskôr ho zlákala banskobystrická Akadémia umení. A od 1. novembra t. r. sa na základe rozhodnutia Akademického senátu AU stal prorektorom pre vonkajšie vzťahy.

Spevák, pedagóg, poslanec. Sú tieto prívlastky vo vašom prípade vo vzájomnej symbióze?

- Spevák je moje umelecké povolanie a to, že som sa stal i pedagógom, je dosť jednoduché – kedysi, ešte začiatkom deväťdesiatych rokov, mal na Divadelnej fakulte VŠMU pán Pavol Mikulík ako vedúci hereckého ročníka problém s vyučovaním spevu. Požiadal ma, či by som neskúsil hercom vysvetliť rozdiel medzi používaním hlasu v činohernej inscenácii a pri spievaní a naučil ich základy techniky spevu. So študentmi sme si navzájom „sadli“, takže z povinnosti sa stali príjemné stretnutia. Mne ako učiteľovi a staršiemu kolegovi lichotilo, že hercov spievanie baví a tešia sa na naše hodiny, takže sme sa napokon pokúsili aj o niečo ako recitál, v ktorom na záver akademického roka zazneli piesne a árie, ktoré sme spolu pripravili. Medzi najznámejších absolventov zaraďujem Denisu Geislerovú, ktorá žije v súčasnosti v Dánsku a je dlhoročnou sólistkou varšavského muzikálového divadla, Janu Hubinskú, ktorá sa venuje šansónu, ďalej Gabiku Škrabákovú, Richarda Stankeho, Petra

Marcina a ďalších. Pedagogické pôsobenie som ukončil po rozpade tímu Pavla Mikulíka po jeho ťažkom ochorení. Keď som v roku 2002 dostal od prof. Turzonovovej ponuku podieľať sa na príprave poslucháčov na Fakulte dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici, prijal som to opäť ako výzvu – viete, že vtedy bol osud školy na vážkach, bola terčom rôznych výpadov a niektorí pedagógovia ten tlak nevydržali. Mne bolo sympatické, že sa na fakulte vytvorila súdržná skupina kvalifikovaných odborníkov, dobrých umelcov a pedagógov, ktorí napriek všetkému neohodili flintu do žita, ale aj v zlých podmienkach odovzdávali študentom maximum a vychovali celý rad absolventov, ktorí sú dnes už rešpektovanými umelcami a najdiete ich v divadlách po celom Slovensku. Ale nielen v divadlách. Som napríklad hrdý na to, že Simona Martausová sa aj na základe našej spolupráce počas štúdia rozhodla pre dráhu speváčky a veľmi sa teším z jej úspechov. A aby som odpovedal aj na tretiu časť vašej otázky – viete, poslanec je post a úloha, ktorú vám občania na dopredu určený čas zveria. Keďže som do politiky

prišiel ako umelec a pedagóg, usilujem sa aj pôsobiť najmä v oblasti kultúry a vzdelávania tak, aby sa podmienky zlepšovali. Niektorí ľudia, aj kolegovia v parlamente, majú dojem, že kultúra, veda a školstvo len „zbytočne“ trovia verejný zdroj a že by sme mali „počkať“, kým sa stav verejných financií zlepší. Tí osvietenejší politici však už dlho vedia, že ak na kultúre a školstve ušetríme dnes euro, zajtra bude podstatne viac stát odstraňovanie dôsledkov, ktoré to spôsobí. Viem, že už hovorím dlho, ale ešte vetičku: som veľmi rád, že cez pedagogické pôsobenie na Akadémii umení i cez vlastnú umeleckú aktivitu získavam strašne veľa podnetov a informácií, s ktorými potom môžem pracovať v našom zákonodarcom zbore, takže všetky tie tri smery mojej činnosti sa vzájomne dopĺňajú.

Upresnite teda, že v období 2003–2008 ste vyučovali a od roku 2011 opäť vyučujete spev na Fakulte dramatických umení AU. Povedzte, je to ten akurátny odrazový mostík pre vašu novú pozíciu v jej manažmente?

- Viete, živo si spomínam, keď som prišiel na fakultu po prvý raz. Úradovalo i vyučovalo sa v suteréne, kde je dnes knižnica a mali sme k dispozícii dosť ošarpanú veľkú sálu, kde stoly a stoličky pamätali socialistické stavbárske oslavy. V budove fungovala vývarovňa a závodná jedáleň, na prízemí bol obchod a potravinami a pianino sme si museli požičať od kolegov z fakulty múzických umení. Kto to nezažil, nevie oceniť obrovský kus práce, ktorý sa akademickým funkcionárom a zamestnancom školy odvtedy podarilo urobiť. Ale to, že dnes máme moderné učebne a kvalitné technické vybavenie, samozrejme neznamena, že máme dôvod relaxovať. Keď pred sedemdesiatimi rokmi začali vznikať umelecké inštitúcie, ktoré dodnes tvoria inštitucionálny základ slovenskej kultúry, budovali ich často len nadšení amatéri, ktorí takpovediac za pochodu získavali potrebné znalosti a skúsenosti. Dnes to už nestačí a ak sa mladý umelec chce začleniť do umeleckého telesa, musí prísť nielen dobre pripravený, ale mal by mať už aj základnú skúsenosť s prevádzkou, teda s kontaktom s divákmi a poslucháčmi. V tomto zmysle vedenie školy pred časom prijalo návrh prevziať do správy Akadémie umení kaštieľ v Radvani, ktorý má všetky predpoklady stať sa takým centrom prvého kontaktu mladých výtvarníkov, hudobníkov, hercov a filmárov s občanmi mesta. Nádherný pamiatkový objekt má všetky predpoklady, aby sa stal vyhladávaným novým kultúrnym centrom mesta a pre študentov je to obrovská výzva vyjsť zo svojich „laboratórií“ a podstúpiť konfrontáciu svojich predstáv o umení s tými, bez ktorých by tvorba nemala zmysel – teda s ľuďmi, ktorým je určená.

V náplni funkcie prorektora pre vonkajšie vzťahy sú aktivity nad rámec bežnej prevádzky školy – zväčšovať priestorové kapacity a pod. Na čo sa chcete prioritne zamerať? Apropos, je to nová funkcia v manažmente školy?

- Keď ma pán rektor pred časom pozval na debatu a počas nej ma oslovil, či by som si vedel predstaviť, že okrem pedagogických aktivít by som mohol byť užitočný aj pri ďalšom rozvoji školy, myslel som skôr na to, že by som možno vedel pomôcť sprostredkovať užitočné kontakty a možno aj „moderovať“ dialóg medzi ľuďmi, ktorí v Banskej Bystrici popri sebe žijú, ale zatiaľ

sa nepodarilo presvedčiť ich, aby sa dali dovedna a urobili niečo, aby sa v meste všetkým lepšie žilo. To nie je nejaká výnimočnosť tohto regiónu, tak to skrátka v našej spoločnosti dnes je – pocit spolupatričnosti je vytláčaný na okraj záujmu, v centre pozornosti stojí úzky pragmatický záujem. Žijeme v čase „fachidiotizmu“, máme medzi sebou množstvo ľudí, ktorí sú špičkovými odborníkmi v užšom segmente svojej profesie, ale vo výťahu vlastného bloku stoja vedľa seba ako cudzinci, problém im robí elementárna medziľudská komunikácia, ak sa nemôžu ukryť v anonymite facebooku. Ja som presvedčený, že takýto vývoj by mal mobilizovať umelcov, aby podstatne intenzívnejšie zapracovali na humanizácii nášho okolia. Umenie sa musí opäť stať prirodzenou súčasťou nášho životného štýlu, prostredia, v ktorom sa pohybujeme. Gotické katedrály ani renesančné paláce predsa nevznikli ako diela určené len vybraným skupinkám nejakých vyvolených, pod oltárom Majstra Pavla sa modlili ženičky idúc na pole i ctení patricijovia, bola to integrálna súčasť sveta, v ktorom žili, ktorý ich formoval. Takže keď sme sa pokúšali zadefinovať moje úlohy v rámci vedenia školy, dohodli sme sa na definícii „vonkajšie vzťahy“, pretože akokoľvek je úloha nájst zdroje na nevyhnutnú rekonštrukciu Radvanského kaštieľa alebo ako získať priestory, ktoré niektoré súčasti Akadémie umení naliehavo potrebujú, zreteľnou a viditeľnou prioritou, chcel by som sa nemenším nasadením venovať aj úlohe, ktorá je zjavne dlhodobá a menej efektívna, ale o to náročnejšia: prispieť ako sa len dá k tomu, aby sme si my, teda akademická obec umeleckej vysokej školy na strane jednej a občania a návštevníci mesta na strane druhej uvedomili, že žiť spolu je krajšie a hodnotnejšie, ako žiť každý sám pre seba...

Touto myšlienkou nepriamo zväčšate položku otázku, ako vnímate postavenie a kredit Akadémie umení v rámci vysokého školstva v SR?

- Viete, v divadle sa hovorí, že všetko tu už bolo... Nebudem sa tváriť, že ma neskľamali postoje časti umeleckej a pedagogickej komunity, pôsobiacej na starších bratislavských umeleckých školách. Na druhej strane, ja som študoval na VŠMU v čase, keď prof. Igor Ciel začína budovať filmové a televízne špecializácie. Tiež sa vtedy na VŠMU zosypali hromy - blesky, že sa zbytočne buduje školiaca kapacita, keď predsa máme skvelú filmovú školu v Prahe, ktorá môže prijať viac slovenských študentov, ak bude treba. Zo subkatedry televíznej réžie je dnes fakulta a vidíme,

že bez jej absolventov by nebolo možné saturovať rastúce potreby praxe. Spomínam na zápasy o to, aby sa v Bratislave vytvorila katedra, vychovávajúca nových umelcov pre bábkové divadlá, to bol príbeh s rovnakým priebehom a koncom. Nebyť absolventov našej fakulty, pomaly by nemal kto hrať v Prešove, Spišskej Novej Vsi, Zvolene a pôsobia aj v ďalších divadlách a súboroch. A to stále hovorím len o študijnom programe, ktorý poznám najlepšie, teda o príprave mladých hercov. Absolventi réžie či dramaturgie dnes šéfujú umeleckým súborom v Bratislave, Prešove i Zvolene, v titulkoch verejnoprávnej i súkromných televízií vidíme mená nedávnych študentov filmovej dokumentárnej tvorby či dramaturgie a scenaristiky, vo všetkých profesionálnych orchestroch sú dnes absolventi fakulty múzických umení, ohlas majú výstavy našich absolventov výtvarných odborov, máme medzi absolventmi veľmi kvalitných spevákov, maliarov, sochárov či grafikov... Na druhej strane – sme výberová škola, našimi poslucháčmi sa môžu stať iba uchádzači, ktorí preukážu talentové dispozície a vôľu pracovať na ich rozvíjaní. Z hľadiska „veľkosti“ budú umelecké školy vždy pre veľké univerzitné kolosy len „chudobným príbuzným“, ale myslím, že pätnásť rokov obetavej práce pedagógov i bývalých študentov sa prejavilo a dnes rezort školstva a akademické reprezentácie univerzít akceptujú Akadémii umení už bez predsudkov ako rovnoprávnu vysokú školu, ktorá má svoje silné i slabšie stránky, ale ktorá má svoje poslanie, zmysel a výsledky.

Iste vás teší, že Banská Bystrica má profesionálnu opernú scénu, no nie je tunajšie publikum ochudobnené, keďže tu absentuje činohra? Veď, ako vravíte, FDU AU vlastne vychováva kádre pre zvyšok Slovenska a len v umeleckom súbore Spišského divadla pôsobí desať hercov – jej absolventov...

- Ja si vážim prácu a tvorivé výsledky umelcov, ktorí pôsobia v štátnej opere, často navštevujem jej predstavenia a som rád, že som s týmto súborom či jeho sólistami mohol aj osobne spolupracovať. Na druhej strane i ja si uvedomujem istú asynchronnosť v tom, že východ i západ republiky má vďaka dotácii z verejných zdrojov možnosť navštevovať činoherné, operné i baletné predstavenia, pretože v Košiciach i Bratislave udržuje ministerstvo kultúry trojsúborové profesionálne divadlá, kým v Banskej Bystrici je len opera. Ľudia, ktorých zaujíma história, vedia, že po 2. svetovej vojne, keď vznikala dodnes fungujúca divadelná sieť, vyhodnotili odborníci pod-

mienky v Banskej Bystrici ako optimálne pre zriadenie Stredoslovenského divadla, ale z politických dôvodov napokon divadlo vzniklo v roku 1949 v „robotníckom“ Zvolene a nie „buržoáznej“ Banskej Bystrici. Tá sa o desať rokov neskôr stala sídlom spevoherného súboru a tvorila spolu so zvolenskou činohrou Divadlo Jozefa Gregora Tajovského. V deväťdesiatych rokoch sa súbory najprv osamostatnili, potom na chvíľu opäť stretli v Stredoslovenskom štát-

nom divadle, ale od roku 1999 je činohra vo Zvolene divadlom v pôsobnosti samosprávneho kraja. Ja sa pamätám na množstvo úvah, ako aj v Banskej Bystrici zabezpečiť takú ponuku činoherných predstavení, aká je samozrejmosťou v porovnateľných krajských centrách a často to stroskotávalo na nedostatku vhodných priestorov, pretože štátna opera pred rekonštrukciou nemala k dispozícii skúšobňu a to blokovalo efektívnejšie využívanie sály. Osobne som

presvedčený, že veľký divácky potenciál v Banskej Bystrici, ale i reálna prítomnosť mladých absolventov Akadémie umení, schopných snívania premeniť na reálny čin, skôr či neskôr vyústia vo vytvorenie činoherného súboru, ktorý ten deficit v ponuke divadelných príležitostí v Banskej Bystrici odstráni.

(ba)

foto: archív (dj)

Spolupráca, ktorú si žiada sám život

Nová zmluva o spolupráci na najbližšie tri roky medzi Štátnou vedeckou knižnicou (ŠVK) a Akadémiou umení v Banskej Bystrici, ktorú s príchodom decembra na pôde akadémie parafovali riaditeľka ŠVK PhDr. Oľga Lauková, PhD. a rektor AU doc. Mgr. art. Matúš Olha, PhD., znamená, že týmto formálnym aktom došlo vlastne k jej obnoveniu po štvorročnom období platnosti predchádzajúcej.

Čo je na papieri, to sa ráta, no ide o viac Pravdaže, podstatné je, čo za týmto aktom našim vidieť vo faktickej rovine. Zmluva o. i. hovorí, že obe strany sa dohodli na vzájomnej spolupráci pri organizovaní a realizácii verejných prezentácií študentov a vysokoškolských učiteľov AU v priestoroch ŠVK, a to na podujatiach organizovaných AU ako aj na podujatiach organizovaných ŠVK. Spolupráca oboch strán bude poskytovať priestor pre verejnú prezentáciu výsledkov umeleckého vzdelávania jednotlivých fakúlt AU v priestoroch ŠVK. Súčasťou zo strany ŠVK bude realizovaná formou poskytovania priestorov knižnice v budove na Lazovnej pre skúšky a verejné predstavenia študentov, ďalej pre prezentáciu umeleckej tvorby študentov a vysokoškolských učiteľov formou výstav, tiež pre realizáciu koncertov študentov a vysokoškolských učiteľov a pri spoločných aktivitách, ako sú semináre, konferencie a sympóziá. Naopak, spolupráca zo strany AU bude realizovaná formou zapojenia sa študentov a vysokoškolských

učiteľov jednotlivých fakúlt do podujatí organizovaných ŠVK, pri kultúrno - spoločenských podujatiach ŠVK so sprievodným kultúrnym programom za účasti študentov a vysokoškolských učiteľov školy ako aj organizovaním výstav, hudobných a speváckych vystúpení, divadelných predstavení a pod.

Dlhodobá na kolegiálnom základe

„My spolupracujeme s ŠVK takpovediac od nepamätí,“ uviedol Matúš Olha, „Sám si pamätám minimálne desaťročie intenzívnej spolupráce ešte pred podpisom vôbec prvej zmluvy. Musím sa poďakovať pani riaditeľke za jej veľmi konštruktívny prístup k našej škole a predovšetkým fakulte dramatických umení v čase, keď bežala rekonštrukcia. Pretože na pôde knižnice v nádherných reprezentatívnych priestoroch sa uskutočnilo niekoľko ročníkov našej medzinárodnej teatrologickej konferencie – až do chvíle, kým sme nezrekonštruovali priestory fakulty. Nehovoriac o pomaly desaťročnej činnosti Divadla 44, ktoré sme zakladali začiatkom roku 2006. Vôbec, je prirodzené, že taký typ

školy, ako je Akadémia umení, má veľmi úzke kontakty s takou závažnou kultúrnou inštitúciou, ako je ŠVK.“ Oľga Lauková k tomu dodala: „Táto zmluva je založená na skutočne kolegiálnom základe, na vzájomnom poznaní sa, na tom, čo môže knižnica ponúknuť akadémii a naopak v rámci knižnično – informačných služieb, vzdelávacích služieb pre študentov a občanov, ktorí do knižnice chodia za vzdelávaním, zábavou i realizáciou vlastných koníčkov. My popri hercoch dávame priestor aj mladým výtvarným umelcom, aby sa v rámci svojej výstavnej činnosti mohli prezentovať svojimi dielami v našej Galérii v podkroví, tiež vystavovať spolu s partnermi zo zahraničia. A čo sa týka hudobnej fakulty, v našej sále sa odohráva veľa absolventských koncertov i koncertov, na ktorých sa predstavujú speváci, klaviristi či sólisti na iné hudobné nástroje a tieto programy bývajú často aj programami, ktoré podporia vážnosť a veľkoleposť kultúrnych podujatí.“

(ba)

foto: Vlado Bahýl

Multimediálny workshop v inšpiratívnom Lopeníku

Tretí ročník multimediálneho študentského workshopu, reagujúci na charakter danej lokality s názvom Mezi prostory, Mezi prostory, Mezi prostory medzi prostory, kontinuálne nadväzoval na predošlý ročník s názvom Priestor a ... z maďarsko - slovenskej hraničnej obce Cered (Maď.) a jej ArtColony. Réžia tohoročného workshopu bola zo strany UTB Zlín v lokalite Lopeník v Bielych Karpátoch v septembri t. r.

Juraj Schikor, Matej Zavoďan

Marek Galbavý

Množstvo reakcií na lokalitu

Ako v predošlých dvoch ročníkoch, aj tentoraz hlavnými aktérmi boli študenti ateliéru Socha a aplikované média (doc. Juraj Sapara, akad. soch.) Katedry sochárstva Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici a študenti ateliéru 3D Design a ateliéru Vizualní komunikace (MgrA. Ivan Pecháček, MgrA. Vladimír Kovařík) z Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (ČR). Priestor Lopeníka sa ukázal ako veľmi

inšpiratívny s množstvom reakcií nielen na danú lokalitu, ale aj na širší multikultúrny spoločenský priestor formou rôznych intervencií od klasického objektu cez inštaláciu, Land art, procesuálne umenie, video a ďalšie oblasti súčasného vizuálneho umenia. Cieľom workshopu bolo „umožniť“ študentom v krátkom časovom rozmedzí pohoťovo reagovať na danú tému ako aj lokalitu. Podstatnou súčasťou týchto workshopov je aj prezentácia vlastných finálnych výstupov, komunikácia

a výmena odborných skúseností so snahou o upevňovanie medzinárodnej odbornej spolupráce. Výsledky medzinárodného stretnutia budú začiatkom budúceho roka komplexne odprezentované vo výstavných priestoroch Galérie Kina Hvězda v Uherском Hradišti ako aj v Banskej Bystrici.

Mgr. art. Jozef Suchoža, ArtD.

Florek s hlavnou cenou Maľby 2014

Nadácia VÚB každoročne organizuje súťaž Maľba 2014 – Cena Nadácie VÚB za maliarske dielo pre mladých umelcov, určenú pre profesionálnych výtvarníkov do 35 rokov.

Cieľom tejto súťaže je podporiť ich tvorbu, pomôcť pri naštartovaní umeleckej kariéry, ako aj predstaviť súčasné mladé umenie verejnosti. Do uzávierky súťaže zaregistrovali 91 prihlášok. Medzi 20 finalistami sa tentoraz ocitli aj absolventi a bývalí študenti Katedry maľby FVU AU v Banskej Bystrici: Zoltán Agócs, Juraj Florek, Daniela Chrienová, Rudolf Janák, Adam Kruták. Hlavnú cenu Maľba 2014 získal Juraj Florek, minuloročný absolvent FVU AU v Banskej Bystrici, za dielo „Nočný

bankomat“, druhé miesto obsadil Matej Fabian a tretí skončil András Cséfalvay, ktorí získali finančné ceny v celkovej výške 20-tisíc eur. Rozhodla o tom medzinárodná porota pod vedením poľského výtvarníka Pawła Jarodzkeho. Najlepšie diela zo súťaže uvidíme do 21. decembra na výstave v Galérii Nedbalka v Bratislave.

(in)

Musica sacra

Na sklonku októbra odznel v rámci festivalu Banskobystrických hudobných dní v Štátnej opere koncert Musica sacra. Autor a garant projektu doc. Mgr. art. Pavol Tužinský s podporou KEGA Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky vypracoval a uviedol už druhú časť tohto projektu. Realizácia Musica sacra začala minulý rok muzikologickou konferenciou na pôde Fakulty múzických umení Akadémie umení, tentoraz odznel koncert a v záverečnom bode projektu je vydanie zborníka s príspevkami konferencie.

Pre orchestrálnu spoluprácu koncertu bol oslovený Slovenský komorný orchester Bohdana Warchala pod vedením Mgr. art. Ewalda Danela, ArtD., s ktorým celovečerný program naštudoval práve Pavol Tužinský. V rámci projektu boli oslovení traja hudobní skladatelia žijúci, prípadne pôsobiaci v Banskej Bystrici, aby vytvorili diela so sakrálnou tematikou. Prof. PhDr. Egon Krák, ArtD. je skladateľ so širokou umeleckou pôsobnosťou a jeho pedagogická činnosť je úzko spojená s FMU AU. Guitar Concerto v podaní výborne technicky a umelecky disponovaného Mgr. art. Adama Marca, ArtD. so sprievodom SKO bolo svetovou premiérou. Ide o ojedinelý gitarový koncert slovenského autora, ktorý zaznieval v jeho myšlienkach takmer pred polduha rokom. Viac než výnimočná spolupráca skladateľa a interpreta uviedla dielo netradične skomponované s dvoma časťami Andante a Nocturne, so zaujímavým pocitom nedokončenia a očakávania. Na koncerte odzneli ešte dve miniatúrne kantáty Egona Kráka Ranná a Večerná modlitba. Ranný hymnus Iam lucis orto sidere bol priradený k Te lucis ante terminum, modlitbe zaznievajúcej pred západom slnka, o ktorej autor sám hovorí: "...Ak sme nikdy nepočuli znejúci vesmír helénskych učencov, o to väčšmi hľadáme spev a hudbu nebeských bytostí. Ako každá modlitba, je aj „Te lucis...“ súčasne vďakyvdaním, prosbou a oslavou Boha – na Zemi prednášaná človekom a v nebi anjelmi. Na Zemi sú jediným druhom anjelov deti...-pozemskí anjeli.“ Túto úlohu v skladbe skladateľ zveril v tomto prípade Dievčenskému zboru Konzervatória Jána Levoslava Bellu pod vedením PaedDr. Kataríny Koreňovej, ArtD. Zbor v zložení žiačok konzervatória bol rovnocenným

partnerom pre profesionálne teleso SKO ako aj sopranistku, sólistku viacerých operných scén doma aj v zahraničí Martinu Masarykovú, ktorá svojou vyrovnanou farbou hlasu a čistou interpretáciou dotvorila sakrálnu atmosféru modlitieb. Svetovú premiéru zaznamenalo aj dielo banskobystrického rodáka Mgr. art. Petra Špiláka, PhD., ktorý pôsobí na FMU AU v pozícii prodekan a vedúceho Katedry kompozície a dirigovania. Skladba Nunc Dimittis pre tenor a sláčikový orchester vznikla konkrétne pre tento koncert na podnet Pavla Tužinského. I keď skladateľ zamýšľal použiť zriedkavejšie hudobne stvárňovaný Magnificat, napriek tomu Nunc Dimittis z Evanjelia sv. Lukáša mu dal priestor premyslene umelecky prepojiť obsah slova a hudby. Inštrumentálna introdukcia pripravuje nástup veľkej kantilény, frázy kopírujúcich obsah, ktoré svojou interpretáciou citlivo predniesol Dušan Šimo, sólista ŠO v Banskej Bystrici. Záverečná, pokojná a hlbavá Alleluja nie je tak o oslave ako o pokore. Posledná svetová premiéra koncertu uviedla taktiež na objednávku komponované dielo pedagóga a zároveň dekana Fakulty múzických umení prof. PaedDr. MgA. et Mgr. Vojtecha Didiho Canzone eterna pre soprán, recitátora, miešaný zbor a orchester (eterna preberá taliansku podobu výrazu). Tvorba skladateľa sa vyznačuje aj tým, že rád experimentuje so zvukmi orchestra, čo vytvára spojením rôznych, pre klasickú podobu orchestra netradičných nástrojov do jednej skladby. Nie je to inak ani v tejto kompozícii, kde sa ku sláčikovému orchestru pripojili flauty, klarinety, anglický roh, basklarinet, čelesta a dva cimbal. Dielo je rozdelené do troch častí a prvotný zámer skladateľa zhudobniť starožidovské texty

vystriedali tri nové inšpirácie. V prvej časti Salve Regina v rozšírenej modalite s prvkami tonality sa zbor aleatorickým zvukom stáva súčasťou orchestra. Farebnosť dotvára čelesta. V druhej časti skladateľ použil text Mgr. Kataríny Starekovej V žene nebo ukryté je a ako hovoria autori „Máriu na Zemi nachádzame v podobe každej ženy“. Zborový part interpretovaný telesom Cantica Collegium musicum z Martina so zbornajstrom doc. Mgr. art. Štefanom Sedlickým s výrazným sprievodom cimbalu predstavuje charakter hudby 16. storočia. Posledná časť Ave Maria je vystavaná na pôde bitonality, kompozičnom momente znázorňujúcom chaos, ktorého výsledkom je ukotvenie na unisono súzvuoku celého orchestra s rozsiahlou kantilénou deklarujúcou pointu spojenia všetkých ľudí. O sopránové sólo s precíznou a umelecky hodnotnou interpretáciou sa zaslúžila pedagogička FMU AU prof. Mgr. art. Mária Tomanová, ArtD., ktorá bola už v minulosti žiadanou inerprétkou Didiho diel. Charakter oratória dotvára recitácia Jozefa Šimonoviča. Okrem diel v Banskej Bystrici pôsobiach autorov na koncerte zaznela aj Suita pre sláčikový orchester Leoša Janáčka, do programu zaradená v rámci 150. výročia narodenia skladateľa. Taktiež k 190. výročiu narodenia skladateľa zaznelo aj dielo Andreja Žaškovského, rodáka z Dolného Kubína, Offertorium – Ave Maria, pre soprán, klarinu a orchester so sólistami Martinou Masarykovou a Mgr.art. Andrejom Sontágom, ArtD., pedagógom katedry dychových nástrojov FMU AU. Projekt Musica sacra je úspešným výsledkom, ktorého autorom a odborným garantom je dirigent a pedagóg Fakulty múzických umení Akadémie umení doc. Mgr.art.

Pavol Tužinský. Svojim zámerom vytvoril priestor pre doteraz nere realizovanú spoluprácu medzi banskobystrickými hudobnými inštitúciami ako sú Akadémia umení, Konzervatórium Jána Levoslava Bellu a Štátna opera. Ako sám hovorí, je lokálpatriotom a odtiaľ pramení aj jeho spolupráca so skladateľmi, ktorí v Bystrici žijú a pôsobia. Pri zrode myšlienky na vytvorenie projektu so sakrálnou tematikou bolo priateľstvo

Pavla Tužinského s Egonom Krákom, ako aj jeho vzťah k sakrálnnej hudbe, ktorý si vytvoril prostredníctvom otca už v detstve. Okrem predurčenia hudobného zámeru projektu, bola vyšpecifikovaná aj oblasť Rakúsko-Uhorskej monarchie, ktorá sa stala podkladom pre konkrétne regióny realizácie Moravy, Sliezka a Slovenska. Autor projektu má v budúcnosti v pláne predstaviť projekt Musica sacra v Ostrave ako aj poľských

Katoviciach. Rovnako však uvažuje o rozšírení pôsobnosti na oblasť Francúzska, ako aj o oslovení k spolupráci ďalších skladateľov z banskobystrického regiónu. Veríme, že projekt Musica sacra bude vnímaný s rovnakým úspechom, ako to bolo v prípade banskobystrickej premiéry.

Mgr. art. Eva Miškovičová, PhD.

foto: a. a.

Zaznamenali sme

Laureáti významných ocenení

Cenu identifikačný kód Slovenska (IKS) si začiatkom októbra na Bratislavskom hrade prevzalo 21 osobností zo sféry kultúry a umenia. Na ôsmom ročníku podujatia ceny prvýkrát udelili aj osobnostiam zo zahraničia. Medzi laureátmi sa ocitli aj scénický výtvarník Štefan Hudák, herec František Výrostko a spevák Igor Timko. „Identifikačný kód Slovenska“ je mimoriadnym kultúrnym podujatím, ktoré novým a originálnym spôsobom neustále zviditeľňuje naše skutočné kultúrne hodnoty. Počet ocenených rastie každoročne, keďže kopíruje počet rokov samostatnej SR.

V októbri tiež v historickej budove Národnej rady SR na Župnom námestí jej vtedajší predseda Pavol Paška slávnostne odovzdal Cenu predsedu NR SR za rozvoj kultúry a humanitného vzdelávania. Tento rok sa laureátom stala o. i. vedúca ateliéru Fotomédiá FVU AU prof. Milota Havránková za výnimočný prínos v oblasti umeleckej fotografie. Do tretice, ceny a prémie Literárneho fondu (LF) v oblasti divadla, rozhlasu a zábavného umenia za rok 2014 odovzdali začiatkom decembra oceneným umelcom a rozhlasovým pracovníkom v bratislavskom Zičiho paláci. Výročnú cenu v oblasti divadla získal o. i. Matúš Olha za réžiu inscenácie hry Ženský zákon po špiski, ktorú naštudoval vlni so Spišským divadlom v Sp. N. Vsi.

Koncerty slovenskej piesňovej a klavírnej tvorby

V novembri absolvovali koncerty slovenskej piesňovej a klavírnej tvorby vo významných kultúrnych centrách Litovskej republiky v mestách Vilnius, Kaunas a Klaipeda pedagógovia Katedry vokálnej interpretácie Fakulty múzických umení AU v Banskej Bystrici, sopranistka prof. Mária Tomanová ArtD. a koncertný majster, klavirista MgA. Matej Arendárik ArtD. Tento projekt finanč-

ne podporil grantový program Pro Slovakia, ktorý je súčasťou Grantového systému Ministerstva kultúry SR a spolufinancovateľom bola tiež FMU AU.

Z našich výstav

Na novembrovej výstave Doktorandi sa v Galérii FX AU so svojimi dielami predstavili Lukáš Krajčík, Gábor Gyenes a Stanislav Piatrik. V týchto priestoroch sa v čase od 18. novembra – 8. decembra uskutočnila aj výstava prác študentov katedry grafiky FVU AU pod názvom „Nezná 25“ pri príležitosti 25. výročia Nežnej revolúcie. V Stredoslovenskej galérii v Banskej Bystrici sa zasa so svojou výstavou Zlatá doba / Byť v obraze prezentoval Miroslav Brooš. S výstavou Nové teritória modelácie priestoru sa v Galérii Sýpka vo Valašskom Meziříčí (ČR) od 26. novembra do 18. januára 2015 predstavujú pedagógovia FVU AU Jozef Suchoža a Ivana Sláviková spolu s doktorandom AU Marekom Galbavým, kurátorkou výstavy je pedagogička FVU AU Alena Vrbanová.

Noc divadiel

V rámci Noci divadiel 15. novembra bola na programe monodráma študentky 5. ročníka herectva Balada o srdci. Účinkujú v nej Zuzana Miklošková, Samuel Borsík, pedagogické vedenie majú pod palcom Jana Olhová, Dana Turanská a Tomáš Mischura.

Workshop: Knižná väzba

V dňoch 25.–26. novembra sa na FVU AU v BB konal workshop knižnej väzby. Organizovali ho Mgr. art. Patrik Ševčík, ArtD. a Mgr.art. Katarína Czikorová, ArtD. z Katedry grafiky. Workshopu pod vedením lektora Radovana Blaha sa zúčastnilo 24 študentov z rôznych katedri. Študenti mali možnosť oboznámiť sa a vytvoriť rôzne druhy knižnej väzby.

(in, ba)

Ani na deti zamestnancov Akadémie umení Mikuláš nezabudol. A keďže detúrence boli poslušné, prejavil svoju obligátnu rozšafnosť a všetky pekne – krásne obdaroval...

Foto: Vlado Bahýl

Naši jubilanti

Oktober 2014

55 rokov – PhDr. Katarína Rusnáková, Ph.D.
65 rokov – PhDr. Štefan Fejko

November 2014

65 rokov – PhDr. Kateřina Javorská

December 2014

70 rokov – prof. Eva Bláhová
75 rokov – doc. Ján Zemko

Jubilantom v mene zamestnancov, študentov a sympatizantov školy srdečne blahožela a do ďalších rokov praje redakčná rada veľa zdravia, šťastia, inšpirácie, tvorivých síl a pohody v osobnom i profesionálnom živote.

Pedagógovia a doktorandi

FVU AU vystavovali v Kanade

Základná myšlienka výstavy Zoči-voči: Práce na papieri zo Slovenska, ktorá sa uskutočnila v čase od 17. júna do 12. júla t. r. v Galérii FAB na University of Alberta v Edmontone, vychádzala z ponuky kanadskej strany prezentovať práce na papieri umelcov - pedagógov a doktorandov Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici v priestoroch univerzitnej galérie.

Juraj Sasák: Aliens, Izba/Room, 2010, digitálna fotografia z miestne špecifickej inštalácie

Zlava: V. Harabínová - Čarnogurská, konzulárna asistentka, Ing. Richard Wolfli, honorárny konzul SR v Calgary, MUDr. Peter Ondruš, PhD., Ing. Iveta Ondrušová.

Zaujímavá výzva

Hoci charakteristickým znakom tvorby viacerých pedagógov a doktorandov je multidisciplinárnosť, kde medzi záujmové sféry jednotlivých umelcov okrem klasických disciplín maľby a sochárstva patrí umenie inštalácie, mäkká plastika, rôzne autorské techniky v oblasti grafiky ako aj rozmanité formy videoumenia a digitálneho umenia, performancia a participatívne umenie, koncepcia výstavy zameranej na práce na papieri sa stala zaujímavou výzvou, ktorá väčšinu autorov motivovala na tvorbu nových diel.

Vystavený súbor prác reprezentoval pestrú vzorku 64 diel, ktorých autormi sú 8 pedagógovia (Róbert Brun, Igor Benca, Juraj Sapara, Miroslav Brooš, Ľudovít Hološka, Miroslav Nicz, Michal Murin, Jiří David) a 14 doktorandi (S. Piatrik, P. Valiska - Timečko, M. Galbavý, M. Mlynárčiková,

Š. Hološka, J. Toman, A. Kruták, P. F. Čierna, J. Kostolanský, D. Iliášová Mazalová, L. Matejka, J. Sasák, F. Jurkovič, A. Chreňová). Jedinou výnimkou v rámci inštalácie bola špecifická forma prezentácie výberu diel pedagógov a doktorandov z katedry intermédií a digitálnych médií, ktorí sa predstavili prostredníctvom veľkoplošnej projekcie.

Viacvýznamovosť koncepcie

Výstava Zoči-voči: Práce na papieri zo Slovenska bola koncipovaná ako vizuálna komunikácia vo viacerých významoch. Pokiaľ na jednej strane bolo jej cieľom rozvíjanie tvorivého dialógu medzi umelcami - pedagógmi a študentmi - doktorandmi zo slovenskej umeleckej školy, na druhej strane ambíciou výstavy v Galérii FAB v Edmontone bol záujem o diskurz medzi vystavujúcimi autormi, kanadským akademickým prostredím a širšou kultúrnou

verejnosťou prostredníctvom diel, ktorých charakteristickými znakmi sú tematická a žánrová pestrosť, pluralita umeleckých praktík a rozmanitosť významov.

Kurátorkou výstavy bola PhD. Katarína Rusnáková, Ph.D., vedúca Katedry teórie a dejín umenia Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Pri organizácii výstavy na kanadskej strane figuroval v úlohe facilitátora MUDr. Peter Ondruš, PhD., Mazankowski Alberta Heart Institute, Edmonton. Finančnú podporu výstave poskytli the Alberta Foundation for the Arts a the University of Alberta's Wirth Institute for Austrian and Central European Studies. Fakulta výtvarných umení Akadémie umení vydala k výstave výpravný katalóg (106 strán). Na vernisáži výstavy sa zúčastnil aj Ing. Richard Wolfli, honorárny konzul Slovenskej republiky v Calgary (Kanada).

(kr)